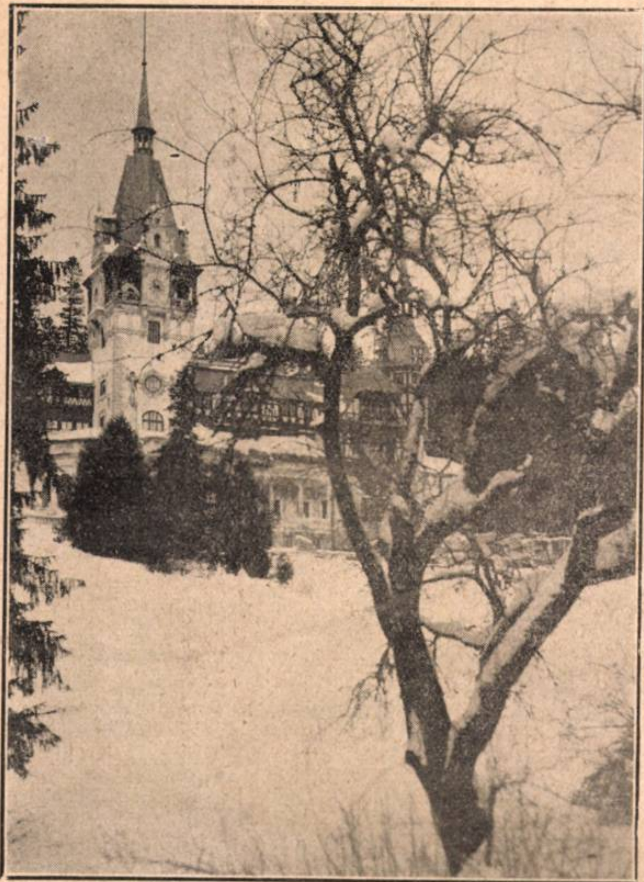
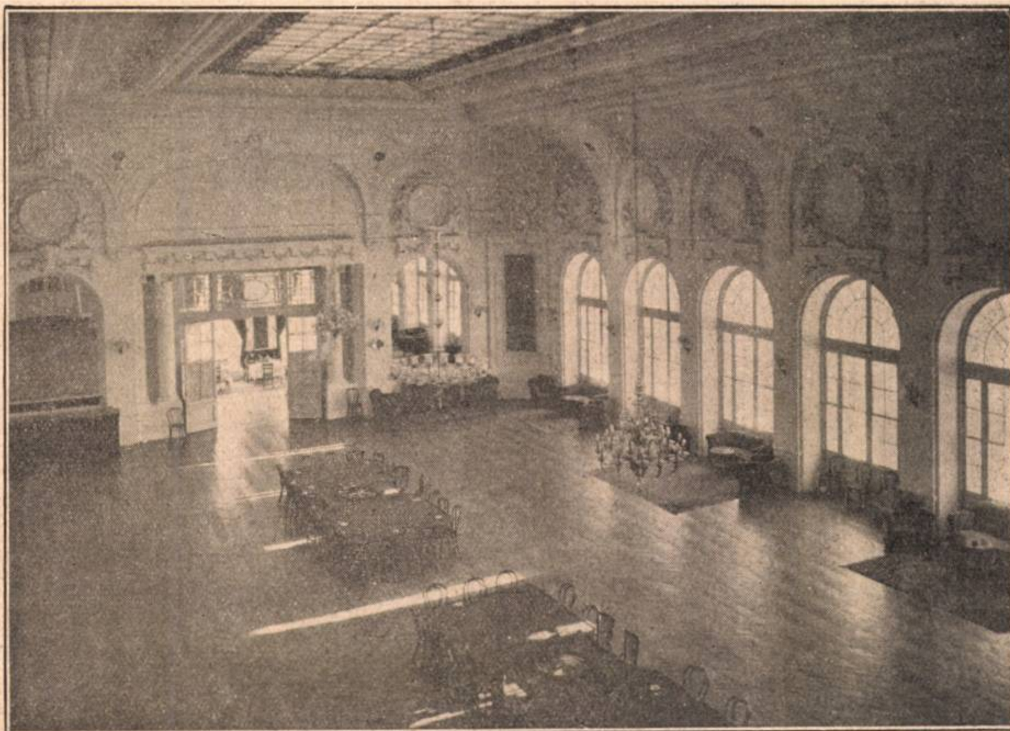
SINAIA

Iarna...

In orașele noastre e umezeală, ceață, frig, lunecuș și murdărie. Frumusețea și bucuriile iernii nu există pentru orășeni, decit prin cărțile copiilor sau poezioarele sentimentale.

Dar dacă trecem în mijlocul Firei, acolo unde nu există aglomerări mari (căci singuri oamenii strică armonia perfectă a naturii), regăsim covorul alb de nea, lacrimile de ghiață agățate de ramuri, podoaba de zăpadă pe creste.

Nicăeri însă frumusețea naturii nu se învederează mai bine, decât la Sinaia, în această localitate neasemuită. Munții semeți s'au înfășurat în hlamida albă a iernii. Ramurile verzi de brad se îndoesc de povara zăpezii, care sclipește în soare. Covorul de nea se întinde neprihănit și strălucitor. Mii și mii de fulgi reci ca fluturașii albi plutesc în aer. Iar mâna omului a știut să adauge podoabei naturale tot confortul civilizației. Castelul Peleș, Pelișorul, hotelurile și casinoul din Sinaia se pot măsura cu oricare din operile arhitectonice ale străinătății.

In acest minunat cadru natural și în saloanele luxoase ale cazinoului din Sinaia se va desfășura concursul de frumusețe organizat de revista „Realitatea Ilustrată".

Aci se vor aduna cele șaptezeci și două de candidate care vor disputa titlul de Miss România, cea mai frumoasă.

Frumusețea feminină se va reliefa mai bine, în cadrul minunat al Sinaiei, iar eleganța saloanelor din cazinoul Constanța va adăuga la farmecul natural al candidatelor.

Clișeele noastre înfățișează:

Castelul Peleș în haină de iarnă;

Salonul cel mare al cazinoului, unde va avea loc balul frumuseților;

Hall-ul elegant al cazinoului;

Un grup de sportsmeni gustă din bucuriile iernii;

Restaurantul unde se va oferi banchetul participantelor la concurs;

Vedere generală a Cazinoului Sinaia.

Cronica cinematografică

Clara Bow. — Rainbow — Doctorul Poison. — Joan Crawford, Billie Dove. — Malec în voiaj de nuntă.

S'a jucat un film intitulat „Amanta", cu Clara Bow. Astfel, spectatorii care n'au mai văzut-o pe această actriță, vor ști ce au de făcut de aci încolo, oridecâteori îi vor vedea numele și pe afiș. Ceea ce-i nespus de practic pentru publicul bucureștean.

* * *

A venit în București și al doilea film vorbitor. Cu ocazia celui dintâi spuneam că un mare inconvenient al acestor „talkies" este că au câmp limitat, cu privire la subiect. Nu numai *actorul* trebue să fie cântăreț de profesie, dar și *personajul piesii* el însuș.

Văd însă că m'am înșelat. Căci „Rainbow" nu samănă câtuș de puțin cu „Singing Fool". Se poate chiar susține că's exact contrare. Căci pe când „Singing fool" era vorba de un cântăreț și de-un copil, în *„Rainbow"* este tocmai contrariu: de un copil și un cântăreț.

In locul acelei adevărate mari arte, pe care o realizează bucăți ca *„Patriotul"*, *„Docurile din New-York"* și atâtea altele —, filmul vorbitor, oricât ar fi de bun, nu poate fi decât „music-hall". Dacă toată revoluția cinematografică americană n'a avut alt scop decât să condamne fosta artă a ecranului la „music-hall" mai mult sau mai puțin reușit —, este cazul să desperăm de discernământul artistic al oamenilor de peste ocean.

O bucată de vreme am tras mare nădejde că Americanii, cari în materie culturală sunt încă în faza copilăriei, se vor blaza repede de filmul vorbitor, așa cum orice copil se plictisește cu aceeaș jucărie. Dar uitasem că Americanii mai au și o altă particularitate. Sunt sclavii propriilor lor mașini și robi ai capitalurilor deja investite. A fost greu până ce diversele trusturi de producție cinematografică au fost răpuse de noul concurent, până ce casele vechi au fuzionat cu cele noui. Acum însă, că toate intreprinderile de filme s'au instalat în vederea „vorbitoarelor", totul e poate definitiv pierdut, pentru arta americană. Se va continua patru mii de ani, a se imprima prostește, bucăți cu interminabile conversații lătrate ca din cofă, și cu sempiterna poveste a cântărețului care vara, iarna, vesel, trist, tânăr, bătrân, cântă, cântă, cântă.

Și încă's fericiți acei cari nu știu englezește și nu înțeleg detaliul conversațiilor, toate de o absolută inepție. Tot se mai pot iluziona că, îndărătul acelui „hau! hau!" permanent, se ascund exact cuvintele care trebue.

Din când în când „Rainbow" nu vorbește. Sau vorbește încet anume ca să nu-l audă ceilalți din piesă. Și deodată tresărim de satisfacție. O rază de naturalețe cade asupra întregei atmosfere.

Excelent sistemul filmului *„sonor"*, care se mulțumește să dea câte-va „numere" de „varieteu", la începutul spectacolului, lăsând însă restul filmului mut.

Și e cu atât mai supărător filmul vorbitor, cu cât ne dăm perfect seama că actorii, atât cei din „Rainbow", cât și cei din „Singing fool" erau excelenți. Ce filme mute desăvârșite ar fi putut da!

In fond, ceeace salvează filmul vorbitor este că alături de el se fac altele doar sonore. Poate chiar că e un bine în aceasta. Este un mijloc de selectare al actorilor de varieteu, față de un Jannings, o Greta Garbo, etc...

De altfel, succesul comercial și monopolul industrial al „talking"-ului va forța poate pe fabricanții de filme mute să se depășească pe sine, să facă zel și să ne dea capod'opere. In tot cazul, filmul rus, german, englez, mai au poate o vorbă de spus. Poate chiar și cel francez?

* * *

PENTRU moment amintim că a rulat de curând un film german, ideal de prost. Ideal, pentru că era o sinteză a tuturor primejdiilor, în care maniera germană poate cădea.

Mai întâi *Satanismul*. Studentul din Praga, Doctorul Caligari, Svengali, Alraune, Cei trei demoni ai omenirei —, aproape toate filmele nemțești celebre au un fel de „parti-pris" de vrăjitorie, care când nu e perfect artistică, devine o lamentabilă bufonerie. In *„Doctorul Otravă"* Conrad Veidt a depășit tot ceeace mefistofelismul de carton poate da ca naivitate. Spiritism, hipnotism, hocus-pocus, crime, sinucideri —, toată enciclopedia iarmaroacelor de frontieră era condensată, în jocul unui actor care, alteori, poate da creații atât de ingenioase.

Al doilea: încetineala. Actorii germani vor să se opună celor americani printr'o mai mare „intelectualitate". De aci un „parti-pris" de *cugetare*, de cugetare neîncetată, când se încheie la ghete, când își asasinează fratele, când își violează mama sau când își aprinde țigara. De aci însfârșit, o încetineală exasperantă. Sunt scene unde Conrad Veidt coboară o scară în — fără exagerare — aproape cinci minute. Actorii nemți — atunci când influența americană nu îi iuțește puțin — fac probleme cinematografice din absolut toate mișcările și fiecare gest caută să-l încarce, cu un tâlc misterios și profund. Ceeace ori de câte ori nu e perfect reușit, dă un efect de o dezolantă puerilitate.

„Doctorul Otravă" merită să fie văzut. In el apare, ca după lupă, tot materialul criticei pentru un rechizitoriu, împotriva exagerărilor și primejdiilor manierei germane.

* * *

AU mai rulat, în săptămâna aceasta diverse filme, cu actori de frunte (Joan Crawford, Billie Dove, Lowel), dar foarte „oarecari", ca conținut artistic. Probabil, rămășițele neîntrebuințate, din vremea când filmul sonor nu triumfase încă.

In sfârșit, am avut și o excelentă comedie cu Malec. Acest artist este mult mai mare inventator, decât jucător. Aceasta e trăsătura lui oscilatoare. Vreau să spun că e de o abundență uimitoare în găsirea de situații gimnastico-sociale inedite. In privința invenției lui motrice, forțează respectul. Insă ca joc personal, nu ne satisface deplin. Este ușor fad. Din fericire, materialul de mișcări și împletiri de situații cu care lucrează este așa de excelent, încât începutul de anosteală de care vorbiam e răscumpărat.

Spuneam într'o altă cronică, vorbind de Malec *„Reporter cinematografic"* că scena cea mai reușită este aceea unde se vizualizează un film-jurnal, rulat halandala. Și adăugam că e caracteristice că pasagiul cel mai bun din film este tocmai unul unde Malec, personal, nu joacă de loc. Acelaș lucru se poate spune și pentru *„Voiaj de nuntă"*. Lucrul cel mai hilariant este *piesa de teatru*, care se joacă în film. Este o șarjă magistrală a artei melodramatice. Piesa de care e vorba se mai dă încă odată, în cursul filmului și cu această ocazie joacă și Malec. E foarte nostim tot ce face el atunci. Dar este de un comic de a calitate mult inferioară aceluia care se desprinde, din *prima reprezentare* a piesei, atunci când Malec nu joacă într'însa.

Principalele cusururi ale lui Malec sunt următoarele două prejudecăți: vrea să facă pe micul său Charlot, și al doilea: i-a intrat în cap că a nu râde niciodată este o mare achiziție artistică. Aceste două prejudecăți conștiente transpar, la fiecare clipă și comunică întregei lui personalități artistice nu știm ce vagă artificialitate și anosteală.

Incolo însă, Malec — trebue să o recunoaștem — este unul din mari creatori în arta ecranului.

D. I. SUCHIANU

CURIOZITATI

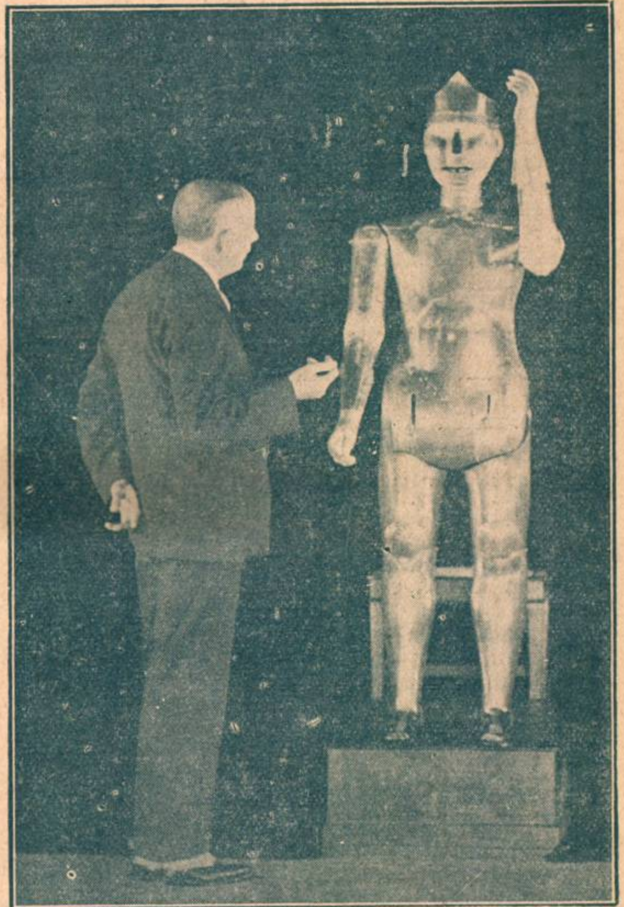
UN OM MECANIC IN FRANŢA

La Paris, pe scena unui music-hall a debutat un „robot". Acest om mecanic declamă, cântă, s ă r u t ă mâna doamnelor, mănâncă, bea şi nu-i lipseşte decât sentimentul.

Un medic din Africa de Nord fotografiat în timpul turneului pe care-l face lunar, prin satele lăsate în grija lui. E incredinţat că singur aspectul lui înfricoşează boala şi o goneşte!

O IMPRESIONANTA CURSA DE MOTOCICLETA

D. Harry Koraine, cunoscutul artist englez de cinema, a trecut cu motocicleta printr'un geam de sticlă, spre a fi cinematografiat într'un „talkie", un film sonor.

SĂ SE FACĂ LUMINĂ

ŞI DUMNEZEU a spus: să se facă lumină; şi lumină se făcu, — (Geneza, cap. I versetul III).

Indepărtaţi această pagină, închideţi ochii un moment şi întrebaţi-vă: — „Ce ar fi viaţa pe acest pământ fără lumină ?"

Vă veţi da seama cât datorează oamenii, aceste picături de conştiinţă, împrăştiate pe rotundul glob, puterii care menţine soarele, în locul său şi ne dă posibilitate să creem, cu raţiunea, luminile mai mici, ale noastre.

Fără lumină n'ar exista vedere. Şi fără vedere viaţa n'ar fi posibilă, decât sub forma sa cea mai primitivă. Sunt creaturi care traesc în peşteri întunecate şi în adâncimile oceanului, vegetând în beznă.

Fără lumină şi fără frumuseţea soarelui, viaţa n'ar fi putut paşi, dincolo de condiţiunile în care trăesc aceste fiinţe.

„Prima creaţie a lui D-zeu fu lumina ochilor, ultima fu lumina raţiunei, iar sfânta sa operă e de atunci luminarea spiritului". (Bacon).

Fără lumină n'am putea să vedem frumuseţea pământului şi bogăţia sa de culori, ziua, sau măreţia cerului, noaptea. Am trăi bâjbâind în întuneric.

Figurile prietenilor şi ale copiilor noştri ne-ar fi necunoscute, chiar dacă am admite că viaţa s'ar putea desvolta fără soare.

Nu e de mirare că cei vechi se închinau luminei. Cultul soarelui a fost printre primele şi cea mai naturală din religiunile primitive succedând primei religiuni, bazate pe teamă.

In fiecare dimineaţă „Zeul Soare" se înălţa luminând şi încălzind lumea, ce-l aştepta. In fiecare dimineaţă milioanele sale de adoratori îl salutau.

In amurg, îşi luau rămas bun dela el, rugându-l să se întoarcă iar şi să aibă grijă de ei.

Nu e de mirare că principala teamă a oamenilor primitivi era că soarele coborând, ar putea să nu mai revie.

O eclipsă solară îi îngrozia şi chiar cei mai culţi, mergând la război, abandonau bătălia, când o misterioasă întunecare acoperea faţa soarelui.

Sălbatecii, când se ivia o astfel de eclipsă, credeau, că „diavolul mănâncă soarele".

Se rugau atunci acestuia şi făceau sacrificii omeneşti, spre a-l îndupleca să puie iar soarele, pe cer.

Misterul soarelui, era marele mister. Cum se ridica la răsărit şi apoi cobora la apus, cum se întorcea din nou, la răsărit?

Oamenii credeau că soarele se învârteşte în jurul pământului.

Chiar în Roma creştină, marele Galileu explicând că nu soarele se învârteşte în jurul pământului, ci acesta din urmă se învârteşte pe axa sa, primind lumină şi căldură pe toate părţile, fu silit să îngenunche în public şi să spuie:

„Eu Galileu în al şaptezeci-lea an, faţă de eminenţele voastre cu mâna pe sfânta evanghelie, abjur, afurisesc şi detest erezia rotirei pământului."

Ştim că frumosul nostru soare, de un milion de ori mai mare decât pământul, atingând în interior temperatura de neconceput de 50 milioane grade, face în spaţiu o călătorie misterioasă, târându-ne cu el.

In timp ce soarele merge tot înainte, pământul nostru, unul din membrii familiei sale planetare, călătoreşte fără încetare în jurul marei lumini. Mişcându-se în spirală prin spaţiu, în jurul soarelui pe axa sa, spre a primi lumină, căldură şi fertilitate pe toate părţile, ca omul care se încălzeşte la foc.

Soarele care ne încălzeşte, are o temperatură de 50.000.000 grade centigrade; acum, sângele din vinele noastre se menţine la o temperatură de aproape 37 grade, atât pe arşiţa verii, cât şi pe frigul iernii.

Sunt oameni cari călătoresc şi trăiesc şi la polul Nord. Comandorul Byrd a petrecut iarna antarctică, pe o temperatură de 35, 40 şi chiar 50° sub zero, într'un confort relativ. Dacă însă temperatura propriului său sânge ar fi scăzut cu 2° (dela 37 la 35) n'ar fi putut trăi.

La Equator trăiesc oameni, îndurând 40—50° căldură, temperatura sângelui e însă neschimbată.

Trăim deci într'o locuinţă minunat temperată.

Pătura atmosferică modifică acţiunea razelor solare, care altfel ar extermina viaţa, de pe planetă.

Viaţa de pe pământul nostru, cu inepuizabila-i proviziune de oxigen, pentru plămâni, cu combinaţia de oxigen şi hidrogen care formează apa, poate, după savanţi, să fie inexistentă, într'altă parte a infinitului univers, ce ne înconjoară.

Raţiunea slabă a omului refuză însă a crede că numai sistemul nostru solar, printre miliardele de sori, a produs condiţiuni prielnice, care să permită existenţa vieţei omeneşti, sau că numai această mică planetă e populată de „fiinţe inteligente".

Savanţii, negarantând nimic, ne asigură, că prea luăm în serios aceasta „inteligenţă" a noastră. Nu suntem decât spectatori, în acest univers şi creaţia noastră se reduce doar la satisfacerea micilor noastre trebuinţe.

Ştiinţa nu vede nici un motiv deosebit, pe baza căruia fiinţe omeneşti ar mai locui vre-o planetă, dintre cele câte se rotesc în jurul vre-unui alt soare. In nesfârşitul spaţiu şi timp, acesta e poate singurul grăunte de nisip locuit, din Cosmos.

Ştiinţa modernă pune această probabilitate şi Wallace, marele savant o credea, când a scris „Locul omului în univers".

Omul în general însă nu crede tot astfel. El spune: „Aşa cum pe pământ sunt oameni, trebue să fie şi în celelalte planete."

Un simţimânt de groază ne străbate la gândul că am fi singuri, în spaţiu, pe unicul nostru pământ.

Cu totul alta ne apărea situaţia când credeam că pământul e centrul, că cerul e susţinut deasupra noastră de o cupolă de cristal, că iadul arde, sub picioarele noastre, că îngerii fac curse, între cer şi pământ, pentru a ne veghia, în timp ce diavolul se învârteşte pe lângă noi, spre a ne pierde.

Acum încă ştim că cerul, oriunde ar fi, se află cu siguranţă la o depărtare de mai multe milioane de „ani-lumină". Un an de lumină a distanţa pe care lumina o parcurge într'un an, având viteza de 300.000 km. pe secundă.

Mulţi au pierdut credinţa în iadul ce arde sub picioare, condus de diavoli cu furci, cari menţin pălălaia. Ne-am simţi însă prea singuratici la gândul că, în tot spaţiul, printre toţi sorii şi toate planetele, numai acest pământ e o locuinţă pentru oameni cari cugetă, construiesc şi sunt recunoscători pentru lumina soarelui.

„Lumina e umbra lui Dumnezeu".

Un mare adevăr rezidă în aceste vorbe pentru cei cari au credinţă. Raza lumânării e slaba umbră a unei lămpi. Lampa de petrol e o slabă imitaţie a luminei electrice.

Strălucitorul soare e umbra lui Dumnezeu: o lumină slabă, pentru fiinţe slabe, în comparaţie cu magnifica lumină a eternei justiţii şi puteri, care iluminează universul.

EU SUNT LUMINA LUMII

Divina justiţie, puterea şi neclintita lege ce guvernează universul, e cu adevărat lumina lumii, întrecând în strălucire lumina unită a tuturor milioanelor de sori, presăraţi în spaţiu.

Toţi sorii din colţul nostru de univers şi toate milioanele de sori din celelalte universuri la distanţe de milioane de ani, descoperiţi de fotografia telescopică, nu pot fi comparaţi cu divina inteligenţă ce luminează şi controlează universul.

Omul posedă o parte din puterea acestei lumini, o scânteie, ce e

(Continuare în pag. 12)

Cel mai mare bun al vieţii e LUMINA.

Gloriosul nostru soare este cel mai preţios dar, din câte ne-a dat natura. El luminează şi încălzeşte pământul.

Noi n'am exista, dacă n'ar exista lumina soarelui şi n'am exista ca fiinţe morale, dacă nu ne-am adăpa intelectul la lumina adevărului şi a binelui. Deaceea Hasdeu, cu drept cuvânt a spus: „Luminează-te şi vei fi".

Lumea a sărbătorit de curând pe Thomas A. Edison, care prin puterea sa creatoare ne-a dat — acum cinci-zeci de ani — lampa electrică, prin ajutorul căreia am scăpat de întunericul nopţilor.

Papa combate superstiţia „nefastului treisprezece"

Dânsul îşi instrueşte episcopii să lupte în contra credinţei că Vinerea e o zi de nenorocire. — Alte erezii tot atât de lipsite de înţeles.

Nici una din vechile superstiţii, nu e atât de înrădăcinată, în minţile oamenilor de astăzi, ca aceea care asociază nenorocirilor numărul treisprezece. Superstiţia Vinerei, şi ea destul de răspândită, vine în urma celei dintâi.

Acum, Papa Pius XI s'a decis să le combată şi a ordonat clerului catolic să încerce a le scoate din capetele oamenilor.

Superstiţia numărului „13" are la bază faptul că la cina cea de taină erau 13 persoane, când mântuitorul a spus: „Unul din voi mă va trăda". Iuda Iscariotul, trădătorul, care e numit în genere „al treisprezecelea la cina cea de taină" s'a spânzurat, curând după aceia.

Superstiţia însă, n'a făcut decât să se întărească. Ea exista cu secole mai înainte, căci vechii astrologi babilonieni considerau acest număr ca drept nefast.

Superstiţia Vinerei sta în faptul că în această zi a avut loc răstignirea. Motivul pentru care Papa priveşte aceste credinţe drept rătăciri, e evident.

Evenimentele la cari se referă au fost predestinate de Dumnezeu să aducă umanităţii, mântuirea.

N'aveţi decât să priviţi puţin în jur şi să vă cercetaţi puţin propriile dv. credinţe, spre a vă da seama cât e de adânc infiltrată superstiţia numărului „treisprezece", chiar în aceste zile de progres ştiinţific.

In New-York sunt zgârie-nori, unde acest număr e pur şi simplu omis din lista etajelor, căci proprietarii ştiu că cu greu vor închiria birouri situate în acel etaj.

La noi în multe străzi lipsesc casele cu numărul 13.

Multe persoane, probabil majoritatea, nu vor să fie treisprezece la masă. In fie care zi, banchetele se amână la New-York din cauză că datorită unui accident oarecare, e pericolul să se adune treisprezece oaspeţi la un loc. Deobicei se trimite repede în căutarea unui al paisprezece-lea şi dacă nu poate fi găsit, unul din invitaţi trebue să mănânce într'altă parte.

Femeile, se pare că sunt mai ales sub stăpânirea acestei superstiţii.

Există credinţa că dacă 13 persoane stau la masă, una din ele, moare cu siguranţă în decurs de un an. Această nenorocire s'a întâmplat ce-i drept în nenumărate cazuri. Mulţi Englezi fură adânc impresionaţi de faptul că Matthew Arnold, poetul, făcând haz de această superstiţie, la un prânz, muri, în acelaş an.

In New-York e un club, care dă în fiecare an un banchet de treispreze persoane, tocmai spre a sfida această erezie; se spune însă că la prima întrunire a trebuit să se încuie uşile, pentru a împiedica pe oaspeţi să depăşească numărul temut.

Nu e de mirare că răsturnarea solniţei e înlănţuită de superstiţa numărului treisprezece.

Tabloul lui Da Vinci, în care Iuda e reprezentat răsturnând solniţa, ar fi — pe cât se spune, — originea acestei superstiţii.

La Paris, familiile cari primesc des, au un prieten numit „pique-assiette" al cărui rol e să ocupe, ocazional, cel de-al patrusprezece-lea scaun, la un banchet şi să dispară, când nu mai e nevoie de el.

Grecii şi Romanii, aveau de asemeni oarecare prejudecăţi, împotriva numărului 13; preferau să aibă 12, la un banchet, acest număr fiind format din 3 şi 9: al graţiilor şi al muzelor.

Acum, în ce priveşte nenorocirea, unii spun că ea loveşte pe toţi câţi participă la adunarea de treisprezece persoane, alţii susţin că, numai pe acela care părăseşte mai întâiu camera, după ospăţ. In genere, se poate spune că printre comeseni domneşte un sentiment de teamă, ce le turbură digestia, şi astfel se întâmplă uneori înfiorătorul fapt că din cei treisprezece unul poate muri, până într'un an. Or, această probalilitate e în cursul firesc al naturii. Dacă la masă sunt 13, probalitatea nu face decât să crească. Quetelet, eminentul matematician, a dat următoarea explicaţie, în teoria probabilităţilor:

„Este o prejudecată generală asupra pretinsului pericol de a fi treisprezece la o masă. Dacă punem probabilitatea că din treisprezece persoane, de diferite vârste, una cel puţin va muri în decursul unui an, şansele acestui eveniment sunt 1/1. Acest calcul, prin tr'o greşită interpretare, a dat loc prejudecăţii, nu mai puţin ridicole, că pericolul se va evita, invitând un număr mai mare de oaspeţi ceea ce nu poate avea alt rezultat decât creşterea probabilităţii acestui temut eveniment".

In Italia, mulţi antreprenori de spectacole au găsit expedientul să schimbe numărul lojei 13 în 12-a şi în multe străzi ale Romei şi Floren-

Impuşcarea lui Lincoln

Potcoava

ţei vei căuta în zadar numărul din-12 ½ şi 14.

La Bucureşti veţi găsi 11, 11 bis, 11 A, 11B, şi apoi 15, 15 bis, 15 A, etc., dar foarte rar 13.

Persanii şi Turcii, consideră a-cest număr atât de nefast, în cât evită chiar să-l pronunţe, ceeace ne arată că această credinţă nu e-xistă numai la creştini. In loc de treisprezece, aceste popoare, între-buinţează cuvinte însemnând „mai mult" sau „mai mic". Maurii din Africa Nordică, au prejudecăţi si-milare.

In Scoţia, acest număr e numit *„duzina Dracului"* în legătură pro-babil cu jocul de cărţi, ce are 13 bucăţi într'o serie.

In timpurile medievale sărbăto-rirea Bobotezii, a treisprezece a zi după Crăciun, era iarăşi temută căci se spunea că zeităţile păgâ-ne coborau pe pământ, ciumând fe-meile creştine.

Numărul 13 e numit de asemeni duzina brutarilor, căci aceştia a-veau obiceiul să dea 13 pâini, când li se comandau 12. Acest obiceiu se presupune că datează dintr'un timp când se dedeau pedepse gre-le, pentru lipsuri la cântar, pâinea în plus fiind o măsură de precauţi-une, din partea brutarilor.

Napoleon Bonaparte, care era profund superstiţios credea şi el în nenorocul numărului 13 şi al zilei de Vineri.

Papa va întâmpina mare dificul-tăţi în încercarea sa de a combate aceste superstiţii. Se va lovi de o mulţime de fapte greşit interpreta-te. Ar putea să dea multe exemple citând cazuri când „13" a însem-nat şi coincidenţe fericite, dar nu poate uza prea mult de acest argu-ment, căci ar cădea în cealaltă ex-tremă.

S'au remarcat întâmplări cari au dovedit că numărul 13 e foarte no-rocos; una din cel mai frapante e povestită de Feldmareşalul Lord Roberts, celebrul general englez, în cartea sa „41 de ani în India". El spune că făcea parte dintr'o grupă de 13 ofiţeri, care au cinat împreună, la Peshawur, pe fronti-era Afganului, în seara de anul nou 1857.

In anul următor, izbucni marea revoluţie indiană, în care nume-roşi ofiţeri englezi îşi pierdură viaţa; nici unul însă, din grupul lordului Roberts nu muri, deşi mai mulţi fură răniţi.

Superstiţia Vinerei, care nu e ţi-nută în seamă de oamenii lumi-naţi, ocupă însă, în unele clase un loc de frunte.

Este aproape imposibil să deter-mini marinarii unei corăbii pe punctul de plecare, să pornească Vinerea. Oamenii vapoarelor însă, au trebuit să treacă peste această aversiune, din cauza necesităţilor traficului oceanic.

Una din cele mai importante tra-gedii ale istoriei, întâmplată într'o Vineri, e asasinatul lui Abraham Lincoln.

A avut loc în Vinerea mare, la 14 Aprilie 1865.

Aceasta nenorocire e contribuit la întărirea superstiţiei care şi aşa era destul de înrădăcinată de mai înainte, în mentalitatea America-nilor.

In scriptele sacre ale Brahmanis-mului, una din cele mai vechi re-ligiuni ale lumii, stă scris:

„Nu începeţi Vinerea lucrul vos-tru".

Sunt o mulţime de evenimente fericite, întâmplate Vineri.

Christophor Columbus şi-a înce-put într'o Vineri călătoria pentru descoperirea Americei şi tot într'o Vineri ajunse acolo.

In vederea cruciadei întreprinse de conducătorii morali şi religioşi împotriva superstiţiei, se fac cer-cetări ce argumentează, în favoa-rea acestei zile.

O statistică la Berlin a arătat că în această zi sunt sinucideri mai puţine, decât într'altele.

Capii celorlalte biserici pe lângă cei ai bisericei catolice încearcă deasemeni să combată influenţa superstiţiei lui „13".

Rectorul bisericii Sf. Paul din Londra, a aranjat, acum trei ani, să căsătorească 13 perechi, într'o zi.

A întreţinut fără încetare relaţi-uni cu ele şi a constatat că nu li s'a întâmplat nici o nenorocire şi că au fost în medie fericite.

Multe alte superstiţii tot atât de fără sens sunt practicate. Credin-ţa că unele persoane au ochi răi, ocupă un loc surprinzător, în men-talitatea omenirei şi este generală, printre Italieni. La noi sunt foarte mulţi, cari cred în deochiu.

Alte superstiţii prosteşti mai sunt relativ la pisica neagră care-şi încrucişează labele, spargerea unei oglinzi şi potcoava purtătoare de noroc.

Să se facă lumină

(Continuare din pag. 10)

drept slabă, din înţelepciunea ce luminează întregul spaţiu.

Misterioasa putere a raţiunei dă posibilitate neamului omenesc să cugete, să plănuiască şi să creeze, pentru el.

Un om ca Edison a procurat ra-sei omeneşti, prin lumina propriu-lui său intelect, o lumină artificia-lă, reuşind să transforme noaptea, într'o bună imitaţie a zilei, pentru orice muncă, lectură sau cugetare.

Omul trebue să fie recunoscător pentru lumina soarelui, de o mie de ori recunoscător pentru propria sa inteligenţă, care îi permite să-şi rezolve problemele şi să se ridice treptat la adevărata civilizaţie, ie-şind din starea de întunecare şi cruzime.

„Lumina fie materială, fie mora-lă, e cel mai bun reformator".

Lumina solară creiază fertilita-tea. Hrăneşte vieţuitoarele, distru-ge germenii boalei, creiază culoa-rea.

Lumina emanând dela minţile oamenilor inteligenţi creiază cu-noştiinţa, risipeşte întunericul su-perstiţiei, cruzimea, ignoranţa şi sărăcia.

Filosoful francez, La Rochefou-cauld, autorul multor maxime, spune:

„Soarele şi moartea nu pot fi pri-vite fix".

La Rochefoucauld, cu toată înţe-lepciunea sa, trăia într'o epocă de superstiţii.

Milioane de oameni privesc astă-zi moartea fără să clipească, deşi slabii lor ochi nu pot fixa tot ast-fel, soarele de amiază.

Milioane de oameni sunt gata să întâmpine, datorită raţiunei lor lu-minate, fără şovăire şi fără teamă orice s'ar întâmpla.

Herbert Spencer spunea:

„Intelectul meu mă opreşte să aş-tept altceva, după moarte, decât nimicirea". Alţii au speranţe mai frumoase. Orice s'ar întâmpla, ori care ar fi soarta noastră, omul, con-dus de lumina înţelepciunei o va întâmpina cu curaj.

Că o fi o viaţă veşnică, sau după cum gândea Spencer „nimicirea", omul cuminte se va mulţumi să facă acum, ceeace se poate face şi să primească soarta, care e una pentru toţi, oricare ar fi.

O scenă conjugală

(Un fumoir elegant. Uşe la stân-ga şi la dreapta, acoperite cu dra-perii grele).

MIRCEA, *avocat, căsătorit, om trecut de 40 ani.*

RAOUL, *cel mai bun prieten.*

MARIANA, *soţia lui Mircea, fe-mee încă frumoasă.*

Acţiunea se petrece în casa lui Mircea. Mircea şi Raoul şed comod în două fotolii.

MIRCEA: Ei, da, dragul meu, in-voluntar revin la acelaş subiect. Dar te rog cea mai mare discre-ţie! Nici un cuvânt nimănui. Cred că am dreptul să-ţi cer asta, ţie, cel mai bun prieten al meu. Astăzi îţi pot da amănunte. E superbă!

RAOUL: Bagă de seamă dragul meu! La început totul apare în culori trandafirii, după ce o ai însă...

MIRCEA: Nici gând, dragă Raoul! Cred că după 15 ani am dreptul să mă plictisesc şi să doresc o schim-bare. Şi mai ales un asemenea schimb! Prea este demodată, prea este aceeaş întotdeauna, trebuia ca ceva nou, modern, să mă tenteze! Şi pe urmă, dragă, îţi repet: e dum-nezeiască; ce forme, ce linii admi-rabile!

Te miră, de sigur, că la vârsta mea mai pot vorbi cu atâta elan, dar ţi-o spun sincer, întreaga ei înfăţişare m'a captivat într'adevăr, încât nu mă mai pot gândi la alt-ceva. Ştii ceva? Te voi lua cu mi-ne s'o vezi.

Dar îţi repet, Raoul, bagă de sea-mă mă'ncred în tine, nimănui nici o şoaptă. Dă-mi cuvântul de onoare!

MARIANA: *(apărând după dra-peria uşii).* E inutil să ceri priete-nului tău un sacrificiu prea mare. Involuntar am aflat totul şi ştiu ce-mi rămâne de făcut. Nu vreau ca viaţa amândorura să devie un calvar.

Ştii că încă te iubeam şi nu mă aşteptam la un asemenea desnodă-mânt. Mă plec însă în faţa desti-nului... *(plânge).*

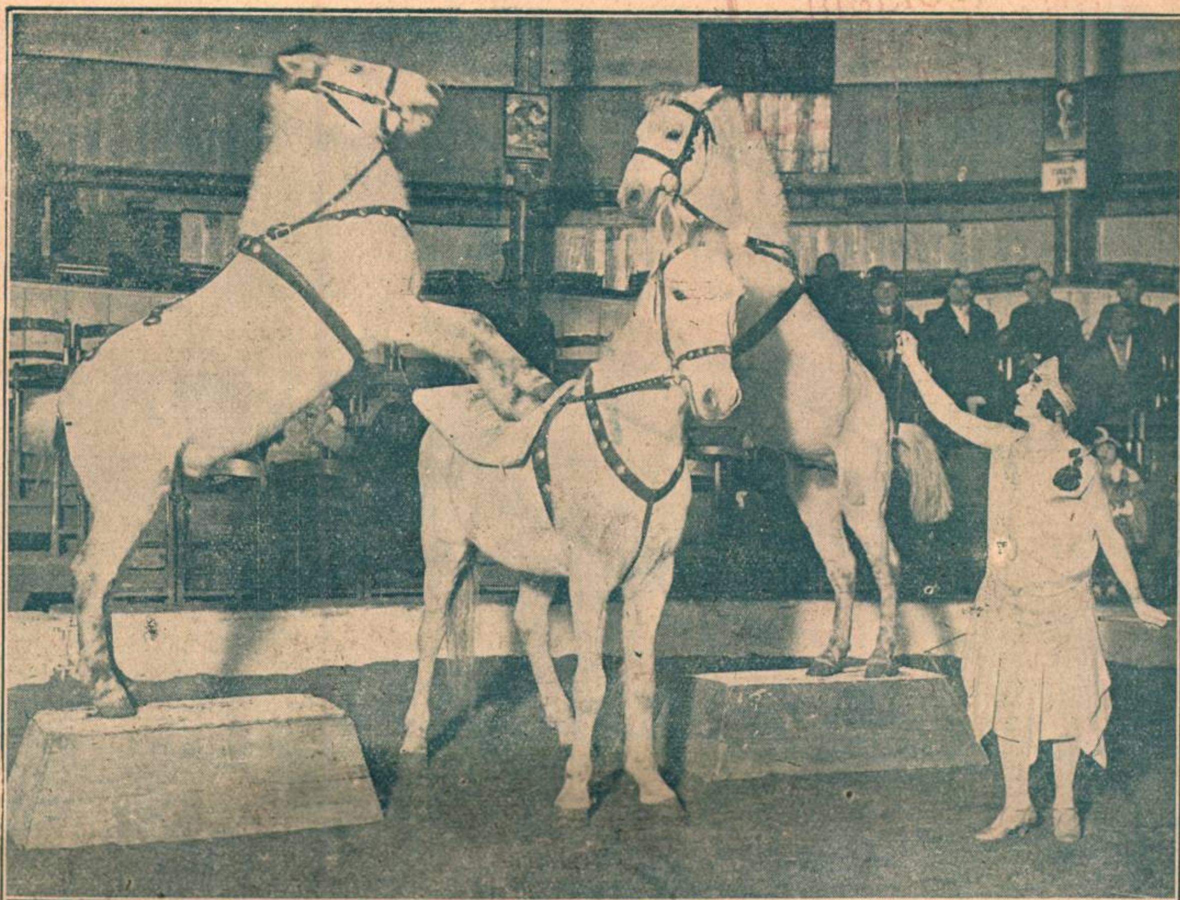
MIRCEA: Vai, Mariana....

RAOUL: Doamnă, deşi în mo-mentul intrării dvs. nu-mi dădu-sem încă cuvântul de onoare că voi tăcea, pentru mine, confidenţele lui Mircea sunt sfinte. Faţă însă de întorsătura lucrurilor, ar fi o crimă să tac.

Ertaţi-l, doamnă! Subiectul dis-cuţiei noastre nu era o femee, o ri-vală de a dvs. ci o sufragerie super-bă, pe care Mircea a ales-o la casa Lobel & Lindeman, din calea Vic-toriei No. 45, a cărei formă şi linii sculpturale nu înceta de a mi le lăuda şi pe care voia să vi-o ofere ca dar de ziua dvs.

CORTINA

MARELE CIRC Cezar

Doamna Lucia Proserpi

Memoriile faimosului clovn internaţional „M I K - M A K"

PROLOGUL

Clovni, elefanţi, jongleuri, echilibrişti, urşi dresaţi, balerine, cu ochii plini de foc — numere de mare circ internaţional, cu pasiunile, răzbunările, vanităţile, ambiţiile, generozităţile, mizeria şi bogăţia vieţii de culise — mi se desfăşoară pe dinaintea ochilor, caleidoscop în mii de culori, film de cinematograf în scene fără altă legătură decât a vieţii, în care se desfăşoară.

„MARELE CIRC CEZAR"

In faţa mormântului unui prieten, clovnul român Mărculescu, care a descreţit pretutindeni, în toate colţurile lumii, sute de mii de frunţi îngândurate şi care a fost veselia altor sute de mii de copii — mi s'a depănat un fragment de vieaţă nebunească.

Am fost clovnul *„Mik-Mak"*.

Din nevoia de a trăi ? Nu ! Aveam cu ce. Ba chiar am pierdut bruma de avere, pentru tovărăşia saltimbancilor, pentru capriciul de-a împărtăşi vieaţa de arenă, între oameni şi dobitoace dresate.

Atunci pentru ce ?

De ce n'aş mărturisi-o? Mai ales acum când au trecut mai bine de douăzeci de ani. Când „Marele circ Cezar" şi-a sfârşit existenţa, odată cu războiul şi când, poate, u l t i m u l reprezentant, clovnul Marcu, a închis şi el ochii, răpus de o angină pectorală.

Am fost clovn, pentru o pereche de ochi negri, frumoşi, ochi de polonezǎ îndrăcită, balerină fără pereche, într'un corp de balet extraordinar — cum nu s'a mai găsit de atunci. O pereche de ochi grăind pasiunea ucigaşă, implantaţi sub un păr încâlcit, nebun. O frumuseţe din acelea care nu te poate îndemna la nimic bun şi care poate face disperarea multor familii, de oameni aşezaţi.

Nadia m'a făcut clovn, învăţându-mă limba internaţională a dragostei.

Am trecut cu Nadia prin marile capitale europene : Budapesta, Viena, Berlin, Breslau, Hamburg, Munchen, Bremen, Frankfurt, Neapoli, Milano, Petrograd, Moscova. Când nu aveam circ liber, jucam sub cortul imens, în care încăpeau până la zece mii persoane — cort în genul circului Kludski, pe care bucureştenii l-au admirat acum câţiva ani.

Am fost clovn, până în ziua când s'a întâmplat ce trebuia să se întâmple: Un conte italian, Fernando Corsi, i-a pus la picioarele Nadiei un titlu, o avere şi o tinereţe entuziastă. Biata Nadia a cântărit, ca fată cuminte, şi a devenit d-na Contesă Corsi.

Clovnul Mik-Mak nu s'a sinucis. Şi-a făcut şi el bilanţul şi rezultatul a fost expulzarea din Italia — expulzarea ca indezirabil — fiindcă sărmanul Mik-Mak îşi isprăvise cea din urmă liră, de dragul ochilor negri frumoşi şi nespus de mincinoşi.

Un grup de clovnii, Bono, Caramella, Ciacanica, Săulescu, Margoruci, Brăileanu

Şi azi, după mai bine de douăzeci de ani, fostul clovn Mik-Mak e apucat de un fior straniu, când se instalează paşnic spectator, într'un „parchet" de circ. Acelaş fior l-a simţit în marile circuri internaţionale, caşi în mizerabilele circuri, în care mizeria cea mai promiscuă conduce câteva vieţi, odată cu spectacolul din fiecare zi.

Amintirea Nadiei. Nopţile de pasiune şi de gelozie tinerească. Vieaţa atât de frumoasă şi de variată. Vagabondajul cu trenul special pe toate drumurile Europei.

Nadia... Din care azi a rămas o mână de cenuşe fiindcă, necredincioasă şi'n căsnicie, contele Corsi l-a culcat-o la pământ, cu 'n glonte de revolver!

Circul Cezar, „Marele Circ Cezar"...

Ce-a văzut, ce-a învăţat, ce-a simţit clovnul Mik-Mak — va scrie în aceste pagini, în care emoţiunea şi veselia vor sta alături, aşa cum se petrec lucrurile şi'n vieaţa bietului saltimbanc.

Prologul s'a terminat.

Muzica începe marşul.

Draperia de pluş roşu cu „armele" circului sunt date la o parte. Douăzeci de valeţi se aşează pe două rânduri, zece auguşti şi zece clovni intră, cu o gălăgie de iad, copiii râd, cu gura până la urechi.

Mik-Mak e sluga d-voastră !

I

TRUPA DE CONTORSIONIŞTI „RYON"

Fiind încă la Budapesta, o agenţie teatrală ne-a recomandat trupa de contorsionişti „Ryon" ca pe un număr de senzaţie. Directorul nostru avea oare care antipatie pentru acest gen, fiindcă educaţia contorsionistului e o adevărată sălbăticie. Aceste numere se prezintă de cele mai multe ori ca familii. Chinul viitorului contorsionist începe din leagăn. Dela o anumită vârstă „artistul" nu mai simte nici o durere, fiindcă sistemul lui osos e adaptat dislocărilor celor mai anormale.

Cum, însă, stagiunea la Budapesta era pe sfârşite şi numerile tari epuizate, trupa „Ryon" a fost admisă la probă. Fişa agenţiei vorbea de patru persoane : Albert şi Margit Ryon şi cei doi copii unul în vârstă de 9 ani şi altul de 7. La probă nu s'a prezentat decât Albert Ryon cu cei doi copii. Margit era „indispusă" şi numărul era să fie susţinut în trei. De altfel, Margit făcea mai mult figuraţie şi tot numărul se sprijinea pe exhibiţiile copiilor, cari într'adevăr, erau extraordinare. Micii contorsionişti îşi deplasau diferitele părţi ale corpului în aşa fel, încât, păreau doi şerpi, în delir. Braţele şi picioarele se transformau în spirale şi corpul se deplasa în jurul axei, eşind din bazin. Era un număr de atracţie, poate, însă nu unul pentru nervi slabi.

La spectacol ,trupa „Ryon" a obţinut un succes apreciabil.

Urmărind numărul în evoluţiile lui, am observat însă, că, Albert Ryon era foarte violent. Unul din copiii săi neîntinzând o contorsiune la extrema limită, Ryon n'a ezitat să strîmbeze singur, brutal, braţul copilului său. După terminarea numărului, am auzit gemete în cabina ce le era rezervată.

Nadia, balerina cu ochii negri, din trupa maloruşă, neputând răbda, a năvălit în cabină. Albert îşi cravaşa copilul şi nenorocitul nu putea striga, fiindcă bruta îi pusese un cocoloş de vată, în gură.

Treceam în momentul acela prin faţa cabinei, spre a-mi lua nişte accesorii, de care aveam nevoie în arenă. Uşa cabinei se deschise cu violenţă şi Nadia fu asvârlită afară.

— Mik-Mak ! Il omoară !

In două vorbe fui pus în curent cu sălbăticia.

— Voi toţi — nu vă amestecaţi în ceeace nu vă priveşte ! — răcni Albert eşind în pragul cabinei şi ţinând cravaşa în mână.

Nadia îngheţase de frică. Albert o apucă de braţ :

— Tu să-ţi vezi de odraslele tale când o să le ai !

Tocmai mă pregăteam să scot măcar un ochiu sălbatecului şi asta mai mult pentru că insultase pe... Nadia — când apăru directorul.

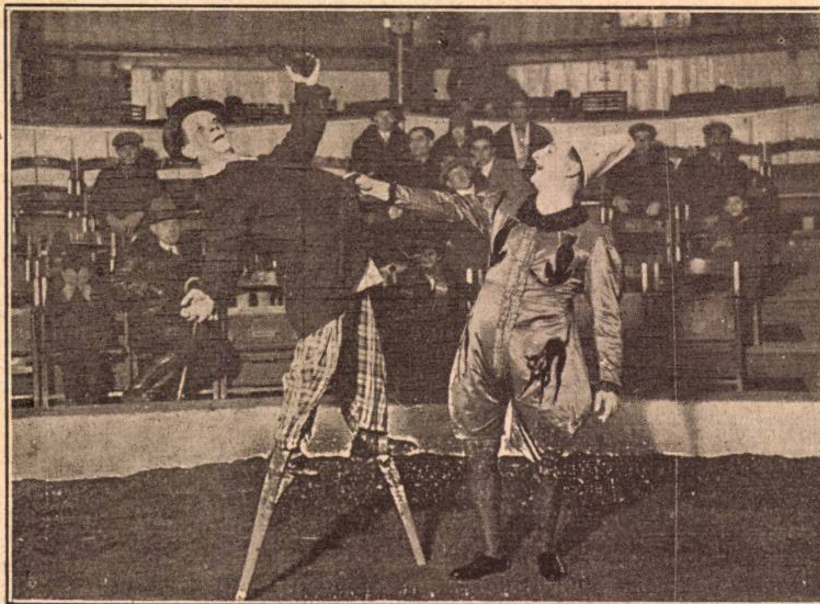
— Ryon, mi-ai fost recomandat ca un număr de senzaţie, nu ca un număr de brutalitate. Eşti stăpân pe copilul d-tale acasă, dacă legile de aci nu le dau vreo ocrotire deosebită. Aci sunt eu. In circul meu nu se permit nici sălbăticii, nici necuviinţe. Dacă nu-ţi place, eu pot să mă dispensez de serviciile d-tale.

Ryon îl privi o clipă. Probabil, însă, că a înţeles ce-l aştepta. In primul rând, maloruşii Nadiei i-ar fi administrat o corecţiune de pomină. Sălbaticul îşi înghiţi deci, furia şi luându-şi copiii, trecu la furgon.

II

SCHILODITORUL DE COPII

In cele două seri următoare, nu se petrecu nimic deosebit. Albert nu-şi părăsia însă copiii, nici un moment. Venia cu ei dela furgon şi pleca împreună cu ei.

Clovnii Caramella şi Ciacanica

Directorului i se păreau ciudate toate acestea, însă potrivit obiceiului său, nu găsia cu cale să facă vreo observaţie, decât dacă s'ar fi petrecut ceva, care să turbure rânduiala circului.

A treia seară, totuş, copilul cel mai mic, Marko, reuşi să se apropie de Nadia.

— Ce vrei Marko ?

— Tata este foarte rău. Mama este bolnavă la furgon.

— Dar ce are ?

— Mama a născut un frate la mine. Are frig şi tata n'aduce doctor. Spune doctor costă bani şi el nu vrea dea bani. Mama supărată tare fiindcă tata vrea să facă fratele meu contorsionist ca mine şi fratele meu mare. Mama plânge şi tata bate...

In acest moment, apăru Ryon :

— Nu ţi-am spus că n'ai voe să vorbeşti cu nimeni — şi-i plesni o palmă.

Deodată Nadia strigă :

— Sălbaticule ! schiloditor de copii !

— Căţea ! — urlă Albert năpustindu-se cu ochii sângeroşi, asupra Nadiei.

Numai că Albert îşi făcuse greşit socoteala. Intr'o clipă fu înconjurat de clovni, maloruşi şi personalul de serviciu. Mohamed Said, un formidabil atlet, cu o carură şi o forţă puţin obişnuită — îşi făcu loc. Albert Ryon simţind, că i se pregăteşte ceva foarte neplăcut pentru el, căută să se strecoare: Un pumn greu i se lăsă pe umeri.

— Ce să fac cu el ? — întrebă simplu colosul turc.

— Mingea ! propuse clovnul Mărculescu, care tocmai ieşise din arenă, nedumerit că e silit să-şi prelungească tumbele, la infinit.

Albert Ryon fu înşfăcat, dat de câteva ori în balans şi svârlit drept peste Sysif, „şeful" familiei de elefanţi, care, tot schimbând picioarele, era să-l strivească dacă Ryon n'ar fi fost ridicat la timp, de căpitanul Robert, dresorul pachidermelor.

Ryon fugi la furgon.

— Să aduci un doctor pentru nevastă, sau viu la tine la furgon — îi strigă din urmă turcul.

III

O TRAGEDIE IN NOAPTE

Mă culcasem. Către ziuă am fost trezit de o larmă grozavă. Strigăte, focuri de revolvere, semnale de fluere.

Din obiceiu, la circ, în turneu, se doarme îmbrăcat în tricou pentru a fi „gata" în cazul unei nenorociri: foc, etc. Eşii, prin urmare, din furgon acoperindu-mă numai cu o pătură.

Furgonul familiei directorului luase foc.

In faţa furgonului, Ryon trăgea focuri de revolver. Paznicii turneului şi câţiva sergenţi căutau să pună mâna pe nebun.

In uşa furgonului lui Ryon, se desfăşura altă scenă, mai îngrozitoare. Nevasta lui, cu părul în dezordine, scotea strigăte înfiorătoare, strângând la piept, cadavrul noului născut.

In acea noapte, Ryon îi dislocase trupuşorul atât de brutal, încât plăpânda fiinţă încetase din viaţă. In urmă, aruncase cadavrul peste soţia sa şi se repezise, cu un bidon de petrol, la furgonul directorului. Odată îndoita crimă săvârşită, Ryon voise să dispară. Paznicii observând flăcările şi găsindu-l singur, în faţa furgonului, dăduseră alarma.

Ticălosul făcuse roată în jurul său, căutând în toate părţile un punct gol, pentru a fugi.

Deodată ceva sări de pe acoperişul unui furgon drept în capul lui. O clipă de învălmăşeală. Din masa ce se rostogolia jos, se auzia un geamăt, din ce în ce mai slab.

Sării :

— Said ! Said ! Ce faci, Said ?

— Da ! Da ! Ai dreptate Mik-Mak ! Strângeam gât la el !

Şi turcul, fiindcă el se repezise de pe acoperişul furgonului — se dădu la o parte dându-şi abia acum seama de ceeace era să facă.

Ryon se ridică împleticindu-se. Nu mai încercă nici o rezistenţă şi se lăsă să i se pună cătuşele.

Două extinctoare înăbuşiră focul, dela furgonul directorului.

Şi în furgonul nemernicului, soţia lui veghea, la căpătâiul micuţului mutilat, împreună cu bieţii ei copii.

(Va urma)

CUM IȘI INVAȚĂ ROLURILE...

O ANCHETĂ IN LUMEA TEATRALĂ

SUS cortina!....

... Și dinaintea rampei și a reflectoarelor, apar actorii, reprezentanți ai vieții cotidiane, vorbesc, râd, gesticulează, pentru un personagiu, pe care îl încarnează. Un personagiu creat de imaginația unui slujitor al condeiului, trăiește prin personalitatea actorului. Și cu cât caracterul personagiului, s'a unificat mai mult cu acel al actorului, cu atât „rolul" va fi fost mai bine „jucat". Lumea va spune: „Actorul și-a trăit rolul"...

Și actorul, care purtase poate, o seară, două sau trei, toga unui mare Caesar, odată cu ultimele aplauze răzlețe ale galeriei entuziaste, își va da jos masca, și va fi iar „el" omul cel adevărat.

Am vorbit cu câțiva dintre fruntașii scenei noastre, cărora le-am pus întrebarea: „Cum vă învățați rolul?"

Dăm mai jos răspunsurile:

RĂSPUNSUL DOAMNEI CLEO PAN-CERNĂȚEANU

Nu este atât de ușor să înveți un rol. Totul este în funcțiune de rol și anume: ușor, greu — de compoziție, — îți place, nu-ți place.

Pentru a vedea drumul, linia cât mai exactă a rolului — adică cea mai apropiată de intențiunea autorului — trebue să cunosc bine întreaga piesă, citind-o cu atențiune chiar de două, trei ori, dându-mi astfel putința să marchez o atitudine chiar când nu aș avea nimic de spus și bineînțeles m'aș găsi în scenă. Nici odată, n'am învățat de la început rolul pe dinafară, ci, încetul cu încetul, pe măsură ce se repetă piesa și de-abia — după ce posed textul perfect de bine — atunci încep să-l conplectez cu frazarea, gestul și mimica ce-i corespund.

Învăț, întotdeauna cu glas tare și singură, iar la urmă, fac un sumar control al gesturilor și atitudinei în oglindă.

Învăț foarte repede și pot intra în scenă — la reprezentație — chiar fără repetiții serioase, cum mi s'a întâmplat adesea ori.

DOMNUL VICTOR ANTONESCU

Rolurile mi le învăț unde e sgomotul mai mare: în tramvai, în automobil, la cafenea. Așa le memorez.

Acasă le studiez, — le dau viață și le împrumut adevăratul caracter. Intr'o atmosferă de liniște profundă, le fac să trăiască — să trăiască intens, mă identific lor.

Contrastul — In viața de toate zilele nu prea râd — pe scenă râd, făcând și pe alții să râdă. Imi iubesc rolurile mult — și pe cele mici ca și pe cele mari deopotrivă, dându-le tot ce poate să le dea inteligența, talentul și sufletul meu. Cum s'ar zice le cresc și pe cele mici ca un adevărat părinte.

DOMNIȘOARA NUTZI MORȚUN

Propriu zis, nu îmi învăț deloc rolul. Niciodată, nu mi-a trecut prin minte, să memorez, cuvintele unei romanțe. Muzica și cuvintele, îmi pătrund simultan și aproape pe nesimțite în suflet. Mă așez la pian.... Fredonez romanța, tangoul, și încet pe nesimțite, mă pomenesc cântând. Notele sunt din ce în ce mai conturate. Când cred că am reușit să găsesc interpretarea cea mai adecuată, mă plimb prin odae, dansez, cânt.... și o rog pe mama să-mi spue părerea. Bine înțeles, că părerea este totdeauna bună!...

Până în seara premierei, nu-mi studiez mimica, decât în linii foarte generale. Din momentul când apar în fața publicului, mă simt la largul meu. Dacă în prima bancă — spre exemplu — șade cineva, care îmi zâmbește într'una, și dacă acel cineva îmi este simpatic, în seara aceia voiu zâmbi tot timpul cât va dura romanța. Și viceversa. Vezi dar că interpretarea rolurilor mele, este în funcție de multe lucruri....

DOMNUL GRIGORE MARCULESCU

Mărturisesc că nu știu precis când îmi învăț rolul. N'am stăruit asupra unui rol, decât atunci când am bănuit că nu prea îmi convine — însemna că nu-l simțeam — și deci nu eram destul de convins.

Când însă rolul e pentru mine, nu știu când îl învăț — din repetiție, între culise — cert este că la a cincea sau la a șasea repetiție mă pomenesc că-l zic pe dinafară, bine înțeles pe ici pe colo ajutat de sufleur.

Când însă rolul nu-mi convine atunci îl mai învăț și pe acasă și nu-mi intră în cap, bine de tot, nici la a zecea repetiție.

După ce am învățat rolul, sau cum spunem noi — după ce posed textul — de abia atunci încep să-l lucrez — adică să-l desăvârșesc.

N'am dat niciodată greș cu un rol, pe care l-am simțit dela prima repetiție.

N'am avut niciodată încredere în camarazii cu rolurile învățate în oglindă — n'au reușit și tot ce-au făcut, a fost fără convingere, a fost artificiu.

DOAMNA ANA LUCA

Sunt încredințată că pentru a ști bine, pe dinafară un rol, o poezie, un discurs, orice, e nevoe de un interval de trei somnuri:

Dacă citești bucata seara, înainte de culcare, dimineața vei ști puțin; dacă o mai citești după dejun și te culci, la deșteptare o vei ști aproape în întregime; iar dacă o mai citești și seara, încă odată, a doua dimineață vei ști-o la perfecție.

Așa dar, trei citiri și trei somnuri.

Asta pentru memorat.

Dar pentru ca un rol să fie gata, câte mai sunt!

In primele zile ale studierii unui rol, sunt nemulțumită. Caut ceva ce nu pot găsi. Intonațiile se aseamănă cu altele, din alte roluri. Personalitatea pe care cerc s'o schițez, sunt eu, nu aceia care trebuie să fie. Caut să înțeleg pe autor, să înțeleg punctul de vedere al directorului de scenă care, în genere, vede mai clar, deoarece e mai ușor să fii critic decât autocritic. Apoi personagiul începe să ia o formă ce devine din ce în ce mai concretă. Vorbesc cu cei de-acasă poftindu-i la masă sau dând bună ziua, cu vocea acelui personagiu, mă mișc cu gesturile lui, în trăsură iau atitudinea lui, salut cu expresia lui. Și când eu, aproape nu mai sunt eu, ci o maimuță, imitând un personagiu imaginar, atunci sunt fericită; atunci rolul îmi devine atât de drag, încât dacă nu l'aș mai juca, aș socoti asta o tragedie, și ca toate bunele mele camarade, mă socot o creatoare. Și poate că în adevăr e o creație de artă, când reușești să redai tipuri cu totul diferite, cu veșnic aceleași puține mijloace: o voce, o figură și gestul, care e atât de specific fiecărui om, încât te face să recunoști din spate, o persoană, dintre o sută, după felul cum ține capul, deși îl ține drept, ca toți oamenii.

DOAMNA LILLY POPOVICI

Dacă îmi place nici nu e nevoie de învăț — iar dacă nu, atunci în timpul repetițiilor.

Socotesc întrebarea în ce privește memorizarea. Despre cealaltă învățătură... nu e așa de ușoară și nici nu se poate descrie.

DOMNUL ION MANU

Cum se INVAȚĂ un rol? Nu știu! Mă trezesc cu el în cap, după câteva repetiții citite. Ajung să mi se pară că personajul interpretat NU POATE vorbi altfel, decât numai așa cum e scris în text, bine sau prost.

Odată „personajul" incrustat în imaginație, greșește în sintaxa lui și orice cuvânt străin, îmi pare ne la locul lui, strident.

Fraza devine obsesie muzicală.

Alt lucru care călăuzește la construcția frazelor, este „ascultarea" partenerului. Din vorbele lui se angrenează și răspunsul meu.

Cel mai important lucru, cred eu, în memorarea cuvintelor, este repetiția.

Asociind mișcarea cu ideia, înjumătățești munca minții. Dacă știi că la cuvântul... „cantalup", trebue să arunci „scaunul" pe geam, aceste noțiuni se împerechează, se

(Urmare în pag. 19)

UN BAL LA CURTE

Clişeele noastre reprezintă în diferite grupuri pe A. S. R. principesa Ileana, d-na Bossie, şi un careu de dame cu valetul de cupă

In definitiv, dacă nu sunt scutite de necazurile noastre, ale muritorilor de rând, de ce ar fi refuzate figurilor ilustre și plăcerile noastre?
Suntem în carnaval și încercăm să colorăm cu roz orizontul de plumb al vieții. Purtăm mască în fiecare zi, arătându-ne altfel decât suntem, căci împrejurările și oamenii nu ne îngăduesc să prezintăm obrazul nostru adevărat. Aspectele din juru-ne sunt urâte, ofensătoare. și obrazul nostru s'ar îmbujora. Dar: ridi pagliacci... *Râdem, ca să nu plângem, și deaceea în Carnaval aplicăm pe figură masca grotească.* Ridi pagliacci, — *și deaceea înnecăm într'o noapte amarul altor multe zile și nopți. Si ne pomenim apoi cu-adevărat dispuși. Vinul, muzica, dansul îndeplinesc minunea. Vivat! Vivat, frumoasă mască! Iți fac un compliment: ești frumoasă. Aiurea e obiceiul ca*

Grupuri nostime : Toate elementele pentru preparat un coktail. D-na Cella Lahovary (Delavrancea) într'un costum epocal. Toreadorul și principesa

Chinezii

într'o anumită noapte din Carnaval oamenii să-și spună, fără supărare, adevărul în față. Uite, dacă obiceiul s'ar fi înrădăcinat și la noi, ți-aș fi spus și eu adevărul pe șleau:

— Nu ești frumoasă, ci ești încântătoare!

...Instantaneele noastre reprezintă câteva grupuri și câteva scene de bal domnesc: b a l u l

Carmencita

care a avut loc, recent, la Palatul Cotroceni.

S'a distins regala petrecere prin fantezie și prin generală bună dispoziție.

Protocolul nu a fost tradus printr'o aplicare rigidă, astfel că voioșia și-a putut destinde în libertate aripa-i azurie dezmierdând frunțile cari totuș, în toate celelalte zile din an, închid griji și necazuri pământești, omenești.

Iar fastul, fastul altor Curți, fastul costisitor, ostentativ, a fost înlocuit prin acel bun gust, care proectează asupra membrilor Casei noastre regale, lumina admirației unanime.

Priviți măștile și costumele. Priviți alcătuirea grupurilor.

Dovedesc un simț artistic, vrednic să stârnească invidia unui regizor reputat.

Și contemplați figurile, senine, zâmbitoare, din a căror expresie se desprinde bucuria simplă, omenească, a clipei care e prețuită la dreapta ei valoare.

O, nimic din convenționalismul altor vremuri și altor Curți, unde protocolul transforma ființele în marionete pompoase! Și nimic nimic din fastul ruinător, inutil, al celor cari au lăsat amintirea unei epoci de splendidă risipă și de jalnică sărăcire.

Costume Empire

Pentru A. și .L

OH! FEMEILE!

SUNT însurat de puțin timp. Nevastă-mea și cu mine, suntem oameni tineri și frumoși. Nevasă-mea mă iubește, și eu o iubesc pe ea. Locuința noastră numită și „cuib", este plăcută și aranjată în stil modern, dar cu mobilele totuș astfel, ca să te poți așeza pe ele.

Copii n'avem. Nu putem face încă lux.

Din prima zi a conviețuirii noastre, am decis să ne respectăm reciproc părinții. Socrii nu sunt agreați nici de mine, nici de ea. In consecință, eu am renunțat la socrii ei și ea a renunțat la ai mei. In ceeace privește mătușile și unchii, îi admitem, atâta vreme cât sunt bogați și n'au alți moștenitori.

Totuș, zilele acestea, s'a ivit un conflict între noi. Soția mea mi-a găsit în păr două ace de cap.

— „Ale cui sunt?"

Nu știu ce să răspund.

După puține zile aflu că un coleg de redacție, mi-a jucat farsa. Nevastă-mea nu prea credea. A devenit bănuitoare.

Zilele trecute, am ascultat conferința doctorului Magescu, despre hipnotism, sugestie și altele. Soția mea și cu mine, am fost cât se poate de mișcați de cele spuse de conferențiar. Zicea, că oamenii, cari vorbesc în timpul somnului, pot fi foarte ușor descusuți. In seara aceea, nici eu, nici nevastă-mea, nu ne decideam să dormim. Am veghiat până spre zori, când mai inteligent, eu am cedat (bărbații cedează totdeauna) și am adormit.

Alaltăeri noapte, m'am trezit din somn și am constatat că soția mea vorbia. Mă uit. E adormită. Lasă, spun, o să aflu acuma totul.

— „Treizeci și opt de lei".

— „Cum?"

— „Treizeci și opt de lei".

— „Nu mă interesează; îți iubești bărbatul?"

— „Carne de bou".

— „Nici asta nu mă interesează; îți iubești bărbatul?"

— „Marițo! Taci din gură și vezi-ți de treabă!"

Marița este bucătăreasa noastră.

A doua zi însă, gentleman corect, i-am povestit totul. Soția mea a fost supărată o vreme, apoi s'a împăcat.

Noaptea următoare, a fost foarte interesantă. Eu m'am făcut că dorm. Spre miezul nopții nevastă-mea începu din nou să vorbiască:

— „Sunt foarte fericită", — spunea dânsa.

— „Da? Dece?"

— „Căsnicia mea e un rai!"

— „Iar bărbatul dumitale un diavol".

— „Nu e adevărat, bărbatul meu e un înger".

— „Ba e un prost".

— „Prost ești dumneata" mă apără ea față de obraznicul din vis.

— „Ba soțul dumitale e un prost".

— „Ba dumneata ești un prost".

— „Nu, numai soțul dumitale e un prost".

— „Ba și dumneata ești un prost".

— „Cum asta?" întreb eu mirat.

— „Păi și tu ești un prost, dacă-ți imaginezi că eu dorm".

Oh, femeile!

Cum își învață rolurile?

(Continuare din pag. 15)

contopesc într'atâta în cât la spectacol, nu poți pronunța vorba „cantalup" fără să te gândești la „geam", din care asociație, te trezești cu scaunul în mână. Și tot așa nu poți vedea scaunul, fără amintirea geamului, lângă cantalup!

Dar.... încă ceva și încă extrem de important:

Când ți-i drag rolul îl înveți fără să vrei și vorba „a învăța" nu-ți mai dă impresia unei munci, ci a unui deliciu. Când nu'ți-e drag însă... e un chin.

Ca să fiu mai lămurit: rolul e ca femeea.

Seducătoare sau respingătoare. Depinde de el. De aceia teoriile și sistemele n'au nici un rost. Nu știi cum ți-a intrat rolul în cap. cum nu știi cum ți-a intrat femeea în inimă. Dar mai ales rolul. (care e de gen neutru) e o chestie și mai confuză.

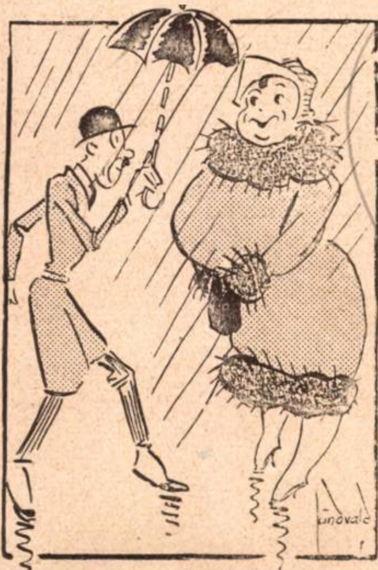
Și acum ca să trec dela comparația poetică, la proza profesională, convin că: gimnastica îndelungată a..... organului pe care îl vopsim și-l gătim cu bărbi și peruci. se dresează într'atât că nu mai are nevoe să-l pui să „INVEȚE". Devine papagalul, sau în limbaj mai modern, un aparat de recepție. Bateria lui este.... leafa. Dar termin ca să nu deviez într'o conferință. Inchei declarând că: învățarea unui rol e un fleac, când ți-a dat Dumnezeu... MEMORIE.

Eu am memorie.... dar n'am roluri.

Cu zâmbetul pe buze

MĂGULIRE

— N'ați voi să împărțiți cu mine umbrela, domnișoară?

— S'o împart? Mă măguliți domnul meu.

Fără excepție

— „Mamă, toți îngerii pot să sboare?

— „Desigur puișorule.

— „Și Fraeulein poate atunci să sboare?

— „Fraeulein?" Dar de unde ai scos-o și pe asta?

— Păi, tăticu îi zicea: „îngerașul meu!"

— Așa? Atunci, las' c'o să sboare și ea afară!

Mania pariurilor

Un vapor american, în timpul războiului mondial, fugărește un vas german. Vasul merge cu toată puterea mașinilor. Pe bord, un american se adresează căpitanului:

„Pariezi că dăm gata vaporul german?"

Căpitanul enervat răspunse:

— Nu, nu-mi arde acum de pariuri.

Americanul nu se descurajează:

— „Pariezi că avem îndată o explozie?

— „Ți-am mai spus că nu pariez.

In clipa aceasta avu loc o explozie teribilă. Americanul svârlit în aer se adresează căpitanului:

— „Pariezi că sbor mai sus decât d-ta?"

Poşta medicală a „Realităţii Ilustrate"

„BUBULIŢE SUSPECTE"
Unui copil nenorocit
Trebue să te adresezi unui *dispensar comunal* al Serv. sanitar al Capitalei unde ţi se va da tot tratamentul *gratis* şi discret. In fiecare sector al Capitalei se află asemenea dispensare.

„NERVOSISM"
Nebo-Nabonid
După simptome se pare că sunteţi un tip de nervos. Nu daţi nicio atenţie simptomelor — vor trece. Lăsaţi-vă de urâtul obiceiu.

SPERMATOREE
X. Y. Z-Iaşi
Trebue să vă arătaţi unui medic specialist. Ca să vadă dacă e în adevăr *spermatoree* sau de alt gen. Tratamentul e fireşte deosebit.

OBEZITATE (prea gras)
Clarie Rose
Ca să slăbiţi va trebui să *nu* mâncaţi sosuri, grăsimi (unt, ulei) făinoase, (pâine prăjituri) bomboane. Să mâncaţi *puţin*, să nu beţi la masă, ci numai între mese şi puţin. Să umblaţi mult. (Citiţi amănunte în almanachul Realitatea Ilustrată).

BOLI DE FICAT
D-rei Clodia
1. *Colecistită* înseamnă o aprindere a beşicii fierii. 2. *Infecţie la ficat* ar însemna că s'a făcut şi puroiu la ficat; 3. La boli de ficat, e adevărat că se pot ivi şi hemoragii interne. 4. Nu e nevoie de operaţie totdeauna, când ficatul e mărit. Se operează numai când s'a făcut puroiu; 5. N'are a face îngrăşarea, cu boli de ficat.

DEGERĂTURI ?
Agneze Valentina
Contra mâncărimii de la degete, faceţi fricţii cu apă de Colonia.
Părul de pe corp „nedorit" se poate distruge de medic specialist, prin electricitate.

EPILEPSIE
Aurel Bota
Nu vă potriviţi celor citite. Nu există alte medicamente decât cele ce vă vor prescrie medicii din localitate, după ce vor vedea cu *„ce fel de epilepsie"* au de a face.

PLEOAPE UMFLATE
Mary Militta
Trebue văzut dacă nu cumva aveţi vre-o boală de rinichi, deşi analizele au fost — cum spuneţi — favorabile.
Dar credem că e un simptom trecător. Vă sfătuim să nu mâncaţi sărat.

RESPIRAŢIE GREA
S. Rosenfeld-Sadagura
Bănuiesc că d-voastră suferiţi de *aerofagie* adică înghiţiţi şi *aer*, la masă.
Să mâncaţi cumpătat; să mestecaţi bine; să nu vorbiţi de loc, în timpul mesei.
Nu beţi rachiu.

PLĂCERI
Zucky
Pastile cu *Yohimbin.*

PREA INALTĂ
C. D. Iaşi
Creşterea prea mult în înălţime e în legătură cu o tulburare, în glandele *cu secreţie internă*, adică sau tiroida (o ghindură de la gât), sau *ovarul* sau altă glandă, lucrează prea mult. Trebue să consultaţi un medic comunicându-i şi părerea noastră. Să vă examineze şi să vă trateze.

FETELE DE AZI
Pufi Dumbravă
Scrisoarea d-tale m'a impresionat mult. M'a sdruncinat sufleteşte. Ar fi meritat să figureze între confesiunile unui Jean J. Rousseau. Din nenorocire această rubrică e prea mică, spre a permite o discuţie largă asupra situaţiei fetelor de azi.
Aveţi nenorocirea de a trăi într'o *epocă de tranziţie*, când o lume veche se prăbuşeşte şi una nouă se ridică. *D-tră sunteţi victimele.* Dar nu trebue să disperaţi. Un lucru ţin să vă spun. E absurd a crede că toată viaţa se reduce la viaţa sexuală.
Priviţi în jurul vostru. Faţă de mizeria generală, nu puteţi da un mic ajutor? De ce să vă închinaţi numai unui scop. E monstruos!
Pentru suferinţele fizice: 1. Nu vă speriaţi de urmările actului. S'a exagerat în mod absurd; 2. renunţaţi cu voinţă; 3. Feriţi-vă de donjuani, care cu o clipă de plăcere vă pot da *boli* pentru care veţi plânge o viaţă întreagă.

SPRE INGRĂŞARE
Frumuşica-Blaj
Mâncaţi mult; mai multe ori pe zi: mult unt, mult untdelemn; multe dulciuri, făinoase (pâine, prăjituri); repaos mult; injecţii cu cacodilat de sodiu (făcute de un medic sau agent sanitar).

„CONSTIPAŢIE REBELĂ"
Vasile Trestianu
Boala d-tră se poate ameliora numai cu un regim anumit, adică un anume fel de a vă hrăni: fructe multe (crude), în deosebi prune, *legume multe* (fasole, linte). Clisme puteţi face, dar să ştiţi că purgativele vă nenorocesc.

OBICEIU URÂT
Sonny Boy
Puteţi scăpa *dacă voiţi.* Faceţi gimnastică, sporturi. In tot cazul nu vă speriaţi de urmări.

FARINGITĂ CRONICĂ
S. B.
De multe ori boala e urmarea unei stări generale defectuoase (artritism?), adică aşa e sângele şi corpul d-tră făcut, că răutatea se revarsă afară prin gât. Nu e însă nimic grav. Puteţi trăi şi 100 de ani. Trebue să vă pensuleze în gât un medic, de câteva ori. Să nu fumaţi.

YGREC

Sfaturi pentru frumuseţe

VALY SUPĂRATA. Pentru ca să vi se micşoreze sânii, ar exista mijlocul slăbirii. **Pentru a-i întări,** faceţi fricţiuni reci cu un burete cu apă îndoită cu alcool şi gimnastică multă. Pentru **mâini reci şi transpirate,** cauza e anemia şi o proastă circulaţie a sângelui. Luaţi tonice.

EVELYN BRENT. Nu cunosc eficacitatea cremelor de care mă întrebaţi. **Pentru coşuri şi pete,** utilizaţi Hg pp alb 2 gr. Resorcină 1 gr. Salol 2 gr. Lanolină Vaselină câte 20 gr. Ichtiol 1 gr. Hidrochinonă 2 gr.

MIHAI DUMITRESCU. Pentru coşurile mari, ce aveţi pe obraz căutaţi să aveţi stomacul foarte regulat luând laxative şi făcând masagii abdominale. Extern utilizaţi: Zinc oxid 5 gr. Amidon 3 gr. Resorcină 2 gr. Salol 3 gr. Oleum Cadini 3 gr. Lanolină Vaselină câte 20 gr. Intern luaţi drojdie de bere dimineaţa.

GRETA GARBO. Pentru mirosul gurei: aveţi dentiţia bună şi stomacul regulat?! Când veţi răspunde, stăm noi de vorbă. Până atunci spălaţi bine dinţii, după fiecare masă, cu săpun de Marsilia şi o perie tare. Faceţi o apă de gură cu Oleu de mentă.

LICEAN. Există multe depilatoare în comerţ. Alegeţi, după reclame.

RÂNDUNICA INTÂRZIATĂ. Inţeleg prin fricţiuni cu alcool, fricţiuni cu o mănuse aspră şi cu alcool îndoit cu apă. Cât despre gimnastică e foarte greu prin scris. Pentru a doua întrebare utilizaţi şi o cremă oarecare ,odată cu apa de obraz.

GURĂ STRÂMBĂ. Ca să păstraţi, ondulaţii cu apă şi gonină Argentină la un coafor. Nu pricep unde aţi avut ulcioarele şi unde au rămas semnele? Ulcioarele se fac numai la ochi.

MERGIEM DORIS. Nu cunosc nici un medicament **pentru creşterea corpului în lungime.** Cunosc însă gimnastică specială, sporturi, etc. Pentru întrebarea cu No. 2 adresaţi-vă unui medic.

IRÈNNE DY. Pentru cura de slăbit, citiţi articolul meu din Almanahul **„Realităţei Ilustrate"** şi vă conformaţi întocmai. **Pentru a închide culoarea părului** spălaţi-l cu Cortex China 100 gr. Gale turceşti 100 fierte bine la 1 kgr. apă. Filtraţi şi cu această soluţie spălaţi părul de 3 ori pe săptămână. Aveţi grije ca după fiecare spălare, să-l ungeţi uşor cu ulei de vaselină, parfumat.

O CURIOASĂ. Nu cunosc eficacitatea masticului oriental.

ELENA POPESCU. Ce înţelegeţi dv. prin ten suflat? Dacă utilizaţi soluţia, nu este nevoie să spălaţi obrazul cu apă de colonie, ba chiar periculos. Veţi utiliza soluţia seara, cu vată şi apoi veţi utiliza crema: Na cic 5 gr. Hidrochinină 1 gr. Ung. emoliens 40 gr. Ulei de rosae 1 gr. Dimineaţa veţi spăla obrazul cu apă caldă şi săpun de borax. Apoi, veţi face pulverizare cu apă f. rece. Pentru mătreaţă, spălaţi capul cu săpun de gudron şi gălbenuşul a două ouă. Apoi fricţionaţi bine cu: Cloral hydrat 5 gr. Hg. corosiv 0,05. Extr. de China 5 gr. T-ra de colocynt. T-ra catechu câte 10 gr. Ulei de ricin 20 gr. Alcool de Lavandula 100 gr.

A. BETULESCU. Crema ce-mi cereţi este **pentru albirea** şi **curăţirea obrazului,** nu pentru ride. Pentru cutele ce aveţi utilizaţi: 1 gr Sulfat de aluminiu. 50 gr. lapte de migdale. 150 gr. apă de roze. Apoi crema Alumen crud 1 gr. Lanolină vaselină câte 10 gr. cu care veţi face masagii uşor. Compresele cu apă în care aţi fiert arpacaş şi aburii de lapte, sunt minunate, apoi ghiaţă.

S. T. M. Pentru puncte negre veţi utiliza: amoniac 1 gr. apă de rosae 100 gr. Na boracic 2 gr. Resorcină 1 gr. Salol 2 gr. Apoi crema: Calomel 1 gr. Zinc oxid 3 gr. Tanin 0.05 Pudră de hamamelis 0.05. Ac. fenic 5 pic. Vaselină 30 gr. Ceară albă 3 gr.

ADA. Cunosc reţetele diferitelor ape, **pentru a colora părul,** din alb în negru. Doriţi una?

ELENA CANELLA. Doctorul de la rubrica medicală din revistă, vă poate da răspunsul.

SUG. Veţi unge dificilul nas cu: Amidon 5 gr. Vaselină 20 gr. Glicerină 10 gr. Apoi pudrare cu talc şi licopodiu părţi egale. Compresele calde, cu apă, în care aţi fiert arpacaş, sunt minunate.

LAURA

FĂRÂMITURI...

Gluma salvatoare

Adeseori te ajută o glumă mai bine decât o măsură severă, ca să scapi dintr'o situaţie penibilă. Humorul anglo-saxon se pretează foarte bine, în asemenea ocazii şi englezii cât şi americanii, cari preferă să-şi păstreze întotdeauna sângele rece, ştiu să se folosească de el, la împrejurări, în care toate celelalte argumente par epuizate, sau sunt de prisos...

Pentru a combate viteza criminală a automobilelor, americanii au recurs.... la glume, după ce s'au încredinţat că toate sfaturile bune, nu servesc la nimic.

Cluburile automobiliste au hotărât să schimbe semnalele obişnuite cari indică curbe, încrucişări de drumuri, cale ferată ş. a. cu inscripţii în acest gen:

„Aveţi un medic la îndemână?"

„Cui nu i s'a urât cu viaţa, să reducă viteza"

„Viteză — numai dacă v'aţi făcut testamentul"

„Cimitirul e la doi paşi"

„Crematoriul — a doua stradă la stânga".

Şi în comerţ, americanul încearcă să se salveze de neplăcerile cotidiane cu o inscripţie bine chibzuită, care în loc să jignească, provoacă numai surâsul şi buna dispoziţie a clienţilor.

Se ştie că cecul a devenit un mijloc de plată, obişnuit, în Statele-Unite. E o inovare foarte comodă, cu condiţia să nu abuzezi de ea. Ori, mulţi americani au abuzat, achitându-şi până şi consumaţiile la restaurante şi cofetării cu cecuri. Fireşte, că nu toate cecurile erau acoperite...

In consecinţă au apărut pe pereţi, tăbliţe cu inscripţii:

„Funcţionarul care ia în primire cecurile, a plecat chiar acum..."

„Banca nu vinde sandwichuri — restaurantul nu schimbă cecuri".

„Nu schimbăm cecuri... nici măcar veritabile".

Ţăranul şi anticvarul

De când fiecare snob a început să-şi împodobească pereţii cu străchini şi talgere vechi, anticvarii s'au văzut în imposibilitate de-a mai satisface cererile de fel şi fel de vechituri. Satele au fost invadate de agenţi cari scotocesc prin casele, pivniţele şi podurile ţărăneşti, doar vor găsi vreun covor putrezit, o cană spartă, o bucată de lemn încrustat şi alte relicve la fel, a căror valoare se reduce, în cele mai multe cazuri, numai la vechime.

In legătură cu această manie colecţionară, un ziar olandez povesteşte următorul târg, dintre un anticvar şi un ţăran:

Scotocind prin casa unui ţăran, un anticvar observă pe duşumea o strachină albastră cu lapte, din care lingea o pisică.

Negustorul ochise strachina, care

Soţii Nibor, cântăreţi co mici de varieteu, sunt în Bucureşti

era într'adevăr frumoasă, dar ca să nu-şi trădeze intenţia, zise ţăranului:

— Ce pisică nostimă. Nu vrei să mi-o vinzi?

— Aş vinde-o, răspunse ţăranul.

— Iţi ofer doi guldeni. Eşti mulţumit?

Ţăranul se scărpină în ceafă şi apoi bătu palma.

Anticvarul plăti şi primi pisica dar înainte de-a pleca zise:

— O să-i fie, poate, sete pe drum... Dă-mi voie să iau şi străchinuţa aia veche de acolo....

— Lasă strachina să steie acolo — răspunse ţăranul — de hatârul ei am vândut până acum mai bine de o jumătate de duzină de pisici...

Viaţa sintetică

D-rul Paul R. Heyl, şeful laboratorului din New-York, pretinde că a făcut o descoperire senzaţională.

„Simt — a spus el — că ştiinţa se apropie de soluţionarea misterului vieţei".

Şi, trecând în revistă istoria ştiinţifică a anului trecut, profesorul Heyl afirmă:

„In procesul vieţei nu există nimic misterios sau supra-natural. Protoplasma nu este altceva decât o combinaţie chimică. Nu văd nici un motiv care să ne împiedice s'o producem. Aşa dar vom putea reproduce pe cale ştiinţifică, viaţa în laboratorile noastre."

Promisiuni la fel, au mai făcut şi alţii, înaintea americanilor. In legătură cu aceasta există o anecdotă veche:

Un profesor german, declarând că ştiinţa nu va întârzia să producă viaţa în eprubetă, a fost întrerupt de un student care i-a spus ritos: „Eu d-le profesor, prefer metoda veche".

Ispava unui şarlatan

La Paris a fost deunăzi arestat un şarlatan care îşi însuşise titlul de medic, în scop de a lecui pe tuberculoşi după o metodă destul de originală. Intre alţii, a tratat, timp de doi ani de zile, pe un pacient bolnav de ftizie. Şarlatanul îi prescrise, săptămânal şase bucăţi de *hârtie radioactivă dela Institutul Curie*, încasând 25 de franci de bucată. Pacientul înghiţise, cu timpul, destule bucăţi de hârtie, (pentru care achitase suma de 3000 de franci), fără să observe vre-o ameliorare în starea sănătăţei sale.

In sfârşit, începând să bănuiască că este victima unui şarlatan, se adresă poliţiei. La cea mai apropiată oră de consultaţie, un agent de poliţie se ascunse în dosul unei perdele. Pe când presupusul medic înmână iarăşi pacientului şase bucăţi de hârtie în schimbul sumei de 150 de franci, apăru agentul care confiscă „medicamentul" şi arestă medicul.

La interogator, se dovedi că e vorba de un şarlatan care îşi procurase o patentă de medic, falsificată. Hârtiile miraculoase nu erau altceva decât hârtia de ambalaj a brânzei *„Petit Suisse"*.

Impărţirea muncei între medic şi pacient era deci ideală: unul mânca brânza, iar celălalt înghiţea învelişul ei.

„S'a făcut"

O mare prăvălie de haine gata din Berlin, hotărî desfacerea totală a mărfurilor din sezonul trecut. O reclamă sugestivă trebuia să anunţe publicului acest eveniment.

In vitrină apăru o figură mare de ceară, de gâtul căreia spânzura o placardă:

„Afară cu marfa!"

A doua zi, proprietarul prăvăliei găsi geamul spart. Dispăruse toată marfa din vitrină, afară de figura de ceară. Placarda a fost, însă, înlocuită cu alta:

„S'a făcut!"

DIMA

Moartea tragica a unui savant

Cu doi ani în urmă s'a produs groaznicul naufragiu al dirijabilului **Italia**, plecat la polul nord cu 16 călători. Cei mai mulţi dintre aceştia au scăpat cu viaţă, dar au aşteptat şapte săptămâni în pustiul polar, până li s'au putut aduce ajutoare.

Trei dintre dânşii, exasperaţi, au hotărît să pornească singuri, pe jos, cu speranţa că vor putea ajunge în ţinuturi locuite de oameni. Intre ei era savantul suedez Malmgreen. Pe drum acesta s'a îmbolnăvit şi, ne mai putându-şi urma călătoria, a fost părăsit, ceilalţi doi, care i-au săpat un mormânt în zăpadă şi ghiaţă i-au luat hainele şi merindele şi şi-au urmat drumul.

Moartea lui Malmgreen a fost înfiorătoare.

Descrierea groaznicului său sfârşit se poate ceti în **Tragedia de la Polul Nord**, apărută zilele acestea. De vânzare la toţi librarii şi chioşcarii. Preţul 60 lei.

UMBRA CARE UCIDE

O nouă aventură senzațională a celebrului detectiv Trevor Gex

de Rudyard Mullton

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

La Veneția s'a răspândit legenda că fantoma Dogelui lepros, imparte lepra printre cele mai frumoase femei. Polițiștii Gex Trevor, Scherlow Hocknes și Matteo Pescari. fac un pariu: cine va descoperi misterul fantomei?

Trei doamne, din inalta aristocrație venețiană. — Forr.arina Orsini, principesa Alexandra și Lady Sybill Llanower. au căzut victime misterioasei fantome.

Gex Trevor reușește să atragă pe „Dogele lepros" în alcovul artistei Rosalia d'Amalfi. Detectivul stă ascuns în patul cu polog al artistei și zărește o ființă nelămurită, ce pare a avea cap de mort, intrând pe fereastră.

Deodată viziunea umplu cadrul ferestrei, acoperind pata violetă de noapte: monstrul sări cu un singur salt, în cameră! Din săritura lui, nu se auzi decât un sunet foarte înăbușit și un ușor clinchet ca de oscioare, pe mozaicul de pe jos!

Apoi pași... Unu, doi... Pași ușori, ca un foșnet de fantomă... Monstrul se apropia de patul lui Gex Trevor...

Detectivul simți o sudoare rece pe frunte. Se stăpâni într'o supremă încordare a nervilor.

Brusc, perdelele pologului se mișcară; cineva se agățase de ele. Și în aceeași clipă, în timp ce Gex aștepta apropierea monstrului, acesta sări de sus asupra detectivului, care nu avu nici timpul să se ridice în picioare, și fu cuprins în două brațe de fer, ce-i paralizară orice mișcare, țintuindu-l de tăblia patului. O respirație fierbinte arse fața detectivului. Revolverul, îi căzu, îndată, din mâna amorțită de strângerea puternică a monstrului, și se descărcă pe podele. Prin beznă, Gex întrezări capul cel mai fioros ce și-ar fi putut închipui cineva, un coșmar în linii nedefinite, cu doi ochi cari sticliau roșii, însângerați, cu două șiruri de dinți, albind ca două arcuri, ca un râs descărnat, de craniu...

Gex, amețit, înebunit, avu impresia că totul se scufundă...

DISPARIȚIA LUI TREVOR GEX

— Unde e Trevor Gex? mă întrebă Scherlow Hockness, năpustindu-se în camera mea.

— De ce? Ce s'a întâmplat?

— Am câștigat pariul!

— ?!...

— Am descoperit cine e monstrul care dă lepră. Hai la Trevor Gex.

Plecarăm împreună spre palatul Rosaliei d'Amalfi, ca să prevenim pe Gex, care, întinzând o cursă monstrului, era după părerea lui Hockness, în cea mai mare primejdie.

Am intrat însoțit de Scherlow Hockness în palatul Rosaliei d'Amalfi, dar nu mică ne-a fost surprinderea, găsind toate ușile deschise și palatul pustiu.

In dormitor, unde știam că Gex pândește de după polog, îl strigarăm:

— Gex, eu sunt!

Nici un răspuns.

— L-a ucis! șopti Hockness îngrozit.

Dădurăm perdelele pologului la o parte: patul era gol. Gex Trevor dispăruse.

L-am căutat în toate colțurile, zadarnic.

Așternutul arăta cu evidență că între cei doi adversari, avusese loc o luptă înverșunată.

— Dumnezeule! am strigat îngrozit. Așa a dispărut din patul ei și Lydia Rinaldo, când a răpit-o Dogele lepros. Sărmanul Gex, îl vor răstigni! Domnule Hockness, ajută-mi să-l scap!...

★

— Incă un efort, Lydia Rinaldo, îți ordon să-ți concentrezi voința și să-ți aduci aminte...

Doctorul Sagone căuta prin hipnoză, să readucă în memoria Lydiei Rinaldo, acele fapte din viața ei, pe care încă nu și le putea aduce aminte.

— Lydia, gândește-te, adu-ți aminte, artista Rosalia d'Amalfi, prietena ta, era o fire răsbunătoare, rea?...

— Nu știu... Era pătimașe, ura...

— Pe cine ura?...

— Nu știu... șopti Lydia.

— Rosalia d'Amalfi a cunoscut vre-un lepros, în viața ei, știi vre-o întâmplare cu lepră, în care Rosalia să mai fi fost amestecată?

— E o legendă, răspunse Lydia, se spune că Rosalia d'Amalfi a iubit un om, care n'a iubit-o, și atunci...

— Atunci?...

— O, ce grozăvie, strigă Lydia ca înebunită de groază, sărmana mea Marta!...

— Nu te întreb de Marta, te întreb de Rosalia, urmă profesorul Sagone sistemul său de a reda memoria pacientului. Spune-mi ce a făcut Rosalia, omului pe care-l iubea?...

— Am avut o prietenă, Marta, sora Rosaliei. In timpul unei călătorii în Orient, a luat lepră. Reîntorcându-se în Italia, am îngrijit-o eu. Se spune, că într'o noapte, Rosalia d'Amalfi, ca să se răsbune pe omul care n'o iubia, a înlocuit, într'un palat, de pe malul mării, pe amanta acelui om, cu leproasa Marta!... Mama Rosaliei a fost corsicană...

— Și bărbatul acela a luat lepră?

— Firește... A doua zi a aflat că e lepros și s'a sinucis.

O DRAMĂ SUBTERANĂ

Ce se întâmplase? Unde era Gex?...

Atacat, Gex Trevor începu să se sbată sălbatec, în brațele monstrului, care căuta să-i sfâșie hainele, la piept, ca să-i facă desigur crucea simbolică de sânge. Detectivul reuși să scape o clipă din această strânsoare, dar când se năpusti să dea perdelele la o parte și să fugă, se

izbi groaznic cu capul de **draperia pologului care devenise solidă!**

Atunci, Gex fu încredințat că înebunise de frică. Se sbătu, dar de toate părțile, **pologul devenise o celulă de zid rece, umed.**

Atunci își dădu Trevor Gex seama că patul și estrada pologului, începuseră să alunece în jos, ca un vast ascensor, și că el se isbise cu capul de pereții puțului, ai coridorului vertical, în care alunecau. Ciudat, monstrul se așezase pe pat, și nu-l mai ataca. Pe fondul alb al așternutului, fioroasa arătare se profila ghemuită, gata de destindere bruscă, pentru a sări în fața detectivului.

— Ce cursă teribilă mi s'a întins!... șopti Gex.

Monstrul nu răspunse, ci-l fixa cu ochii strălucitori.

★

In subterana palatului Rosaliei d'Amalfi, trei umbre pandeau. La lumina facielor înfipte în scorburile zidurilor, cei trei indivizi cari purtau măști negre, păreau trei diabolice întruchipări. De sus, patul în care se afla Gex și monstrul, coborise repede, dar fără nici un sgomot; Gex și monstrul căzură pe podele și patul se ridică la loc, ca un ascensor.

★

— Ciudat, zise Hockness, constatând dispariția lui Gex de sub polog. Nu mă așteptam la asta!...

— Dar cine este acel monstru? Dacă știți în adevăr cine e, divulgați-i numele și vom cere ajutorul poliției, ca cure vom merge la el, ca să scăpăm pe Gex!

— Monstrul care dă lepra este o...

— O femee? întrebai.

— Este o maimuță! urmă Hockness. Mi-am adus aminte că am descoperit, pe vremuri, o gorilă asasină. Ei bine, faptul că monstrul nostru s'a suit la etaje superioare, ca cel mai desăvârșit acrobat, pe fațada netedă a caselor, mi-a sugerat ideea că și în cazul acesta, asasinul e o maimuță...

In subterana palatului Rosaliei d'Amalfi, monstrul sări asupra unuia dintre cei trei indivizi. Era un urangutan enorm, fioros, care sfâșie cu ghiarele figura și pieptul victimei. De sub masca acesteia, apăru fața Rosaliei d'Amalfi.

Ceilalți doi tovarăși, speriați o luară la fugă. Atunci, din beznă, o detunătură se auzi și un foc roșu țâșni dintr'o țeavă. Maimuța, admirabil ochită drept în tâmplă, se ridică în două labe, și se prăbuși rânjind, într'un urlet îngrozitor.

Ana Sethland apăru în lumină, cu revolverul în mână.

— Gex Trevor, zise ea cu un surâs de ironie, e posibil oare să te sperii așa de cumplit de o maimuță? Ia uite ce figură ai!

Și-i puse în fața ochilor, o oglindă mică.

Gex se privi o clipă și începu să râdă:

— Ai dreptate, dar nu te atinge de cadavrul maimuței, căci e leproasă.

— Maimuță leproasă, Gex? Cine a mai pomenit așa ceva? izbucni în râs Ana Sethland.

—Are baccilul leprei pe ghiare. Banditii i-au muiat ghiarele in cultură de microbi de lepră. Maimuța a fost dresată să sgârie oamenii cari dorm pe piept, și atunci le transmite cumplita boală.

— Gex, păi Ana Sethland, atunci și tu ai lepră, fiindcă ți-a sfâșiat hainele...

— Mi-a sfâșiat numai hainele, fiindcă pe dedesupt am un învăliș de cauciuc: maimuța când a simțit ceva neobișnuit, în locul cărnii omenești, m'a lăsat în pace. Dar trebue să mă desinfectez. Haide, îți mulțumesc că m'ai scăpat, dar fugi cât mai curând de aci, căci altfel ai putea să iei lepra...

— Vino după mine, ca să-ți arăt drumul pe unde poți eși din subterana aceasta, prin care a fost răpit pe vremuri un doge al Veneției, pe când dormia, fără ca nimeni din palat să simtă ceva.

— Cum așa? întrebă Gex.

— Conspiratorii au săpat un coridor, pe sub palat și-au pătruns în subteranele clădirei. Aci, au tăiat fundațiunea de piatră, exact cât era patul, făcând un fel de trapă, sub alcov. Intr'o noapte, au coborît patul în subterană, cu dogele în el, așa cum v'a coborît Rozalia pe d-voastră acum, au răpit pe doge și au ridicat apoi patul la loc. A doua zi de dimineață, curtenii găsiră patul gol.

— Atunci, Rosalia d'Amalfi, sugerându-mi să mă culc în acest pat, mi-a întins o cursă. Ea face deci parte din banda care împrăștie lepra, zise Gex.

— Am aflat întâmplător, răspunse Ana Sethland, de existența acestor subterane, cercetând împrejurimile palatului, căci voiam să dau o lovitură.

Și aventuriera izbucni în râs.

— O lovitură?

— Ei da, voiam să fac o mică efracțiune, cum numiți d-voastră, polițiștii, actele noastre de curaj nocturn... Am descoperit astfel, explorând subterana în căutarea unei trape prin care aș fi putut să mă introduc noaptea în palat, placa de oțel din tavan, pe care e așezat patul ,și am înțeles după mecanismul ei că e platforma unui ascensor. Intr'o noapte, am văzut umbre strecurându-se în subterană. Le-am urmărit. Și am aflat astfel că d-ta te aflai sus, în patul de pe ascensorul nevăzut, în așteptarea monstrului. Am recunoscut glasul Rosaliei d'Amalfi, care poruncia ca în nici un caz să nu scapi cu viață. In noaptea aceasta, Rosalia și acoliții săi auzind focul de revolver ce ai tras în maimuță...

— Mi s'a descărcat revolverul...

— ...și-au zis că ai reușit să ucizi monstrul și atunci au coborît patul, ca să te facă aci prizonier. Cum ei nu se așteptau însă la atacul maimuței, au fugit.

Detectivul și bizara aventurieră străbătuseră un coridor lung, la capătul căruia se ivise o gură de lumină...

Când Gex, cățărându-se pe stânci, se întoarse spre însoțitoarea sa, Ana Sethland dispăruse.

PE GOLGOTA

Când ne regăsirăm, Trevor Gex și cu mine, la hotel, detectivul îmi povestii ceeace pățise, în palatul Rosaliei d'Amalfi. Gex era oarecum dezorientat:

— Scherlow Hockness a ghicit că monstrul care dă lepră, e o maimuță. Dar cine e dresorul acestei maimuțe, cine-i moaie unghiile, în sânge de lepros, cine o conduce din umbră, spre anumite victime?

Doctorul Sagoue sosi la hotel și ne spuse că Lydia Rinaldi era complet vindecată:

— Și-a recăpătat memoria, mi-a povestit totul, despre Rosalia d'Amalfi.

Și Sagoue ne spusese ceeace aflase dela Lydia, despre teribila răzbunare de acum câțiva ani, a acestei artiste. Gex construi îndată o ipoteză:

— Așa dar, Rosalia d'Amalfi s'a răzbunat pe un bărbat, făcându-l să se culce cu o leproasă. Și acum, un om necunoscut nouă, trimite o maimuță dresată, să dea lepră tuturor femeilor din Veneția, care au părul roșu și ochii verzi, ca Rosalia d'Amalfi. Dar victima Rosaliei s'a sinucis de atunci. Cine răzbună pe acest mort? Dar cum îl chema pe tânărul pe care Rosalia s'a răzbunat?

— Nu știu răspunse Sagoue.

— N'ai întrebat'o pe Lydia?

— N'am putut s'o obosesc mai mult. Dar acum ea s'a odihnit, desigur, și voi îi veți pune ce întrebări veți crede de cuviință.

O gondolă ne duse spre Lydo, la vila doctorului Sagoue.

Dar când ne apropiarăm de curtea vilei era o mișcare neobicinuită, o forfoteală de servitori cu facle, care făcu pe Sagoue să se întrebe:

— Ce s'o fi întâmplat?

Un valet ne eși înainte în poartă.

(Va urma)

Măsuri împotriva șomajului

Față de marea criză ce predomină la noi și pare că nu mai are sfârșit, mai cu seamă în lumea femenistă funcționară și manuală. — D-rele Sabina și Sidonia Florea, diplomate la Paris, au luat următoarele, bine venite și frumoasele măsuri pentru înlăturarea șomajului. Astfel: După specializare și studii făcute la unul din cele mai renumite institute din Paris (Institut de Coupe et de Modes de Paris) au deschis seria de cursuri cu specialitatea de croit și mode în București. Scopul dumnealor este de a da posibilitatea d-nelor și d-șoarelor din toată țara — atât celor numărate în marea massă a șomerilor, a-și creia nouă carieră în viață, cât și a celor doritoare a-și însuși arta croitului și a modelor, — pentru a putea să-și confecționeze singure orice model de îmbrăcăminte și pălării. Metoda institutului este ușoară și se bazează pe practica imediată. Exclude orice figură geometrică și nu pretinde nici o pregătire specială anterioară.

Această metodă, exprimată pe o scară întinsă la Paris, este singura care în scurt timp dă rezultate perfecte și progresul e așa de rapid, încât, după a 8-a lecție, eleva reproduce modele din jurnalele de modă. Lecțiile se predau în grupuri și în particular. In particular în limba dorită: română, franceză, germană sau maghiară. La institut, eleva își confecționează propriile sale toalete și pălării. Informațiuni detailate se dau la biroul „INSTITUTULUI ARTA" B-dul Pache 23.

Interview cu Statu-Palmă—Barba-Cot

In atmosfera prozaică a redacţiei, în mijlocul ţăcănitului enervant al maşinilor de scris, în sbârnâitul strident al clopoţelului telefonului şi al vociferărilor mai mult sau mai puţin motivate ale mai marilor şi mai micilor redacţiei, a răsunat deunăzi un glas cristalin, melodic, al unui copil cu păr bălaiu şi priviri întunecate. Ţăcănitul maşinilor s'a întrerupt, sbârnâitul telefonului s'a oprit cu un sughiţ, iar membrilor redacţiei li-au înţepenit maxilarele de mirare.

O domnişoară dactilografă şi-a revenit şi stăpânindu-şi emoţia, întreabă:

— „Domnul?"

— „Doresc să vorbesc cu domnul director!"

— „Domnul director?"

— „Da, într'o chestiune... personală".

— „Personală! Domnişoara dactilografă exprimă cuvântul, cu o intonaţie reverenţioasă, pentru „domnul de cinci ani jumătate", care doreşte să vorbească cu domnul director, într'o chestiune personală.

Domnul este introdus; dar violându-se eticheta obicinuită, pătrunde în cabinetul directorial, urmat de toţi redactorii, dactilografele, oamenii de serviciu, inclusiv vizitatorii incidentali.

Domnul director părăseşte fotoliul, intimidat de însemnatul, dar mai ales neaşteptatul personagiu, şi se opreşte nehotărît; noroc că tânărul vizitator, e mai calm şi nu-şi pierde cumpătul.

— „Dv. sunteţi domnul director?"

Domnul director nu şi-a revenit încă.

— „Imi permiteţi să mă prezint: Horia Traian Şerbănescu, artist la Teatrul Naţional. Am jucat în piesele „Rodia de aur", „Institutorii" şi „Inşiră-te mărgărite". In „Rodia de aur" am jucat rolurile lui Statu-Palmă şi „Barba-Cot", iar în Institutorii" rolul lui Maxim Györman şi acum aş dori să joc într'un film românesc. Da ce? Numai în străinătate sunt copii cari să poată juca în film, şi la noi nu sunt? Eu vreau să joc în film şi astfel să duc faima ţării...

Domnul director şi-a revenit şi după un efort eroic, întrerupe cascada vie a cuvintelor (chiar dacă învăţată pe de rost ca un rol):

— „Anume ce să duceţi?"

— „Faima! Să duc faima ţării şi peste...."

— „Mă rog ce e faimă?" întrebă domnul director cu o naivitate, prefăcută.

— „Faima?!" pentru prima oară domnul Horia Traian Şerbănescu este nedumerit: ce o fi aia faimă? După o matură şi nu mai puţin sprintenă gândire, spune cu siguranţă: „faimă?.... nu ştiu ce e aia!"

Ghiaţa obişnuită a interview-ului s'a rupt, iar domnul „artist" al primei noastre scene redevine copilul senin, care îmbină într'un pitoresc mişcător naivitatea şi inteligenţa.

— „Ia vino'ncoa."

Se apropie încrezător şi privirile-i cată la mine fără teamă.

— „Vrei să te laşi interviewat?"

Mă priveşte puţin neliniştit.

— „mmmm-da!"

Şi în privirile-i expresive citesc neliniştea faţă de... poate... noua pedeapsă.

— „Uite, puiule, eu o să te întreb şi tu o să-mi răspunzi, asta-i interview-ul. Vrei?"

Oftează uşurat: „da".

— „Cum ai spus că te chiamă?"

— „Horia Traian Şerbănescu".

— „Aşa? Dar acasă cum îţi spune?"

— „Nicuşor".

— „Bine Nicuşor. Acuma spune-mi mie, ce vrei tu dela noi?

— „Vreau să joc într'un film românesc".

— „Aşa!? Dar, tu ai mai văzut vreun film jucat de un copil: un băieţel aşa ca tine?"

— „Da, cu Jackie Coogan", (citiţi aşa cum e scris: aşa exprimă prietenul nostru).

— „Dar Sonny-boy, ai văzut?"

— „Aha! Filmul sonor. Cu băieţelul acela".

— „Da, ai putea juca la fel ca el?"

— „Oho! şi mai bine!" ne răspunde cu o siguranţă categorică, tânărul nostru interviewat.

— „Bine dar tu eşti mic. Ce vârstă ai?"

— „Cinci ani jumătate, peste două luni împlinesc şase!"

Nici nu-mi trece prin minte să îndrept greşala.

— „La şcoală mergi? Şti tu să scrii şi să citeşti?"

— „Nu, dar ştiu să mă iscălesc".

Ii dau un creion, şi o mânuţă nesigură schiţează un Horia ieroglific. Astfel am obţinut primul autograf.

Horia

— „Ia spune-mi Nicuşor, n'ai vrea să-mi declami şi mie ceva din rolul tău?"

— „Din Statu-palmă sau din Barba-cot?"

— „Cum, sunt două roluri? Şi le-ai jucat pe amândou?"

— „Păi domnul Sahighian, regisorul, a văzut că Liviu nu spune aşa bine, şi atunci..."

— „Care Liviu?"

— „Băieţelul care juca pe Statu-palmă; că eu jucam pe Barba-cot. Şi atunci am jucat eu pe Statu-palmă; e un rol mai mare".

— „Aşa! dar fotografii ai?"

— „Am", şi după ce le scoase, din buzunarul său, îmi puse un teanc în faţă.

— „Spune-mi, care vrei să ni le dai nouă?"

Imi aleg la întâmplare una.

— „Nu asta cu Barba-cot. Asta cu Statu-palmă. Aş vrea să apară în revistă".

Deabia acuma pricep eu că ăsta-i rolul lui favorit.

— „In Barba-cot spuneam puţin. Dar în Statu-palmă vorbesc mult".

In ochii copilului se citeşte dragostea neţărmurită pentru scenă. Sunt impresionat. Cât va mai dăinui dragostea aceasta?

— „N'ai vrea să ne spui şi nouă ceva din rolul tău?"

Se codeşte puţin. Nu din timiditate. Face câţiva paşi înapoi şi cristalul glasului răsună între pereţii cenuşii. Ne explică părţile, cari îi par obscure pentru noi.

— „Ştii asta o spun Măscăriciului (un personagiu din „Rodia de aur" N. R.) dar n'a fost balaur. Era un cărăbuş",

— „Dar în „Institutorii" ce rol joci?"

— „Al lui Maxim Györman. Dar nu e aşa frumos. Spun mai puţin ca în rolul lui Barba-Cot. In Statu-Palmă spun mult".

Eh! Statu-Palmă: asta-i lovitura!

Statu-Palmă

— „Bine Nicuşor, dar cu filmul cum rămâne? Mai joci?"

— „Daaaaaaaaaaaa!:

— „Dar o să trebue să mergi cu vaporul. Ştii ce e aia vapor?"

— „Nu ştiu, dar am auzit eu de vapor".

— „Uite, Nicuşor, vaporul e o barcă mare, mare de tot cu maşinării".

— „Aşa? Atuncia merg".

— „Uite, o să trebue să pleci în America!"

— „Plec".

— „Dar cu mama şi cu tata ce faci?"

O secundă gândeşte nedumerit. Apoi cu desinvoltură: „dar ce o să-i iau codiţă după mine?"

— „Uite, dragă, întâi o să facem nişte filme aici în România, la Bucureşti şi la Sinaia. Ştii, „Realitatea Ilustrată" alege cea mai frumoasă fată, şi la concurs o să se facă un film şi o să-ţi dăm şi ţie un rol. Vrei?"

— „Vreau", răsună ca o jubilare în cameră.

Dar monotonia interview-ului, pare a-l fi plictisit. Masa desenatorului îl atrage.

— „Ştii să desemnezi?"

— „Ştiu".

Creionul şi hârtia îi sunt la dispoziţie, O linie, un pătrat, altul.

— „Ce e asta?"

— „Un automobil".

Il cred şi admir opera. De altfel, astăzi admirăm şi preţuim opere şi mai puţin reuşite, sub eticheta de „modernism".

— „Dar de pictat ştii să pictezi? Ia arată-i şi domnului acesta, că dumnealui nu ştie".

Domnul desenator mă priveşte urât.

Pensula intră vijelios în vopsea şi în secunda următoare aş fi asistat la un dezastru, dacă disperarea şi energia desenatorului nu i-ar fi salvat opera dela pieire. Incerc vreo câteva întrebări. In zadar. Jucăriile sunt mai puternice decât dorinţa de a fi interviewat.

Intre timp vestea prezenţii lui Nicuşor, Statu-Palmă — Barbă-Cot, a străbătut întreaga clădire. Lucrătorii din tipografie au lăsat lucrul şi pătrund unul după altul, sub un pretext oareşcare, în cabinetul directorial, schiţând o vagă interpelare şi rămânând cu privirile la tânărul artist.

— „Cine-i?"

— „Un artist dela Naţional".

— „Şi ce vrea?"

— „Ii iau un interview", răspund eu cu importanţă.

— „Aşa!" spun toţi admirativ. Şi eu mă simt oareşcum mândru de admiraţia provocată de tânărul meu prieten. Dar evenimentul ia proporţia unei revoluţiuni. Persoanele din redacţia vecină au aflat şi ei. Lucrul se suspendă şi vin în corpore în cabinetul directorului. Ba se aude chiar, că şi oamenii de la expediţie şi dela legătorie au decis să vie sus. Toţii suntem stingheriţi. Numai domnul Horia Traian Şerbănescu nu-i. Işi plimbă cu desinvoltură frăgezimea puţinelor primăveri şi muzica glasului printre noi.

— „Câţi ani ai, puiule?"

— „Cum te cheamă?"

— „Mergi la şcoală?"

— „Unde stai?"

— „Vai, ce drăgălaş!" se aude sopranul unei domnişoare dactilografe.

— „Admirabil!"

— „Şi ce îndrăzneţ este!"

— „Ce prietenos!"

Nicuşor răspunde tuturor, surâde cu gentileţe la complimente şi înconjoară în pas sprinten camera. Găseşte o maşină de scris şi bate câteva litere. Se interesează de clişeele metalice, pe care le vede pe un birou. Răsfoieşte o revistă. E prieten cu toţi.

O domnişoară dactilografă îi aduce la cunoştinţă, că e aşteptat în vestibul de o persoană.

— „O doamnă?" întreabă el cu seriozitate.

— „Da".

— „Atunci e mămica!"

— „Pofteşte-o înăuntru, Nicuşor".

Dar mămica e grăbită şi nu poate primi invitaţia.

— „Trebue să plec. La revedere!"

Dă mâna tuturor — fără excepţie — şi ca în poveste, Statu- Palmă — Barba-Cot nu mai e. Musafirii noştri ne părăsesc. Am rămas numai noi şi nu ne putem reveni. Dar glasul domnului director ne recheamă la... „realitatea" mai puţin frumos ilustrată.

— „Dom'şoară: juriul..."

Glasul se pierde. Sgomotul reîncepe. Maşinile de scris răpăie. Telefonul sbârnâie şi noi vociferăm. Statu-Palmă — Barba-Cot a plecat.

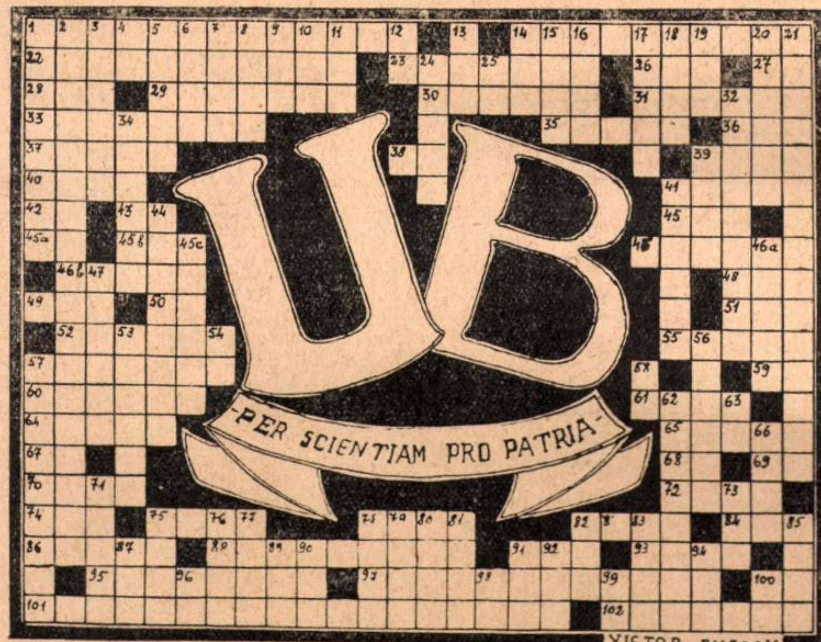
— „La revedere! Să mai vii pe la noi Nicuşor!"

Jocurile „Realităţii Ilustrate"

Joc de cuvinte încrucişate

„Insigna Universităţii bucureştene"

(10 puncte) de Victor Buescu

ORIZONTAL: 1) Distincţie dată celui care a trecut cu succes un examen. (3 cuvinte). 14) Oraş rămas celebru prin Universitatea sa. 22) Arta de a călări (pl). 23) Oraş în România, sediul unui recent congres studenţesc. 26) Existe! 27) Pronume. 28) Oferi. 29) Lipsă de activitate. 30) Zeu binefăcător în religiunea egipteană. 31) Rector al Universităţii din Bucureşti (1817—1894). 33) Iubea cu pasiune (fig.). 35) Demnitate papală. 36) Anagramă din „dat". 37) Celebră familie engleză. 38) Măsură de timp. 39) Plantă aromatică. 40) Iau de model. 41) Privitoare la orele zilei. 42) Interjecţie. 43) Secol. 45) Nume bărbătesc (inv.) 45 a) Fluviu în Franţa. 45 b) Preţios (fig.) 46) Cunoscui (+ u). 46 b) Peşti. 48) Pronume (lat.) 49) Meargă! 50) Literă slavonă. 51) Strigăt (fr.) 52) Urlet prelung (art.) 55) Scumpă (ă=g). 57) Profesori. 59) Posezi. 60) Dare pentru păşunatul oilor. 61) Varietate de viţă. 64) Grămadă de fân. 65) Poetă franceză (1798—1885). 67) Pronume. 68) Numeral. 69) Notă muzicală (inv.). 70) Părţi solide în corpul animalelor. 72) Semeţ. 74) Trei litere din **Cerna.** 75) Grămadă de nisip. 78) Cal de poştă. 82) Săli mari pentru solemnităţi. 84) Judecător în Infern. 86) Oraş în Elveţia. 88) Stăpâni absoluţi. 91) Metal. 93) Arbore. 95) Poezie. 97) Invăţământ superior. 100) Gust particular. 101) Titlu onorific (3 cuv.). 102) Asemenea (mold.).

VERTICAL: 1) Facultate. 2) Academie unde Kogălniceanu a ţinut un faimos discurs. 3) Invălişul miezului (pl.). 4) Interjecţie. 5) Intindea (anagramă) 6) Cântare (poet.). 7) Pronume nedefinit (lat). 8) A se uimi. 9) Corp (poet.) 10) Diviziuni de timp. 11) Şorecar. 12) Pronume (inv.). 13) Unealtă de dulgher. 14) Joc naţional (— ă). 15) Mă feresc. 16) Oraş cu o celebră Universitate. 17) Inspectori. 18) Monedă. 19) Inghite. 20) Conducătorul unei Universităţi. 21) Imn studenţesc. (2 cuv.). 24) Culoarea unor bile date studenţilor la examen. 25) Părţi la pântece. 32) Oraş în Spania cu o Universitate celebră odinioară. 34) Facultate. 39) Lac în Asia apuseană. 41) Oraş în Anglia cu o Universitate celebră. 46 a) Rectorul Universităţii bucureştene. 44) Rană cauzată de lovituri. 45 c) Conclud. 47) Trecea un examen. 53) Cutiuţe pentru bijuterii. 54) Măsură chinezească. 56) Limbă ce se predă la Facultatea de Litere. 57) Candidat la doctorat. 58) Salutare. 62) Elevii unei Facultăţi. 63) Monedă romană. 66) Părere susţinută într'o discuţie. 71) Sărman. 73) Animal. 75) Marcă de automobile. 77) Ziar sportiv franţuzesc. 78) Cocori. 79) Numele unui artist de cinematograf. 81) Piuă. 82) Brăzdezi pământul. 83) Anagramă din **lavă.** 85) Domnitor român. 87) Certificat. 89) Păstrez. 90) Interjecţie. 91) Păcălit (fig.) 92) Mijloc de intrare (fig.). 94) Animal mic. 96) Conjuncţie. 98) Individualitate. 99) Pronume. 100) Noroiu.

Deslegările se primesc până la 10 Martie 1930. Fiecare joc acordă deslegătorilor un număr oarecare de puncte. Cel care obţine numărul cel mai mare de puncte prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri din numerele 157, 158, 159 şi 160, va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al doilea 500 lei. Premiul al treilea 300 lei. Următorii şapte deslegători primesc câte un volum din operile autorilor renumiţi. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premile care se vor distribui la 20 Martie 1930.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti, str. Const. Millie 7, Etg. II
TELEFON 306/67
Director redacţional:
NIC. CONSTANTIN
PREŢUL ABONAMENTULUI
Pe un an . . . . Lei 350
Pe trei luni . . . . . „ 95
Pentru străinătate . . . . „ 400

Cupon pentru jocuri

No. 157

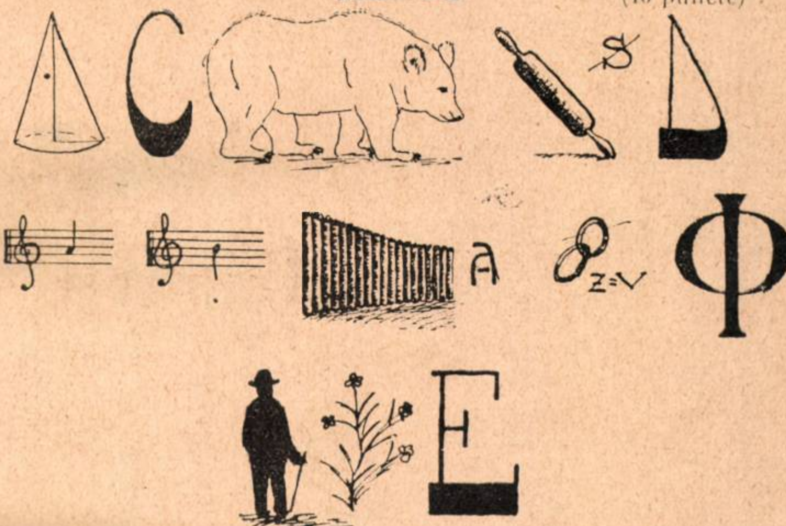
Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

REBUS

(10 puncte)

Prin acest joc, revista noastră anunţă cititorilor ei apropierea unui adevărat eveniment!

Deslegările jocurilor pe luna Decembrie

AS V 127 + a = 7,b = 16,c ...

PROBLEMA I-a

In locul acestui volum vei găsi un buton. Apasă pe el dacă voeşti să afli misterul asasinării mele.

PROBLEMA II-a

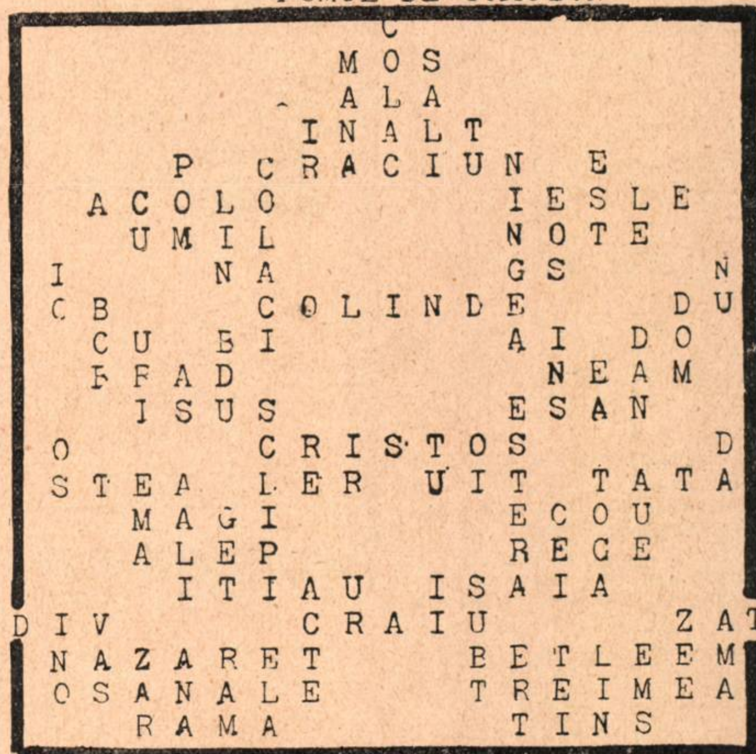
„Stinge lumina".

PROBLEMA III-a

„Apasă cu putere pe pedala din partea stângă" (Deslegarea se obţine plecând din colţul de jos — partea dreaptă, — citind literile în diagonală, spre colţul din stânga).

N. R. *La acest concurs am primit un număr aşa de mare de soluţii, încât ne este imposibil să inserăm în coloanele revistei noastre numele tuturor deslegărilor.*

POMUL DE CRACIUN

Câştigătorii la jocuri pe luna Decembrie

Prin tragere la soţi dintre deslegătorii repartizaţi pe categorii au câştigat:

I. G. Mihăileanu, Brăila, 1000 lei

Jean şi *Mişu Constantinescu*, studenţi, Bucureşti, 500 lei.

Nicolae Ivanov, Chişinău 300 lei.

Maria Orăşanu Ploeşti, *Ioan Dobre* Galaţi, *Many Solomon* Fălticeni, *Demetrescu Vasile* Târgovişte, *Jeny Saita* Ismail, *Eşeanu Hariton* Sibiu, *Cici Popescu* Craiova, câte o carte.

Cărţi noui

Ion Pas: „Nicuşor“ (Intâmplări din viaţa unui copil cuminte) Coloboratorul nostru, d. Ion Pas, a oferit cititorilor săi tineri o nouă lucrare din ale cărei pagini se desprinde nu numai dragostea pe care le-o poartă dar şi perfecta înţelegere a sufletului lor.

„Nicuşor“ este romanul unui copil care îşi povesteşte singur viaţa formată din întâmplări vesele şi duioase, în tovărăşia prietenilor săi. Scris cu preocupări literare, volumul constitue o încântare şi pentru cititorii vârstnici.

Un nou gen Literar

In Franţa — care e ţara tuturor surprizelor beletristice — scriitorii în goana după noutate şi succes, au inaugurat genul romanului colectiv.

Aflându-se, odată, în aceeaş staţiune climaterică, scriitorii Paul Bourget, Henri Duvernois, Pierre Benoît şi Gerard d'Houville, s'au apucat, mai mult în glumă, să scrie în colaborare un roman. Astfel s'a născut, „romanul celor-4“.

Cartea a obţinut pretutindeni un mare succes.

In ţara noastră, romanul colectiv constituia până mai eri un teren virgin.

Iată, însă, că patru colaboratori ai „Adevĕrului Literar“ :

Alexis Nour, Doctorul Ygrec, Sărmanul Klopştock şi Alexandru Bilciurescu au scris romanul „Stafiile Dragostei“, editura „Adevĕrul“ 60 lei.

Acest roman, unic în genul său, impresionează atât prin ţinuta sa literară, cât şi prin verva cu care autorii înoadă intriga şi-şi prezintă personagile.

Romanul românesc al „celor 4 scriitori“, obţinând un remarcabil succes de librărie, constitue lectura cea mai antrenantă şi cea mai plăcută.

„Stafiile Dragostei“ se găsesc de vânzare la toate librăriile din ţară.

Pentru femei

O carte nespus de preţioasă cuprinzând tot ce poate interesa pe femeia modernă de azi, a apărut de curând la vitrina librăriilor noastre:

„Cum să ne îngrijim corpul şi faţa“, un volum de peste 200 pagini e titlul cărţei, datorită cunoscutei scriitoare **Fulmen-Laura.**

Citind-o, orice femeie va învăţa lucruri noui în arta înfrumuseţării şi a întineririi, în arta d'a se îmbrăca, d'aş împodobi interiorul.

„Cum să ne îngrijim corpul şi faţa“, e o comoară ce nu va lipsi de azi înainte de pe masa nici unei femei doritoare d'a plăcea.

100 lei, la toate librăriile în Capitală, sau cu ramburs, la Administraţia ziarelor **„Adevărul“** şi **„Dimineaţa“**, str. Const. Mille (Sărindar), 9.

„BOUCALI“

Cel mai ideal preparat de întinerire pe cale radioactivă

Radioactivitatea acestui preparat este confirmată de : Academia de Ştiinţe „Radium-Institut“, Paris, şi de Laboratoriul **„Curie“** din Paris, Doamna **Curie** este descoperitoarea radium-ului.

BOUCALI are o acţiune intensivă asupra circulaţiei sângelui şi-l face să pătrundă prin celule şi ţesuturi pânănn ultimele capilare ale pielii.

BOUCALI face să dispară dela primele aplicaţiuni riduri, zbârcituri, şi împiedică cu succes reapariţia lor, — dacă se continuă cu întrebuinţarea regulată a acestui preparat.

BOUCALI suprimă şi împiedică formarea de coji, puncte negre, roşeaţa epidermei, sudoarea, luciul şi orice alte impurităţi ale pielii.

NOTĂ IMPORTANTĂ

Prin întrebuinţarea regulată a acestui preparat şi masarea feţei aşa cum indică săgeţile din figura alăturată, veţi obţine o piele netedă fină, catifelată şi o coloraţiune sănătoasă şi fragedă a pielii.

Ochii devin strălucitori, vii şi expresivi. Nervii feţei se destind imediat şi capacitatea de respirare a pielii se măreşte. Intărirea muşchilor feţei ca şi a gâtului garantată. Aceleaşi rezultate se obţin întrebuinţând acest preparat pe ori care parte a corpului.

NOTA. — Preparatul **„BOUCALI“** se găseşte în comerţ în tuburi obişnuite la preţul de Lei 130.—tubul şi în tuburi mari, având îndoita cantitate a celor obişnuite şi cari se vând la preţul de Lei 200. — tubul.

„BOUCALI“ se găseşte pretutindeni şi la **PARFUMERIA ELITEI**, Bucureşti, Calea Victoriei No. 39.

FEMEIA PARIZIANA LA GLORIE PRIN COAFURA...

Pentru femeile urâte cel mai de temut adversar este „OGLINDA“. In Franţa unde desfacerile căsătoriilor, tocmai din această cauză luaseră proporţii, au început a sfârşi. Astfel : Femeile nu s'au dat învinse şi ca să remedieze un rău în rândurile lor o fatalitate cu urmări grave, au făcut ca să atragă privirea caldă şi să nu mai fie părăsite de soţii lor — întrebuinţând „ONDULAŢIUNILE PERMANENTE“ cea mai distinsă coafură pe care şi-a ales-o denumind'o „ARMA DE LUPTA“ a tuturor femeilor, care le redă în mod per-

manent vioiciune şi simpatia cu care au învins şi vor învinge.

NOTA : Ondulaţiunile permanente durează 6 luni de zile şi sunt inofensive.

Coaforul C. BEER furnizor al Curţii Regale (Casă fondată la 1881. — Telefon 205/34, Bucureşti, Calea Victoriei 96, fără sucursale în Capitală) execută asemenea ondulaţiuni incomparabil, cu aparatele Gallia sau Wella.

Au apărut **Getiţi**

Curiozităţi din China şi Japonia

Extraordinarele povestiri ale unui Român care a cutreerat trei ani această lume exotică!

Un volum format mare, cu minunate ilustraţiuni în culori. Preţul 40 lei.

La toate librăriile, depozitele şi chioşcurile de ziare.

Sub flamura roşie

Marele roman al vieţii de după război de **Dem. Theodorescu**

Ediţia II-a **Preţul 100 lei**

Revoluţia Rusă

Rasputin, Ţarina şi Lenin de **Dr. Ygrec**

Preţul 60 lei

Cuza-Vodă

Mare roman popular de **Vasile Pop**

Copertă ilustrată în culori

Preţul 100 lei

Biblioteca Dimineţii

cea mai răspândită bibliotecă de popularizare

Peste 130 numere apărute

Preţul 8 lei volumul

Cei trei muşchetari

Celebrul roman de **Al. Dumas** operă completă

Un volum de 700 pagini

Preţul 70 lei

Aceste volume se găsesc de vânzare la toate librăriile din ţară şi se pot comanda şi direct dela editura **„Adevĕrul“ S. A) Bucureşti, Str. Const. Mille, (Sărindar No. 7-11,** trimiţându-se costul volumelor prin mandat poştal şi indicându-se pe cuponul mandatului numărul volumelor comandate. Expediţia se face prompt şi franco la domiciliul indicat.

Carnetul medical

IARNA ŞI BOLILE EI

„Răceala" şi „Rinovaccinurile"

Am mai vorbit într'un număr al „Realităţii Ilustrate" de acest subiect cu prilejul unor reflexii ce am făcut asupra *sărutării*, prin care în zilele grele de iarnă se propagă *grippa*.

Revenim iar asupra *„răcelii"*.

Părinţii noştri, aşa-i ziceau „grippei". Noi ne-am ...civilizat şi pentru fiecare lucru vechiu găsim un nume nou, în credinţă, că am făcut astfel progres.

E incontestabil însă că în medicină, adică în arta de a ne apăra de boli şi de a ne curarisi, n'am stat pe loc.

Avem în toată ţara — şi în deosebi în Capitală — o vreme urâtă. Igrasia te pătrunde până la oase. Ceaţa, adică aburii reci, atmosfera umedă, te face, când nu eşti bine îmbrăcat şi încălţat, să răceşti îndată. Răcirea aceasta a corpului pune trupul într'o stare de inferioritate, de mai mică rezistenţă, faţă de microbi. In sângele nostru şi-n toate ţesuturile noastre avem un fel de fiinţe microscopice, un fel de celule, numite *„fagocite"*. Ele sunt jandarmii sănătăţii, noastre. Ele veghiază şi îndată ce un corp strein, un microb, pătrunde în trup, dau năvală asupra lui, îl înghit, îl mistuie şi ne scapă astfel de el. *Răcirea* paralizează însă pe aceste *fagocite* şi ele nu mai luptă cu energie. Ai răcit şi primul semn al *răcelii* este că se aprinde pieliţa, care căptuşeşte nasul. Incepi să strănuţi. Ai *guturai*. E însă un guturai *local*.

Până acum nimic grav.

Lucrul devine mai serios, când guturaiul s'a lăsat în jos, în beregată (laringe, trachee) în bronchii şi plămâni. Tuşeşti, ai flegmă, scuipi. Dar e şi mai serios când punându-ţi termometrul subţioară, constaţi că temperatura corpului tău s'a urcat la 37°,5, 38°, 39°...

Asta dovedeşte că microbii au pătruns în tot organismul tău: ai o *grippă*.

Culcă-te în pat, pune-ţi ventuze; ia o aspirină, bea ceaiu fierbinte de flori de tei, cu rom.

Dar trăim în epoca vaccinaţiunilor şi a serurilor.

La noi în România, marile descoperiri ştiinţifice,— ca şi frumoasele rochii pariziene, — ne sosesc târziu.

In Franţa, institutele fabrică acum vaccinuri, care te apără de aceste infecţiuni gripale. E destul să tragi în nas (cum se trage tabacul) un fel de praf, ce conţine culturi de microbi (cărora li s'a scos puterea vătămătoare ţinuţi fiind în prealabil la 100 grade căldură), *ca să nu te îmbolnăveşti de grippă*. In loc de praf se întrebuinţează şi pomezi cu vaccinuri, cu care-ţi ungi nasul pe dinăuntru. Se chiamă *„rinovaccinuri"*.

Mai ales mamele să puie în nas copiilor aceste rinovaccinuri.

Doctorul Ygrec

Reputaţia „Eeau de Colognei" Jean Marie Farina

e Franceză sau Germană ?

Contrariu părerii câtorva persoane, reputaţia „Eau de Colognei Jean Marie Farina" nu e germană, ci pe de-a'ntregul franceză.

Intr'adevăr Eau de Cologne a fost inventată de Jean Paul Feminis, care locuia pe la mijlocul secolului al 17-lea în oraşul Colonia, de unde această apă îşi trage numele.

El a lăsat formulele şi casa nepotului său Jean Antoine Farina, în 1806, unul din urmaşii acestuia părăsi Colonia şi înfiinţă la Paris, str. Faubourg Saint Honoré No. 217, casa Jean Marie Farina căreia i-a dat o desvoltare şi o reputaţie mondială.

Numele Eau de Cologne a rămas francez în toate limbile, chiar şi la Colonia. Nu e aceasta cea mai bună probă, că reputaţia acestui produs se datoreşte casei Jean Marie Farina ? şi că e franceză, iar nu germană ?

In 1840 el îşi redă casa şi reţetele lui J. Collas, care la rândul său avu ca succesori în 1862 pe nepoţii săi Roger et Gallet, a căror urmaşi sunt azi proprietari ai Eau de Cologne Jean Marie Farina şi ai casei de parfumerie Roger & Galiet.

Pusă de multe persoane în întâiul rang al parfumeriilor, Eau de Cologne Jean Marie Farina e superioară tuturor produselor analoage, faima ei mereu crescândă e cea mai bună dovadă despre aceasta şi credem că e singurul produs de acest fel, care se poate măguli că are succes atât de îndelungat şi atât de susţinut, fiindcă de peste 100 ani consumul lui merge crescând.

Parfumul lui plăcut, însuşirile sale răcoritoare şi igienice recunoscute de toată lumea, chiar de medici, desvoltă într'una întrebuinţarea sa.

Fricţiunile cu Apa de Colonia sunt suverane pentru a întrema muşchii obosiţi, a întări ţesăturile, a curăţa pielea, a alina durerile nevralgice sau reumatismale.

Formula lui Eau de Cologne Jean Marie Farina, e foarte simplă: alcool tare de prima calitate şi esenţe naturale de flori, portocale, bergamote, lămâi, etc. libere de orice produse vătămătoare ce ar putea irita pielea sau strica tenul.

Faima cea mare al Eau de Cologne Jean Marie Farina a făcut să se ivească numeroase contrafaceri. Oridecâteori i-au îngăduit-o legile, chiar şi înGermania, casa franceză a urmărit pe contrafactorii ei. Chiar şi în România vedem că unii parfumeri nu se tem să se folosească de numele Jean Marie Farina, ca să înlesnească vânzarea Apei lor de Colonia. Legea franceză făcând din nume o adevărată proprietate, proprietatea ce a fost consacrată prin numeroase hotărîri şi judecăţi — consumatorii sunt siguri că are adevărată Eau de Cologne cerând marca, Jean Marie Farina, Roger & Gallet, succesori.

Amestecat cu apă, Eau de Cologne întăreşte şi înfrăgezeşte epiderma, dându-i mlădierea şi catifelarea ei, de un gust nespus de plăcut, ea poate fi întrebuinţată şi ca apă de gură; ea întăreşte gingiile, nimiceşte microbii şi înlătură mirosul urât din gură, precum şi mirosul pătrunzător al tutunului.

Intrebuinţat în baie, în dosa de un flacon sau o jumătate de flacon, redă muşchilor puterea şi elasticitatea lor, restabileşte funcţiunile pielei, întăreşte organismul întreg şi produce o bună dispoziţie de nepreţuit, lăsând corpului parfumul cel mai gingaş.

Răspândită pe un fer cald sau vaporizat, parfumul ei se împrăştie în aerul stricat al apartamentelor şi-l pu ifică.

Sfârşind acest articol îndemnăm pe cititorii noştri cari se îngrijesc de sănătatea lor, să nu întrebuinţeze Ape de Colonia, având ca bază esenţe chimice, cari nu numai că n'au calităţile Eau de Cologne Jean Marie Farina, dar sunt adesea ori dăunătoare pielei şi tenului şi produc dureri de cap persistente.

Cărţi noui

DENTIŞTI, a apărut primul „ANUAR DENTISTIC al României 1930" de dr. A. Dumitraş cu un bogat cuprins interesând profesiunea sub toate aspectele ei. De vânzare la librăriile principale şi la Depoul Dentar Saphir, Bucureşti. (Preţul 000 lei — Ediţie de lux — 500 pagini şi o anexă: harta profesiunei dentare).

Ediţia V-a a DICTIONARULUI DE CITATE STRAINE de cunoscutul publicist B. Marian, a apărut acum în editura Ciornei, revăzută şi simţitor sporită (cuprinde 20. citate în plus faţă de ediţiile precedente) şi se vinde la toate librăriile mari din ţară. Dicţionarul acesta ca şi DICŢIONARUL DE CITATE ROMANEŞTI de acelaş autor, foloseşte elevilor şcolilor secundare şi speciale, studenţilor, tuturor membrilor corpului didactic, avocaţilor, preoţilor şi oricărui cărturar în genere.

Cele mai potrivite lecturi pentru copii şi tineret sunt „ZANA LACULUI" şi „DOMNIŢA LIA" traduse şi localizate de d-ra Eliza B. Marian.

Ele se vând la toate librăriile din ţară cu 50 lei.

In loc de cronica mode

ROCHIE LUNGĂ SAU SCURTĂ?

„CAPRICIUL MODEI" a creiat și mai crează și astăzi scuza soției, spaima soțului și vecinicul motiv de cheltuială, mai mult sau mai puțin motivată.

Inainte de a începe ancheta noastră, am fost oarecum siguri de rezultat: câte capete atâtea păreri, asfel că în prealabil am scuzat croitorii (cei cari trec drept vinovați în toate variațiunile modei), acei educatori anonimi ai mulțimii, in estetică.

Am primit răspunsuri din partea multor domni, dar mai ales din partea doamnelor, și drept să vă spunem, ne-a fost tare greu să ne decidem a da premiul, unei anumite persoane, căci fiecare își apăra punctul său de vedere, cu argumente din cele mai convingătoare. Rochia scurtă a avut tot atâția apărători, câți critici. Inovocațiunile moralei din partea celor cari cereau rochia lungă, sunt fără indoială puțin perimate, în vremea noastră. Rochia scurtă este toaleta care se potrivește vieții noastre, trăită în mijlocul mișcărilor frenetice ale charlestonului, a vitezei de 120 klm. pe oră, a automobilului, a unui ritm în permanență grăbit. Femea zilei de astăzi, nu-și mai poate permite luxul de a se îmbrăca timp de o oră în fața oglinzii spre a se duce la serviciu, nu poate cere autobuzului s'o aștepte, nici măcar cinci minute, rănă și-ar strânge interminabila trenă din praful trotuarului și afară de aceasta și poate argumentul cel mai convingător, materialul redus, deci cheltuiala proporțională, vin în sprijinul cel mai serios al rochiei scurte.

Din punct de vedere estetic, dar mai ales dintr'un sentiment de admirație față de trecut, dintr'un romantism, care orce s'ar spune dăinuește în sufletele noastre, preferam rochia lungă; în special pentru petrecerei fastuoase. Dar în toate manifestările artistice ale vremii noastre, se vede tendința către nia simplă. Deaceea și rochiile lungi sunt în linii simple.

Dar după cum am spus, mai sus, câte capete atâtea păreri și o fixare a modei, e un lucru imposibil.

Răspunsurile primite motivează spusele noastre.

* * *

Juriul a acordat premiul: *un costum de sport „Monica"*, dela firma *Solavici*, domnișoarei Jenny Argeșanu.

POEZIA ROCHIILOR LUNGI

...O, poveștile cu mici marchize pudrate desprinse din vechi cadre aurite de tablouri, marchizele mici care zâmbesc visătoare în elegante atitudini de menuet.....

De ce anii nu au putut șterge cu praful lor imagina micilor marchize, de ce parfumul trecutului stărue încă desprins din vechile rame — și în suflet tremură încă discret parcă, acordul subtil de menuet?...

Eleganța gesturilor care nu deplasează liniile, ci le armonizează numai în puritatea lor desăvârșită, pentru ce a fost ea pururi farmecul micilor marchize?

... O, evolutionismul devenit reacționarism, de ce nu s'a mulțumit să-și oprească rezonanța în cadrele materialismului... de ce a trecut să ucidă poezia feminității și farmecul parfumului ei din trecut?....

...O, mici marchize pudrate, cu rochii lungi...

Poezia liniilor pure, determinate, singurele care armonizează și desăvârșesc, o visez încă în contemplarea rochiilor voastre lungi.

Farmecul condurilor de mătase, nu răsare decât din discreția colțului unui vestmânt — și fiorul nu tresare decât din conturul unei linii elegant pierdută într'o sinuozitate... nu bruscată și retezată barbar în mijlocul armoniei ei...

...O mici marchize pudrate, nu v'ași fi iubit niciodată dacă ați fi avut rochii până la genunchi... Nici n'ați fi romantice...

In eleganța rochiilor voastre lungi, — mici marchize pudrate — doarme secretul eleganței gesturilor voastre: secretul „reveransului", eleganța degetelor diafane ce cu vârful lor prind cutele în legănările de dans, legănarea pașilor mici ...și toată taina ce v'a purtat învăluite de poezie din veacul vostru și până astăzi.

Costumul de sport Monica, oferit ca premiu de firma Solavici pentru cel mai bun răspuns la ancheta noastră.

In romantismul rochiilor voastre și visurile de iubire erau poezii,, și pentru o poemă de iubire se încrucișau spade și se frângeau lănci ..... de dragul unei batiste mici.

O mici marchize pudrate, vă iubesc.

O mici marchize pudrate, iată pentru ce visez rochiile voastre lungi...

* * *

Un alt răspuns remarcabil prin logica sa e al d-rei Octava Gehorghiu.

PENTRU ROCHIA SCURTĂ

Revista „Realitatea Ilustrată" pune în discuție una din problemele cele mai importante ale vieței sociale: problema modei.

La prima vedere s'ar părea că toată discuțiunea se reduce la o chestie de gust, în care înclinările subiective ale cititorilor să aibă o putere precumpănitoare în alegerea modei, care are dreptul la viață azi. E drept că în asemenea caz, totalitatea răspunsurilor va avea autoritatea unei anchete sociologice, din care revista va putea scoate un adevăr, o concluzie, care va lămuri popularitatea sau nepopularitatea uneia din cele două manifestări a modei de azi.

Conformându-mă și eu regulelor acestor anchete, voiu răspunde pur și simplu că prefer rochia scurtă simplă, și comodă, pe care moda nu îndrăznește s'o înlăture și pe care chiar de ar ostraciza-o din jurnalele ei, totuși n'ar putea-o scoate din sufletul femeei de azi, unde trăește și va trăi, susținută de viața însăși, care a adus-o și a impus-o.

Mă întreb însă, dacă răspunsul meu n'ar fi mai folositor acestei cercetări, dacă, în loc de a cuprinde o simplă afirmare, ar reda însuși mecanismul logic din care s'a născut concluzia la care am ajuns. Căci, deși argumentarea este mai întotdeauna o exteriorizare a unui temperament, totuși sunt în sufletul nostru fapte, care fac excepție, simple altoiuri impuse de mediu, de viața și aprecierea vieței societăței în care trăim. Mi se pare că mă găsesc acum înt'un astfel de caz. Moda este un fapt social, un fenomen care nu poate fi conceput decât în și prin societate. Viața socială este aceia care îi dictează regulele. In limitele acestor regule, marii speculanți din centrele apusene, cari lansează o modă și femeile cari o primesc cu atâta servilism, fac să vadă lumina zilei o întreagă serie de modele, toate având aceleași mari caracteristice impuse de cerințele societăței.

E drept că lucrul acesta evoluiază tot așa de inconștient, după cum de pildă se realizează selecțiunea naturală sau după cum apa de pe toată întinderea globului surpă zi cu zi din coasta lui, căutând să-i modeleze și să-i netezească asperitățile. Fapt este că — deși aparentele erau contrarii, — rochia scurtă a fost adusă de modă și impusă de noile condiții de viață, cari, scoteau femeia din cadrul strâmt al familiei și o aruncau, alături de bărbat și împotriva lui în lupta pentru existență. De aceea, sunt convinsă că este singura indicată să trăiască azi și consider încercarea de a introduce rochia lungă ca un anacronism.

De altfel, faldurii și trena ei — concepeți rochie lungă fără aceste accesorii? — ar fi un serios capitol pentru bugetul femeii. Argumentul economic e prea serios astăzi pentru a mai putea fi desconsiderat.

Totuși, sunt sigură, se vor găsi destui cari se vor ridica contra acestor afirmații.

In primul rând se va critica rochia scurtă din punct de vedere moral. „E imorală" vor spune unele femei și mai ales unii bărbați. Oh! bărbații moraliști, acești „Tartuffe", care consideră morala ca o cârpă care să le acopere ulcerele conștiinței lor păcătoase, oameni înguști la minte, care siliți de lașitatea caracterului, se aruncă după primul parapet, pe care structura societăței i-l oferă; prejudecățile moralei de ocazie, pline încă de noroiul celor ce le-au călcat în picioare. Pentru toți ceilalți ași putea susține însă, că rochia scurtă este o cucerire profund morală a societăței de azi. Să luăm numai seama că lumea dacă nu este azi mai morală, în orice caz nu este pe o treaptă mai joasă ca acum 100 ani. Desebirea dintre societatea noastră și cea de mai înainte este sinceritatea cu care privește faptele petrecute în ea. Și din acest punct ni se pare că rochia scurtă este un simbol.

Sau, poate, se va spune că din punct de vedere estetic rochia lungă trebue să aibă întâietatea. Dacă punem problema căutând frumosul în sine, nu cunosc în istoria gândirei omenești alt ideal, în care să se cristalizeze tendința către frumos a timpului, decât forma trupului omenesc. Redarea frumuseței corpului omenesc a fost întotdeauna punctul culminant către care tindea arta tuturor geniilor omenirei, tot așa după cum în literatură și chiar în filozofie, sufletul omenesc este punctul central al tuturor gândurilor. Imi închipui deci, că o modă care lasă toată libertatea corpului de a ajunge la cea mai desăvârșită armonie și care, pe de altă parte, nu caută să diformeze armonia aceasta, prin accesorii inutile, este singura care — și din acest punct de vedere — trebue să trăiască.

* * *

Iată și răspunsul domnișoarei Angela Platon Culii, care nu-i lipsit de originalitate:

CE SĂ PURTĂM?

Eu mă-încumet a vă spune:
Rochia lungă-i o minune.
E făcută să îmbrace,
Iar cea scurtă să desbrace.
Ondulând în val și undă,
E făcută să ascundă
Ceeace de-ar fi să arate,
Ar creea banalitate.
Rochia scurtă? Doamne Sfinte!
Mi-ar veni să-mi ies din minte.
De-ași vedea-o spânzurată
De o scândură uscată.
Rochia scurtă pare-mi-să,
E scrisoare prea deschisă.
O citești din ochi mai toată....
Si-o arunci la coș îndată.
Rochia lungă-i o scrisoare
Cu peceți tăinuitoare.
Un mister ce se desface,
Numai pentru cine-i place.

* * *

Afară de răspunsurile publicate de noi, mai menționăm ca bune, acele trimise de domnișoarele: C. Paxino din îndepărtata Athena, până unde merge revista noastră, precum și de domnișoarele: Aura Căprescu, gara Florica, jud Muscel, Anuța Craia, Năsăud, Lezat Antonia, București, Irène cap. Mertic, Chisinău, Elisa Pascal, Iași, Elisabeta Sălceanu, com. Mistreț-Dolj și Angela Verbiceanu, Galați.

cari încerca să se pună în siguranţă, — pentru că înghesuirea mulţimei îngrozite, era cel mai mare pericol — lanţul de care atârnă de obicei candelabrul şi care la scoaterea acestuia fusese ridicat in sus— începu să se coboare tot mai mult, până ce cârligul din capătul său ajunse la o distanţă cam de trei picioare dela podea.

Regele şi cei şapte prieteni ai săi, tot rotindu-se prin sală, veniră în cele din urmă în mijlocul ei. Aici, piticul care-i urmărea pe nesimţite, tot aţâţându-i, apucă lanţul candelabrului şi cu iuţeala fulgerului introdu-se cârligul la întretăerea celor două legături, care-i ţinea împreună. O mână nevăzută trase de el, ridicându-l atât de sus, încât cârligul nu mai putea fi atins, iar urangutanii, prin această manevră, se văzură îngrămădiţi unul într'altul, faţă în faţă.

Oaspeţii, între timp işi mai revenisera din spaimă, şi văzând că întreaga întâmplare n'a fost decât o glumă isbutită, râdeau cu poftă de acest fel de maimuţe.

— "Lăsaţi-i pe mine, — strigă acum Broască. Şi vocea lui stridentă — cu tot sgomotul — se auzia foarte bine. Mi se pare că-i cunosc. Dacă mă voi uita mai bine la ei, vă voi putea spune cine sunt.

Apoi căţărându-se deasupra capetelor mulţimii, se îndreptă spre zid, de unde apucând o faclă, din mâna unei caryatide, se

înnapoiă cu ea spre mijlocul sălii. Cu agilitatea unei maimuţe, dânsul se căţără pe lanţ, ridicându-se la vre-un metru deasupra capetelor urangutanilor.

Coborî apoi torţa, spre a examina grupul şi strigă din nou:

— „Imediat voi vedea cine sunt!"

Acum, in vreme ce întreaga adunare, împreună cu urangutanii, hohotea de râs, măscăriciul flueră odată strident, şi lanţul se ridică brusc cu zece metrii mai sus, trăgând cu el pe cei opt care se sbăteau in înălţime, înspăimântaţi.

Broască, neclintit pe lanţul care se ridica, rămase la depărtare, faţă de cei opt mascaţi, ca şi cum nimic nu s'ar fi întâmplat şi continuă să tot coboare torţa, căutând parcă să descopere cine erau.

Atât de surprinsă fu întreaga adunare de această ascensiune, încât îi urmă o tăcere mormântală, care dură aproape un minut. Fu întreruptă de un sgomot surd, supărător, asemenea celui ce atrăsese atenţia regelui şi a sfetnicilor săi, după ce monarhul svârlise vinul in obrazul Trippettei. Dar acum nu se mai punea întrebarea de unde venise sunetul: el era produs de dinţii colţaţi ai piticului, care rânjia şi scrâşnia, cu gura plină de spume. Înfăşurând cu o privire de sălbatecă turbare trupurile suspendate, dânsul strigă:

— „Ha, ha! Incep acum să văd cine sunt ăştia!"

Şi la aceste vorbe, prefăcându-se că scrutează pe rege cu mai multă atenţie, apropie flacara de invelişul de câlţi ce-l acoperea şi pe moment acesta luă foc, prefăcându-se într'o vâlvătae de flăcări. In câteva secunde cei opt urangutani ardeau, in mijlocul strigătelor mulţimii, care privea [...] ei de jos, îngrozită, fără să poată da cel mai mic ajutor.

In cele din urmă flăcările mărindu-şi puterea siliră pe măscărici să se catere mai sus, pe lanţ, spre a eşi din bătaia focului. Şi pe când făcea această manevră, mulţimea căzu din nou pentru un răstimp într'o tăcere de moarte.

Piticul profită de acest prilej şi vorbi iară:

— „Văd bine acum ce fel de oameni sunt aceşti mascaţi: un rege mare şi puternic, cu cei şapte sfetnici ai săi, un rege fără Dumnezeu — care n'a şovăit să izbească într'o fetiţă fără apărare — şi cei şapte sfetnici ai săi, cari au încurajat batjocura.

Cât despre mine, sunt măscăriciul Broască şi aceasta e ultima mea glumă.

Piticul pronunţă ultimele cuvinte ale scurtului său discurs, in vreme ce opera răsbunării sale se desăvârşia.

Apoi, căţărându-se cu uşurinţă spre tavan, dispăru prin luminatorul cupolei.

—

Se presupune că Trippetta, care sta pe acoperişul salonului, a fost tovarăşa prietenului ei, în fioroasă răzbunare şi că apoi împreună, au fugit în ţara lor, căci de atunci nimeni nu i-a mai văzut vreodată.

Cum ne-ar apare lumea daca am fi altfel construiţi

Minuni nebănuite ale universului, ni s'ar desvălui, dacă ochii, nasul şi creerul nostru, s'ar perfecţiona, sau dacă legile naturii s'ar schimba oarecum

Să ne închipuim un om, care ar fi la un moment dat orb, surd, lipsit de gust, miros, nemaisimţind frigul sau căldura, nemaivăzând obiectele din jurul său. Acest om ar fi viu, admiţând că ar putea trăi, în asemenea condiţiuni. Din punct de vedere fizic însă, ar fi un om mort, o bucată de materie neinsufleţită, ca piatra. Nu numai că n'ar avea ideie de lumea înconjurătoare, dar n'ar avea cunoştinţă nici de propria sa existenţă, care nu poate fi revelată omului decât prin simţurile sale, ce-l pun în legătură cu cele ce'l înconjoară.

Organele simţurilor noastre sunt aparatele de care nu ne putem lipsi, pentru legătura dintre creer şi natură; ele ne explică ce suntem.

Fără ele, am fi într'o închisoare cu desăvârşire întunecată şi tăcută. Dar ochii noştri deschid ferestrele închisorii; urechile sunt un telefon, care ne dă putinţă să auzim, ce se petrece în afară etc. Mulţumită lor, nu mai suntem izolaţi în neant. Ştim că există ceva în jurul nostru şi încercăm să-l cunoaştem şi să-l măsurăm, întrebuinţând propriile noastre trupuri, ca unitate de bază a acestei măsurători.

Dar din nefericire pentru noi, aceste aparate fizice, sunt departe de desăvârşire. Şi dacă ne dau oarecari informaţii, despre univers, totuş ne lasă în neştiinţa unei mari părţi din el.

Mult timp omenirea a fost nevoită să pună temei pe aceste mijloace de cunoaştere a lumii. Şi oamenii au crezut că în afară de ceeace le dădeau la iveală simţurile, nu mai există nimic.

Odată cu progresul ştiinţei însă, ne-am dat seama de această lipsă de cunoştinţe şi am căutat să ieşim de sub jugul ei. In cursul acestor cercetări, am observat că aceste mijloace naturale, ar putea cu oarecari modificări şi perfecţionări, să lucreze mult mai bine, şi să ne desvăluie adevăruri, a căror existenţă, nu o bănuiam. Intr'un cuvânt, revenind la prima noastră comparaţie, ne găsim în situaţia omului orb şi surd care aflând la un moment dat, că ar putea face ca ochii săi să vadă clar şi urechile să-i funcţioneze, ar lupta prin mijloace naturale şi artificiale, spre a ajunge la acest minunat şi nepreţuit rezultat.

E cu putinţă să existe o fiinţă, care să cunoască lumea, ascunsă simţurilor noastre? După ce am imaginat o fiinţă lipsită de orice senzaţie, e raţional, să ne închipuim o alta, dotată cu o sensibilitate mult mai desvoltată, mult mai perfectă decât a noastră. Punându-ne în ipoteza unei fiinţe ca aceasta, vom putea concepe oare, aspectul sub care i s'ar înfăţişa lumea?

Ochii oamenilor şi ai animalelor vertebrate, pot fi comparaţi cu un aparat fotografic. Lentila cristalină a ochiului, e obiectivul, iar retina, placa sensitivă. Acest aparat, înregistrează imaginea obiectelor, când mecanismul său e excitat de lumină.

Trebue mai întâiu să ştim ce e lumina, spre a înţelege cum funcţionează ochiul. Se ştie, că toate corpurile devin luminoase, la o anumită temperatură.

In această stare, moleculele componente, sunt animate de vibraţii foarte rapide, cari unduiesc, formând valuri, la fel cu acele ce se produc prin aruncarea unei pietre în apă.

Vom vedea de altfel, că foarte multe fenomene ale naturii, dacă nu toate, au la bază vibraţia, fie că sunt mişcările ceasornicului, sau valurile mării, sunete sau căldură, electricitate sau raze X. Vom găsi poate, că totul în univers e vibraţie. Fenomenele universului se deosibesc între ele, prin frecvenţa şi lungimea de undă respectivă.

Undele luminoase, pornind dela materie sau absorbite de ea, se propagă cu o viteză enormă, aproape 186 mii de mile pe secundă. (300.000 km.).

Ele ne impresionează ochii, cari comunică imediat creerului senzaţia. Din acest moment chiar, putem vedea că ochiul nostru e un organ imperfect, nearătându-ne decât o mică parte, din realitate.

In fapt, fizica cu experienţele şi deducţiile ei, ne-a arătat lucruri, pe care vederea noastră numai, nu ni le-ar fi scos în evidenţă dacă ne-am fi bazat numai pe ea în cercetările noastre.

Să examinăm spre exemplu lumina soarelui; ochiul ne spune, că e formată dintr'o singură rază, a cărei culoare e albă. De fapt, sub această aparenţă, trece raza prin cristalinul ochiului şi se imprimă pe retină; credem deci că aceasta e realitatea. Dar dacă mai înainte, facem să treacă această rază, printr'o prismă de cristal, de forma triunghiulară, această rază albă, se transformă dintr'odată şi nu ne mai apare atât de simplă, cum o credeam ci compusă din raze de diferite culori — violet, indigo, albastru verde, galben, portocaliu şi roşu.

Ce s'a întâmplat? Lumina este un mănunchiu complex de elemente având fiecare proprietăţi deosebite. Când aceste raze compuse întâlnesc o suprafaţă transparentă, de o altă densitate decât cea prin care au trecut, părăsesc linia dreaptă, pe care o urmaseră şi-şi continuă drumul, formând fiecare câte un unghiu. Astfel, ne apar separate unele de altele.

O observaţie interesantă, s'ar putea face aci. Dacă cristalinul ochiului uman, ar putea să-şi schimbe forma, după voinţă, din curbă în prismatică cu ajutorul unei contracţii muşchiulare, lumina ni s'ar arăta descompusă, iar lumea sub un aspect cu totul diferit de cel în care eram obicinuiţi s'o vedem. Forma obiectelor ar fi complet schimbată şi ele ar apărea învăluite în ceaţă.

Presupunând însă, că ne-am adapta acestor noui aparenţe, culorile ar diferi cu totul, de cele cu care suntem obicinuiţi. Doar obiectele de un colorit simplu, n'ar suferi nici o schimbare: albastrul absolut, ar fi tot albastru, verdele tot verde şi roşul tot roşu. Dar îndată ce albul ar fi amestecat în aceste elemente, ar lua într'un grad mai mult sau mai puţin considerabil, diferitele culori ale curcubeului şi astfel, înfăţişarea universului, ar fi cu totul schimbată.

E posibilă schimbarea pomenită, în organele noastre, măcar în teorie?

Fără îndoială, lentila ochiului, poate produce în parte aceste rezultate. Sub controlul muşchiului ciliar acela care contractă pupila ochiului, aceasta îşi poate schimba uşor forma, sau să se acomodeze după cum spun oculiştii, astfel ca imaginea care trece prin ea, să se poată produce pe retină. Dacă am putea mări îndeajuns această putere, am ajunge la rezultatul pomenit.

Mişcările pe care ochiul le execută, spre a înlesni vederea, nu sunt singurele de care e capabil. Continuând a-l compara cu o cameră fotografică, vedem că acţionează ca o diafragmă, regulând cantitatea de lumină, care trece prin ea, după cum aceasta e prea slabă sau prea puternică pentru retină.

Irisul adică partea colorată a ochiului, joacă acest rol, dilatând sau restrângând pupila, care e o deschizătură circulară.

Observăm apoi, că instrumentul omenesc, nu lucrează totdeauna cum am dori. Senzitibilitatea plăcii sale fotografice, nu e tocmai mare. Se înceţoşează dacă lumina e prea intensă şi nu funcţionează dacă obiectele nu sunt bine luminate. Suntem îndreptăţiţi să ne plângem de ochii noştri, căci în jurul nostru sunt multe animale, mai favorizate în această privinţă.

Să vedem spre exemplu, cum lucrează ochiul bufniţei sau al pisicii.

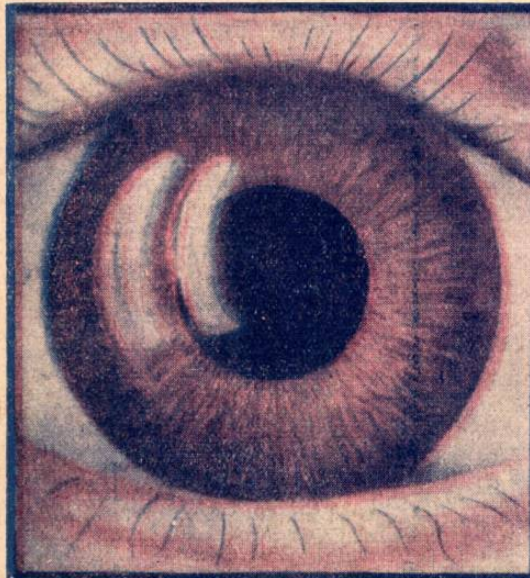
Irisul ochiului de pisică, în loc să aibă pupila rotundă, se deschide şi se închide ca o perdea, închizându-se aproape complet, când lumina e puternică şi deschizându-se la maximum, printr'o mişcare opusă, permiţând astfel, celei mai slabe raze, să ajungă pe retină.

Retina pisicii, e mult mai senzibilă la lumină, decât a noastră şi ceeace pentru noi e întunecime, constitue pentru acest înzestrat animal, lumina albă a zilei. Cea mai slabă rază de lumină, îi dă posibilitatea să vadă, în întuneric, pe când noi suntem într'o completă orbire. Astfel omul întâlnind noaptea un şanţ în drumul lui va cădea, în timp ce pisica îl va vedea şi-l va ocoli.

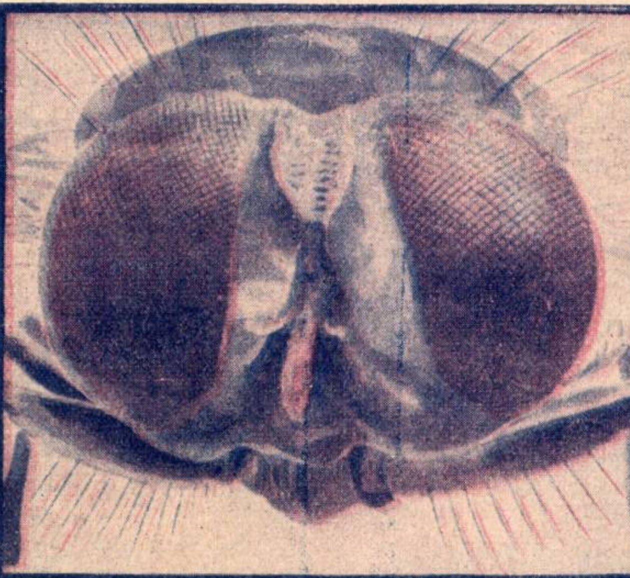
Apoi e bufniţa. Două sau trei ore după apusul soarelui, când pentru noi e noapte, bufniţa vede mai bine, un şoarece de câmp, alergând prin iarbă, decât am distinge noi în lumina soarelui.

Pentru astfel de fiinţe ca bufniţa şi pisica, cu greu există întuneric şi sigur că pentru ele, spectacolul pe care-l oferă un cer nocturn, diferă cu totul de ceeace vedem noi.

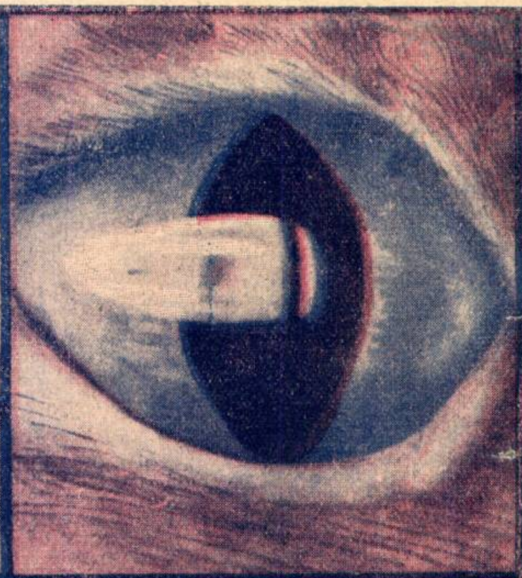
Astfel că peisagiul, care nouă ne apare noaptea, de un negru uniform, îşi va păstra culorile sale de frunziş verde, terenul cu variaţiile

Ochiu omenesc

Ochiul compus al insectelor

Ochiu de pisică

sale de cafeniu, galben alb, cu florile sale multicolore. Perceperea liverselor tonuri, e chestie doar le senzibilitate vizuală: ne putem la seama de asta, printr'o experienţă uşor de făcut.

Puneţi în amurg, la o oarecare listanţă de dv., mai multe bucăţi le hârtie, unele de un roşu închis altele de un albastru deschis. Va veni un moment, când dela o distanţă de 15—30 picioare, vă va fi imposibil să distingeţi albastrul de alb, roşul de negru. Mai apoi, albastrul şi roşul vor apărea la fel: ucrurile nu vor mai avea vre-o culoare pentru observator.

Totuş dacă vă apropiaţi din nou le aceste obiecte, veţi distinge iar, albastrul şi roşul. Aceasta e o probă, că aceste culori, n'au încetat să existe dar retina nu e destul de sensibilă, spre a le percepe.

S'ar putea obiecta că nu e de preferat ochiul bufniţei celui omenesc, căci dacă omul nu vede noaptea, bufniţa vede cu greu ziua.

Aceasta e adevărat. Dar, dacă am creea o fiinţă ideală, i-am putea da sensibilitatea bufniţei în timpul orelor de întuneric, iar pentru zi, îi putem alege ochii acelor vieţuitoare, capabile să suporte mai multe lumină, decât noi.

Putem împrumuta acest aparat perfecţionat, dela insecte, care pentru cerinţele vieţii lor, sunt minunat înzestrate în această privinţă. Construcţia mecanismului lor vizual, e cu totul deosebită de a noastră.

In majoritatea cazurilor, ochiul insectei nu e simplu, ci compus, adică format dintr'un mare număr de ochi elementari, neavând cristalin, dar fixaţi unul lângă altul, într'o massă cu suprafeţe multiple, tăiată în faţete, ca diamantele, fiecare din aceste faţete fiind un punct, căruia îi corespunde un nerv optic.

La unele insecte, ca libelulele spre exemplu, numărul ochilor poate ajunge la 40.000, fiecare dând o imagine complectă a obiectului văzut şi transmiţând-o creerului, care o primeşte şi o uneşte cu celelalte, într'o singură viziune, la fel cum ochii noştri, produc o singură imagine. Dar, numeroşii ochi ai insectei, situaţi pe toată întinderea capului, cuprind cu o privire tot spaţiul, înainte şi înapoi, deasupra şi dedesubt fără a scăpa nimic. Ochii lor sunt fixaţi ca şi capul, n'au nevoe să se întoarcă după obiect, spre a-l vedea, din moment ce-l zăresc oriunde s'ar găsi. Se ştie că e tot atât de greu, să prinzi un fluture, surprinzându-l dindărăt sau venindu-i în faţă. Aceasta, din cauză că vede în toate direcţiile, în acelaş timp. In această privinţă, insecta mijlocie, are o superioritate asupra omului.

Ochii de care ne-am ocupat până acum, au nevoe, spre a vedea, ca obiectele să fie luminate, de propria lor lumină sau de o alta, proectată din afară, fie ea ori cât de slabă.

N'am vorbit încă de ochii, cari luminează singuri, întunericul pe care-l străbat.

Un mare număr de vietăţi marine, trăind într'o noapte perpetuă, au desvoltat un aparat, pentru vânarea prăzii; ochii lor sunt adevărate faruri, prevăzute cu reflectoare, care produc o lumină proprie, pe care o proectează, pe o distanţă considerabilă, după voinţă şi uzează de ea, nu numai pentru a lumina, dar şi ca semnale, pentru tovarăşii lor.

Moluscele din familia cefalopodelor, sunt înzestrate cu această ciudată proprietate, într'o mare măsură.

Există o întreagă lume, pe care vederea noastră o ignorează, dar care ştim că există. Putem s'o pătrundem cu ochii?

E o chestiune pe care o vom examina într'un număr viitor.

eaux de cologne
parfums
poudres
crèmes

ROUGE & NOIR

parfumerie

LADY

Atelierele „Adeverul", S. A.

ANUL IV. No. 158. — 6 FEBRUARIE 1930. 32 PAGINI APARE JOI

REALITATEA ilustrată

A. S. R. Principesa Ileana s'a logodit cu Contele Alexandru Hochberg de Pless.

(Foto Julietta).

PREŢUL 10 LEI

Realitățile Vieții

Ouăle fermecate. — Scamatorul escamotat. — Un fruct prețios. — Valorizarea cadourilor de nuntă. Impozitele și sfârșitul Lumii. — La ce poate servi porumbul

UNOAŞTEŢI basmul cu vrăjitorul care în ouăle găinei lui găsia în fiece dimineață un ban de aur? Ei bine în sala de așteptare din gara Cluj, un călător a jucat rolul vrăjitorului din basm.

Așteptarea în gări e lucru plictiros, de aceia călătorii au fost plăcut surprinși de distracția, oferită gratuit de scamatorul diletant. Acesta cumpără dela o femee, care cu un coș de ouă la brat, aștepta și ea trenul, cinci ouă. Le sparse, și — spre hazul asistenței — scoase din câte-și-cinci câte o hârtie de cinci lei, frumos păturită. Femeia, care fusese martoră la această scenă și care habar n'avea de asemenea meșteșuguri diavolicești, era încredințată, cum că găina ei ouase ouăle miraculoase, și că toate produsele galinacee din coș conțineau asemenea hârtii, de câte cinci lei.

Se retrase cu coșul ei într'un loc discret, și acolo se apucă să spargă ouăle, pe rând. Isprăvind operația, — care s'ar fi potrivit mai bine la bucătărie — fără a găsi în ouă alta decât gălbenușul și albușul tuturor ouălor, se înapoe în sala de așteptare, unde se năpusti înfuriată asupra bietului călător, care-și continua scamatoriile, în fața unui grup — tot mai numeros — de spectatori.

Ii aruncă insultele cele mai grave în obraz, îl luă la palme și-l lovi cu tot ce găsi la îndemână. A fost nevoe de o intervenție energică, pentru a scăpa pe nefericitul scamator, — care probabil în urma acestei pățanii se va feri pe viitor să se mai producă în public — de furia femeei. Dacă țăranca s'ar fi mulțumit să-și vândă ouăle, cu patru lei bucata, în loc să caute câte cinci lei în ele, n'ar fi păgubit nimic.

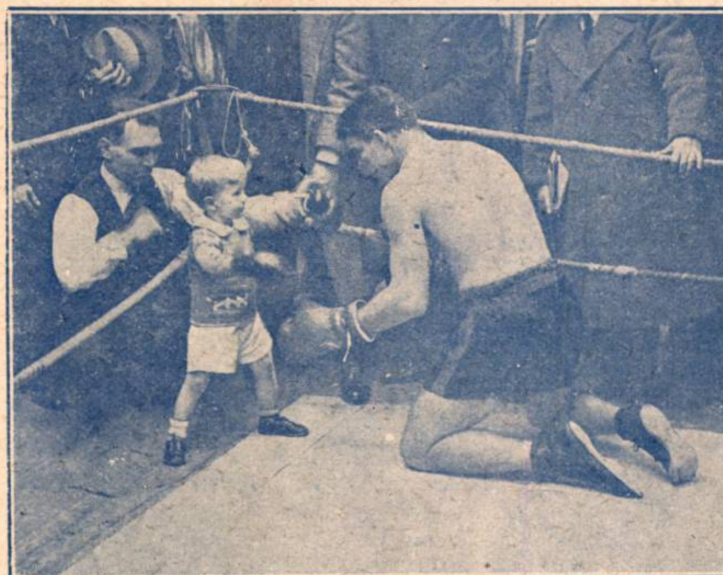

UNT amuzante scamatoriile dar uneori intâlnim în viață oameni mai dibaci decât chiar scamatorii și atunci reprezentația ia o întorsătură oarecum tragică, cum s'a întâmplat la Earyborough. Această localitate engleză posedă o închisoare, cu un director foarte uman. In seara de Crăciun acesta a vrut să producă plăcere deținuților săi și a organizat, în vasta sufragerie a închisorii, un fel de seară de cabaret. Cel mai reușit număr din program a fost un scamator care a uimit cu dexteritatea sa chiar și pe dibacii spectatori, obișnuiți cu îndemânarea în materie de hoții, mai mari sau mai mici. In special un număr a desfătat publicul: Din gura asistentului său, scamatorul scotea piese de argint, una după alta, mereu, iar monedele le arunca într'o pălărie tare. Aplauze necontenite răsplătiră pe scamator care se ploconia satisfăcut, în fața publicului. Dar aruncându-și apoi ochii spre pălărie, constată că conținutul ei fusese escamotat. Se găsise un discipol, care profitase repede de lecțiile maestrului.

IJLOACE de îmbogățire spontană, fără muncă, fără bătae de cap, — în mod cinstit totuș — cine nu visează la ele? Câte vieți nu s'au jertfit în căutarea comorilor adevărate sau iluzorii.

Dar norocul își are ciudățeniile lui — când nu te aștepți la el, atunci îți iese în cale, iar când alergi după el, nu-l prinzi. Așa de pildă, cu siguranță, că nici prin gând nu i-a trecut elevului dela Kaschau, — de care va fi vorba în aceste rânduri — cum că în mica lui călătorie, dela Kaschau la Rulca, va deveni posesorul unei averi considerabile. Și totuș a fost astfel. In tren, liceanul a găsit un pachet, învelit în hârtie, în care se aflau câteva banane și portocale, iar între ele patru coliere de briliante, de o valoare mare. Toate cercetările, pentru a afla pe posesorul lor au rămas zadarnice, așa încât colierele vor fi predate fericitului găsitor.

Clișeul alăturat reprezintă un mare boxeur, care inițiază în tainele nobilei arte pe copilul său.
Pumnul minusculului atlet, suntem convinși că nu va putea deplasa din poziția sa, pe profesorul îngenunchiat.

ATA un dar cu atât mai plăcut, cu cât era neașteptat. Există însă și daruri neplăcute. Nu pomenim de acel al Danaidelor sau de vestita cutie a Pandorei. Nu e nevoe să ne întoarcem la un trecut atât de îndepărtat. N'avem decât să ne aruncăm ochii asupra unei mese de daruri cu prilejul unei nunți. Se găsesc în totdeauna oameni, rude sau prieteni, cari să dăruiască tinerilor însurăței aceleași obiecte: vaze, scrumiere, pudriere absolut identice, care denotă mai mult sau mai puțin gust. „Calul de dar nu se caută în dinți" — totuș aceste cadouri devin neplăcute. Americanii practici au și găsit soluția: Un comerciant din New-York a înființat o societate pentru valorizarea cadourilor de nuntă. Nu ne îndoim că se va bucura de o clientelă numeroasă și că afacerele-i vor merge strună.

DEVĂRAT însă că pe cât îi va sălta comerțul, pe atât va trebui să plătească mai multe dări. Căci impozitele nu sunt invenția specifică a lui Vintilă Brătianu sau Virgil Madgearu, după cum își închipue mulți dintre concetățenii noștri. Plata impozitelor e o pacoste universală pe care trebue s'o accepte orice cetățean.

Există însă la Brno (Moravia) o sectă religioasă a „Fraților întru Sfântul Duh", care printr'un reprezentant al ei îndeamnă locuitorii să refuze plata impozitelor, pe motiv că se apropie sfârșitul Lumii. Predicile acestei secte au atâta succes, încât autoritățile au de furcă cu contribuabilii rebeli.

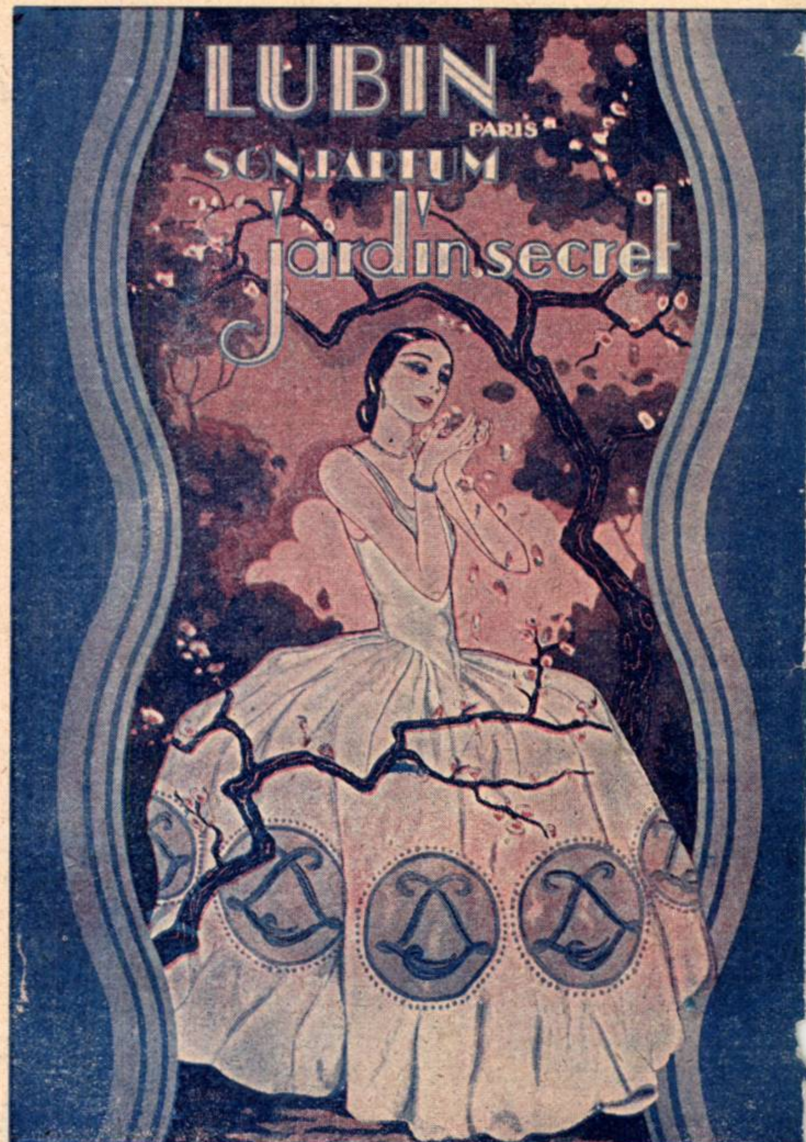
INISTRULUI nostru de finanțe — cel cu măsurile draconice pentru încasarea impozitelor — îi merge vorba, cum că știe să scoată bani și din piatră seacă. A găsit însă un rival periculos, (în orice ca[z] mai îndrăgit de populație) în chimistul care a reușit să realizeze [o] importantă sursă de câștig dintr'un material disprețuit până acum: știuletele de porumb.

Chimistul a putut extrage din tr'ânsul un parfum foarte plăcut, un fel de surogat de cafea, o substanță dulce, care poate înlocu[i] cu succes sacharina, atât de scum[pă] (substanța e de trei sute de or[i] mai dulce ca zahărul) și un soi d[e] narcotic, tot atât de eficace ca no[vocaina].

In definitiv nu se poate cere m[ai] mult unui biet cocean de porum[b]. Iar mămăligarii noștri sunt astf[el] în perspectivă de a deveni facto[ri] importanți, în viața economică [a] lumii întregi.

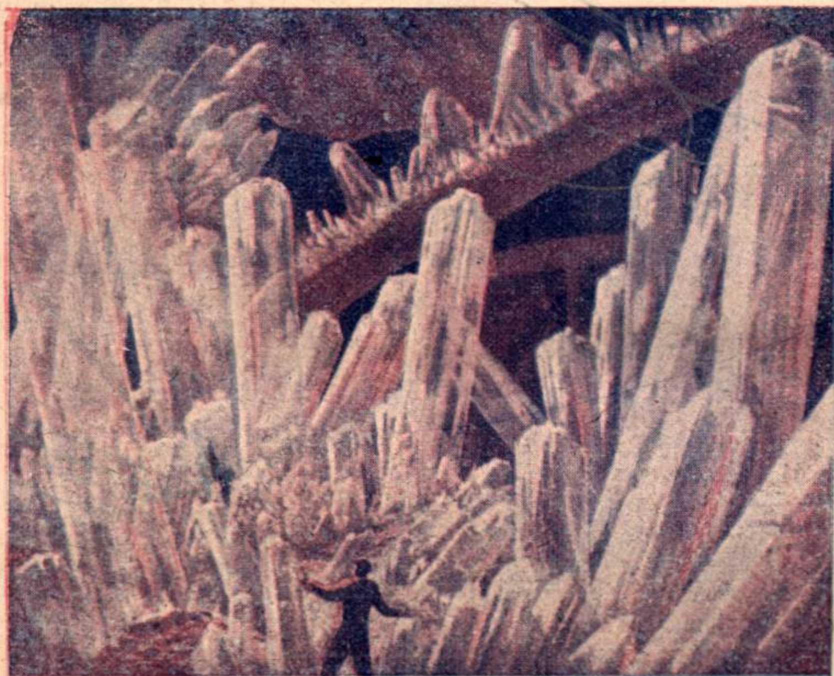
D. Grad.

Cum ne-ar apare lumea dacă am fi altfel construiți

Am arătat, în articolul din No. nostru trecut, că lumina e o mișcare de undă, la fel cu cele mai multe din fenomenele naturii. Cum se pot deosebi aceste fenomene unele de altele? Din moment ce totul e vibrație, pentruce nu e totul lumină?

Feerica viziune pe care ar avea-o omul microscopic, umblând pe o suprafață acoperită cu ghiață.

Pentru a înțelege mai bine, această chestiune, ne vom întoarce la ideea de bază, a gamei undelor, sau a radiațiilor. Ele se împart după numărul de vibrații pe secundă, care e invers proporțional cu lungimea undei. Astfel, cu cât unda e mai scurtă, cu atât mai mare e numărul vibrațiilor.

In natură, aceste vibrații au loc în apă, în aer, și în acel fluid impalpabil, care presupunem că umple tot spațiul și care se numește eter.

Undele ce se produc, în elementele invizibile, nu sunt percepute de simțurile noastre, decât când vibrațiile ating numărul de 32 pe secundă. Aceste 32 de vibrații, produc în trecerea lor prin aer, cea mai joasă notă, pe care o poate prinde urechea omenească. Dela acest punct, începe gama vibrațiilor sonore, care se ridică la 32 mii perioade pe secundă, cea mai înaltă notă; e pentru urechea omenească un slab șuerat pe care multe persoane nu-l aud de loc.

Cam în jurul acestui punct, scara de sunete ia sfârșit, pentru urechea noastră.

Dincolo de acesta, se află o regiune, multă vreme necunoscută omenirei, a cărei revelare se datorește științei, și anume: între 32 de mii și 34 bilioane vibrații pe secundă, e o nouă zonă, în care mediul vibrațiilor, nu mai e atmosfera noastră brută, ci un eter subtil, o zonă în care vibrațiile nu mai produc sunete, ci fenomene electro-magnetice, din care fac parte și cele ale telegrafiei fără fir.

După aceasta, intrăm într'o regiune de vibrații, tot mai rapide.

Dela 35 trilioane vibrații pe secundă, începe domeniul căldurii.

Mai sus, în zona dintre 400 trilioane și 750 trilioane de vibrații pe secundă, ochiul nostru înregistrează fenomenul luminei.

Dincolo de manifestațiunile luminei, perceptibilă sau nu ochilor noștri, e misterioasa lume a razelor atât de rapide, încât par'că scapă de sub vechile legi admise de fizică, încetează de a mai fi refractate sau reflectate, trecând prin cele mai dense corpuri pe care le numim opace. Aci, geniul lui **Roentgen** descoperi razele X iar Sir **William Crookes**, caută să explice mecanismul gândului și al telepatiei.

Inarmați cu aceste cunoștiințe preliminare, ne putem întoarce la chestiunea principală, care ne preocupă: lumina și viziunea

Am menționat cu privire la lumină, cifrele: 400 milioane și 750 trilioane vibrații pe secundă. Cărui fel de lumină, corespund acestea?

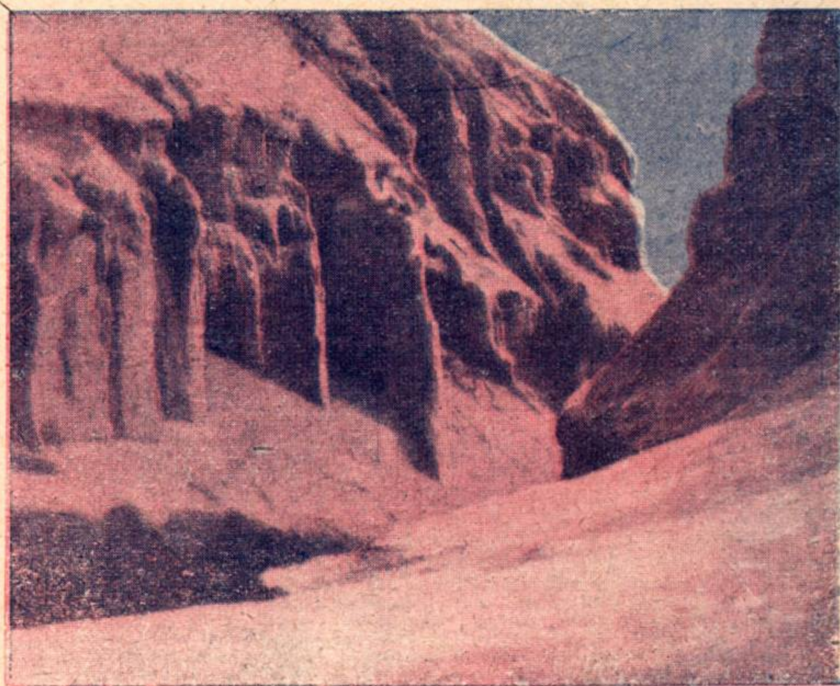
Prima dă ochiului nostru senzația de roșu, ultima de violet. Intre cele două, se succed culorile spectrului solar: portocaliu, galben, verde, albastru, etc. Pentru galben, ochiul nostru are cea mai mare sensibilitate. Asta e tot ce vedem noi! Explorând aceste limite însă, instrumentele de analiză descoperă, că fenomenul luminei, nu începe la razele roșii și nu sfârșește la cele violete, ci se continuă, pătrunzând de-oparte, în regiunea razelor calde (infraroșii) iar pe le alta, în cea a radiațiilor chimice, (ultra-violete). E de presupus, că au culori, pe care însă nu le putem cunoaște, din moment ce ochii noștri, nu le pot vedea.

Să fie imperfecția aparatului nostru vizual în cauză, sau creerul nostru n'are desvoltarea necesară, pentru a putea interpreta impresia?

In fapt, ochiul simte aceste raze invizibile; probă la aceasta e, că se poate distruge privindu-le. Se știe că razele ultra-violete vatămă ochii și că acțiunea lor îndelungată, poate provoca orbirea.

Pe de altă parte, s'a spus că acțiunea razelor infra-roșii produce cataracta.

Chiar dacă organul nostru vizual ar rămânea complet insensibil, față de aceste raze invizibile, alte reacțiuni corporale ne-ar vesti existența lor. Pielea noastră de ex.. suferă teribile arsuri, pe care le exibează pe plajă, delicații umeri ai imprudentelor domnișoare, ce se grăbesc să dobândească bronzul specific al marinarilor de carieră. Astfel de expuneri, au de urmare adesea, arsuri adevărate și adânci.

Această fotografie, luată la nivelul pământului (după mărire) e o groapă, făcută în nisip, de căderea câtorva picături de ploaie. Din fundul cavității nu e mai mult decât un centimetru și jumătate.

* * *

Distingem forma și culoarea obiectelor, cu ajutorul razelor, care emană dela ele sau pe care le reflectează spre noi. Dacă ochii noștri, în loc să fie impresionați de vibrațiile, pe care le numim **lumină,** ar fi sensibili, numai pentru o parte din scară, natura și-ar schimba cu desăvârșire înfățișarea dacă nu în ceeace privește formele — și asta nu e sigur, — cel puțin în ceeace privește valoarea tonurilor sau a culorilor și efectelor lor. In sprijinul acestor asertiuni, sunt numeroase exemple, printre ființele ce ne înconjoară.

Păsările au vederea cu totul deosebită de a noastră. O experiență interesantă și ușor de repetat, s'a făcut asupra lor.

Intr'o cameră întunecoasă, cu podelele negre, s'au presărat boabe de grâu. Printr'o deschizătură în zid, prevăztă cu o prismă de sticlă, o rază de lumină pătrundea descompusă în cele șapte culori ale spectrului solar, proectându-se pe grăunțele de pe podea. Experimentatorul introduse o găină în cameră.. Aceasta se repezi la grăunțele portocalii, roșii și galbene, devorându-le, ciuguli câteva de sub razele verzi, alegând pe cele mai apropiate de galben. Ceeace e mai interesant, lăsă boabele albastre și violete, neatinse.

Păsările sunt conduse numai de vedere, în căutarea hranei, și dacă stau în întuneric complet, mor de foame cu mâncarea lângă ele. S'a conchis din experiența descrisă mai sus, că aceste ființe, sunt aproape oarbe, pentru razele albastre, pe care nu le pot distinge, după cum noi nu putem distinge pe cel ultra-violete.

Dar dacă albastrul și albul, sunt inexistente pentru păsări, ce impresie produce lumina albă, asupra retinei lor? E aproape sigur, ca pentru ele, e lipsită de radiațiile albastre și violete.

Universul contemplat de păsări, e cu totul deosebit, de cel pe care-l cunoaștem noi. Iarba câmpului, frunzele pomilor, au pentru ele un colorit auriu închis, pe care-l vedem toamna în pomi. Violete și stânjeneii, sunt pentru neamul păsăresc, flori de culoarea cernelii pe tulpini ruginii.

Invidiând bucuria, pe care tre-

CRONICILE MELE

CONCURS DE URÂŢENIE

de A. de HERZ

UN NOU concurs de frumuseţe însemnează o nouă serie de discuţii. Cucoanele între ele; bărbaţii între ei; apoi toţi laolaltă, vor sta să judece rezultatul, după o aşteptare care pasionează până şi pe cel mai indiferent spectator la astfel de lucruri. Frumuseţea a fost totdeauna un obiect de discuţii, pentrucă nu e frumos ce e frumos, ci e frumos ce-mi place mie. Cucoanele de pildă, n'au să se împace nici odată cu verdictul unui juriu chiemat să decidă în chestii de frumuseţe. Nu mă opresc la concurentele direct interesate, care au toată dreptatea să se creadă nedreptăţite comparându-se cu premianta, dar mă gândesc la celelalte care vor constata că frumuseţea lumii n'are nimic comun cu ele...

Bărbaţii, la rândul lor, vor avea obiecţiuni de făcut.

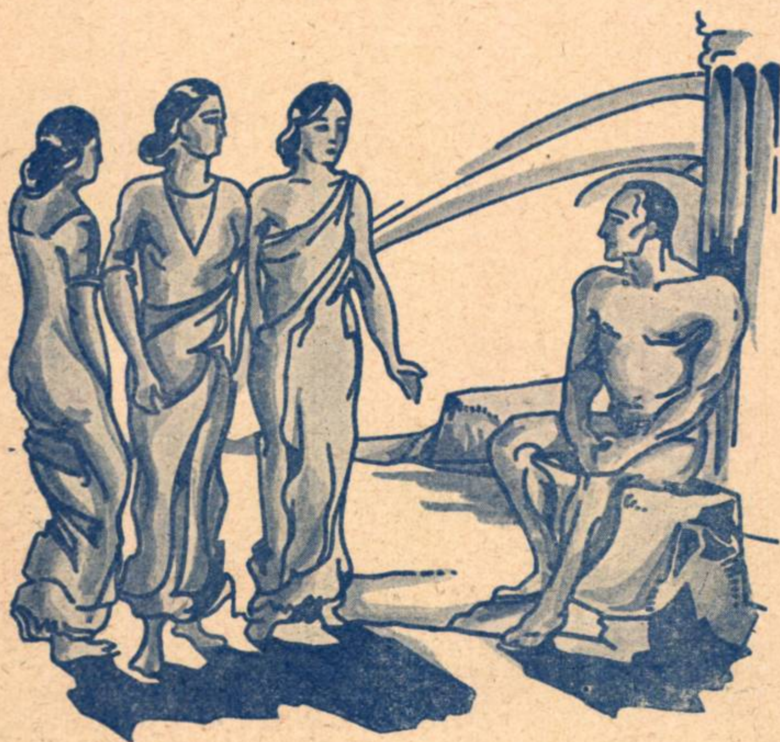
Aceia, cărora le plac brunele, nu vor admite o blondă, aşa cum nu vor admite premiarea unei femei slabe, dacă gustul lor înclină către cele mai rotunde.

Insăşi naţiunile, pentrucă rezultatul unui asemenea concurs este şi chestie de mândrie naţională, vor discuta rezultatul, mai ales că am avut ocazia, anul trecut, să vedem cu câtă înverşunare, unii dintre vecinii noştri făceau, din această superbă laudă a frumuseţii fizice, un mijloc de propagandă politică.

De altfel multă lume crede că precum însăşi frumuseţea este relativă, tot aşa este şi verdictul unui juriu la un concurs de frumuseţe. Credinţa aceasta datează dela primul concurs ce s'a ţinut în omenire, când Paris a fost chemat să svârle, celei mai frumoase, vestitul său măr. Junona se supărase foc. Mândră, geloasă, cicălitoare, rea, — nu degeaba reprezinta căsătoria şi, prin urmare, nevastă în toată puterea cuvântului, a făcut gălăgie. Minerva se resemnă, cum i se şi cuvenea celei care reprezinta înţelepciunea şi, deci, n'avea nimic comun cu amorul. Dar zeii râseră cu poftă, de se sgâlţâia tot Olimpul, pentrucă părerea dumnealor era că Venus, (Venus, de!) i-a făcut cu ochiul lui Paris şi, acesta, n'a mai stat pe gânduri. I-a şi svârlit în palmele rotunde, ca pe o minge, mărul domnesc. (Domnesc pentrucă era în lumea zeilor).

* * *

Dar ori cum ar fi, ori cum ar eşi, ori cum l-am discuta, concursul de frumuseţe este o binefacere, astăzi, când măcar câteva zile poate să ne smulgă din toropeala cotidiană şi din preocupările dezolante care neurastenizează şi ne disperă. Un pic de idealism care, pentru moment, înlătură necazurile, falsificările, răsturnările de valori, obsedanta grije a zilei de mâine, şi dă sufletului o primenire sănătoasă, şi dă minţii o gândire care s'o readucă la vechile ei îndeletniciri.

Paris în faţa celor trei zeiţe

Căutarea frumuseţii este o nobilă îndrumare. A fost, totdeauna, nu numai o preocupare a artiştilor, dar şi a acelora pentru care artiştii şi-au exteriorizat sentimentele şi în slujba cărora artiştii şi-au pus talentul. Cei vechi cultivau frumuseţea până într'acolo în cât ucideau stârpiturile şi pe estropiaţi. Istoria vechie nu cunoaşte oameni urâţi care să fi condus destinele unei naţiuni. Pentru a le evita, urâţilor, neajunsurile, modernii au inventat institutele de frumuseţe. S'ar părea însă că oamenii politici, dela noi, le ocolesc cu insistenţă...

* * *

Şi totuş urâţenia nu este de lepădat. Nu pledez pentru ea, de oare ce nu sunt tocmai atât de urât, dar găsesc că urâţenia e tot atât de utilă ca şi frumuseţea de n'ar servi decât la comparaţie, cum serveşte întunericul pentru a preţui lumina. Meritul la un concurs de frumuseţe îl are urâţenia. Dacă toţi am fi frumoşi, la ce ar mai servi concursul?

Am întâlnit odată o femeie atât de urîtă, încât nu-mi puteam lua ochii dela ea. Avea nasul lat şi ciupit de vărsat, cum îi era toată faţa. Ochii mici priviau din dosul pleoapelor bolnave. Dar avea o gură şi o dantură, cum n'am mai văzut niciodată. Foarte inteligentă, — toţi oamenii urâţi sunt inteligenţi, ca şi cum natura ar fi vrut să le acorde o compensaţie — mi-a spus:

— Ştiu la ce te uiţi şi bănuiesc la ce te gândeşti. Da! Aş vrea să pot dărui unui alt cap, ceeace socoţi că am frumos. Mie nu-mi foloseşte la nimic şi, poate, alteia ar complecta o frumuseţe perfectă.

Nu i-am răspuns, dar m'am gândit că n'ar strica odată un concurs de urâţenie. Să nu se acorde premiul celei mai urâte dintre candidate, ci acelei urâţenii care are totuş ceva frumos. In vreme ce premiul de frumuseţe este o distincţie, celălalt ar fi o consolare.

Cum ne-ar apare lumea dacă am fi altfel construiţi

(Continuare din pag. 3-a)

bue s'o aibă albatrosul, sau pescăruşul sburând majestuos, — aproape fără să mişte din aripi, — în lumina strălucitoare a soarelui, — sub un cer azuriu, deasupra unei mări de safir, — puţini ştiu că pasărea are senzaţia, că sboară între două abisuri negre.

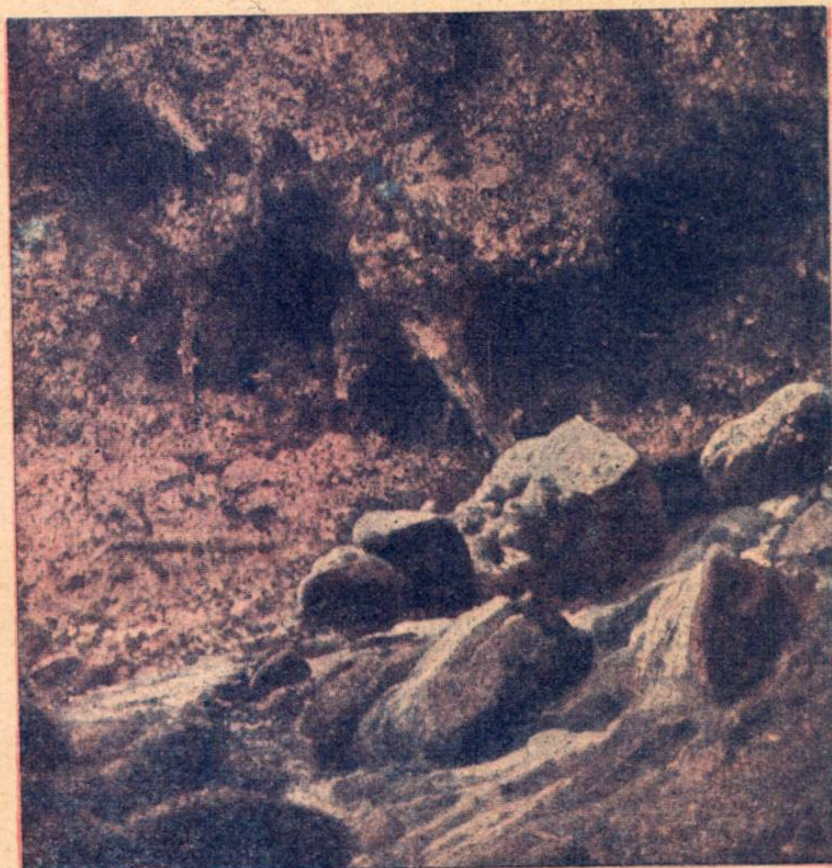
Tot astfel, nu ştim nimic despre impresiunile luminoase, pe care le au un mare număr de animale nevertebrate, senzitive radiaţiunilor ultraviolete. Acesta e cazul furnicilor, printre alte insecte.

Dacă ochii noştri ar avea proprietatea unor aparate spectroscopice, care permit izolarea unui singur fel de radiaţii, am avea revelaţia unor fapte, pe care ştiinţa nu le-a putut descoperi, decât după îndelungate şi perseverente cercetări.

Prin omiterea diverselor radiaţii, am putea percepe succesiv prezenţa şi distribuţia elementelor, ce formează obiectele, pe care le vedem şi care intră în substanţele gazoase ce ne înconjoară.

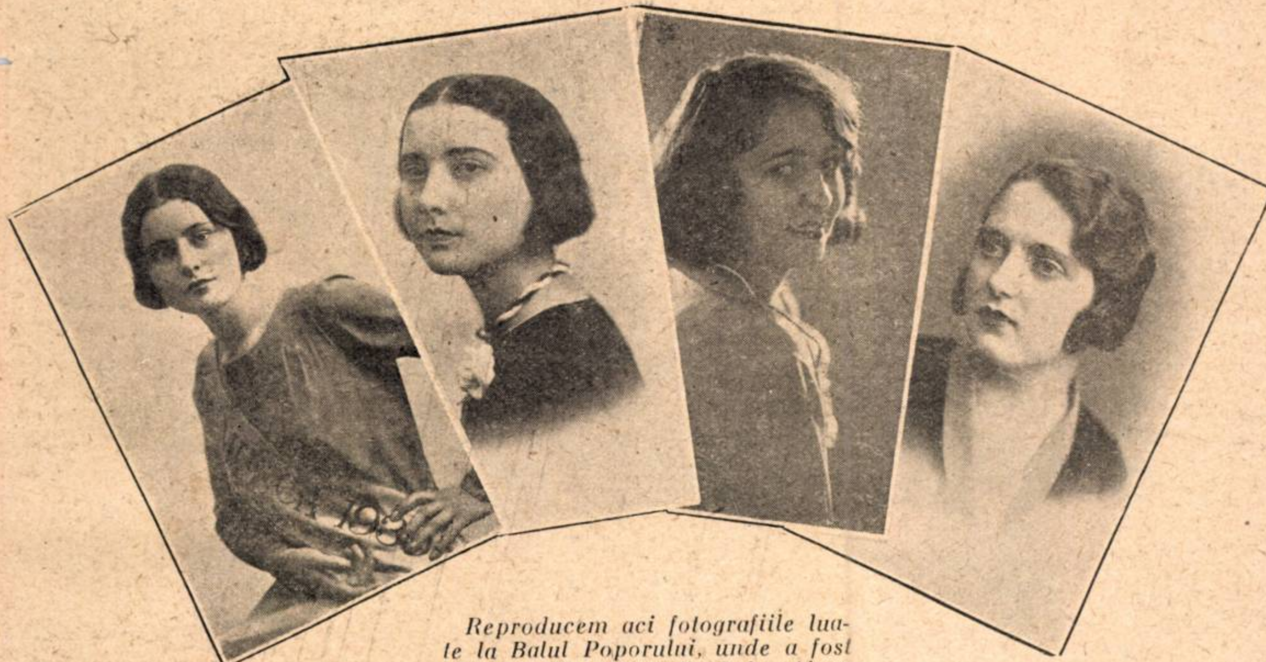
Toate acestea ne probează încă odată, că trebue să dăm o crezare rezervată senzaţiilor noastre. Ele sunt doar relative şi nu ne arată decât o mică parte, din întregul adevăr.

Vom mai demonstra aceasta, prin probe de o natură cu totul diferită.

Această imagine ar părea că este intrarea într'o vastă peşteră. In realitate e o bucată de ţărână, de mărimea unei nuci, întreţesută cu rădăcini de iarbă şi fotografiată printr'o lentilă măritoare.

„Miss Munca 1930"

Reproducem aci fotografiile luate la Balul Poporului, unde a fost aleasă „Miss Munca". Dela stânga la dreapta domnişoarele: Margareta Hargus (Miss Munca), Melania Craiu (premiul al II-lea), Marioara Nicoară (premiul al III-lea); şi Margareta Lengyel, care a căpătat menţiune specială.

Domnişoara Margareta Hargus şi domnişoara Melania Craiu vor merge la Sinaia, să participe la concursul general pentru alegerea „Miss României".

Harnica şi micuţa zână a acului, aleasă pe drept cuvânt, în seara balului Poporului dela 25 Ianuarie ca „Miss Munca" 1930, fără a lăsa o clipă sbor liber vanităţii, în gândurile ei, fără a se da măcar o zi dulcelui far-niente, după noaptea sărbătorirei de o sală entusiasmată, s'a instalat, ca de obicei, la maşina de cusut.

Căci micuţa noastră „Miss Munca" de cinci ani, e una din favoritele atelierului de rochii, al d-nei *Constance*, din Calea Victoriei 168.

Aci, a fost întâmpinată cu o caldă strângere de mână din partea bunei sale patroane şi cu sărutări lipsite de orice invidie din partea camaradelor de muncă.

— Haide, Margareto, mai ai câteva bieuri la rochia de crêpe de chine a doamnei general A., i-a spus cu blândeţe premiera.

Şi Margareta — Miss Munca — şi-a plecat cu atenţie ochii frumoşi, maşina şi-a depănat firul mătăsos, odată cu cântecul hărniciei, în atelierul, unde atâtea copile îşi câştigă o pâine.

Dar a lucra nu înseamnă a nu visa, a nu da drumul şirului de amintiri care, pe când mâinile iuţi potrivesc cute şi tigheluri, curg din guriţa împodobită cu perle.

— Copilăria mea, pare să mă fi destinat altei soarte, povesteşte drăguţa „Miss Munca". Tatăl meu, p'atunci în America, la lucru, câştiga bine şi ne trimetea bani. Pe mine au vrut să mă crească într'o şcoală particulară şi astfel se face că cei patru ani ai claselor primare, i-am făcut la călugăriţele din Pitar-Moş, ca externă, unde am învăţat germana şi franceza. Mai târziu, tata s'a întors în ţară, timpurile grele au sosit şi ele, construcţiile de case s'au rărit — tata e constructor în zidărie — şi eu din Pitar-Moş am trecut trei ani la o şcoală de ucenice în croitorie.

Trebuia cât mai de grabă să aduc măcar o pâine în casă.

Eşind din şcoală am intrat la *Madame Constance*, unde am fost tratată ca o fiică a casei.

Cât despre chipul meu, despre vre-un concurs de frumuseţe, niciodată nu m'am gândit. Sunt aşa cum m'a făcut Dumnezeu. Nu am dat niciodată cu pudră, necum cu roşu. Ce ar fi zis tata şi Madame Constance?

Indemnată numai de fratele meu m'am dus la balul Poporului, să dansez puţin, căci îmi place mult dansul. Aci m'am pomenit înscrisă de câţi-va prieteni, aleasă şi sărbătorită.

Sunt încă nedumerită de ce se întâmplă. La Sinaia n'am fost nici odată.

Şi sunt nespus de fericită că am să văd şi eu această localitate, unde petrec toţi aleşii soartei.

Voi dansa şi acolo poate căci d-na Constance mi-a făgăduit să-mi facă în dar o rochie, tot aşa de frumoasă ca şi a celorlalte Misse, şi îmi voi închipui că trăiesc un vis frumos, din care o două zi reluându-mi viaţa de muncă, nu-mi va părea rău că m'am deşteptat.

— Căci viaţa e frumoasă, când ai şaptesprezece ani, un talent de fee şi un chip de zână mică.... cântă maşina mai departe, încheiând cu prevestiri bune, şirul de amintiri al primei „Miss Munca", din ţară.

Fotografiile pe care le publicăm au fost luate la alegerea dela balul Poporului. In afară de cele trei domnişoare care s'au distins, şi au fost premiate, publicăm şi fotografia domnişoarei Margareta Lengyel, o tânără coafeuză dela frizeria Beer din Calea Moşilor, care posedă un cap de o distincţiune rară, cu trăsături cât se poate de regulate.

Domnişoara Lengyel, dacă n'a reuşit anul acesta, aceasta se datoreşte tinereţii ei şi este sigur că va fi una dintre candidatele cu cele mai multe şanse pentru concursul din anul viitor, atunci când şi trupul va căpăta — desvoltându-se — linii mai precise.

FULMEN

Fotografia noastră înfăţişează juriul, în seara balului şi pe „Miss Munca" în atelier.

Concursul de frumuseţe

— Ce va fi la Sinaia —

Este extraordinar răsunetul pe care l-a avut concursul nostru, în toată ţara! S'au alcătuit, în toate judeţele, jurii, cu personalităţile cele mai de seamă din viaţa socială şi artistică; pretutindeni a fost o extraordinară însufleţire pentru concursul de frumuseţe; numărul candidatelor în diferitele judeţe trece de cinci mii, şi se dovedeşte astfel încrederea, pe care — cu drept cuvânt — şi-a câştigat-o revista „Realitatea Ilustrată", în cercurile largi ale publicului cititor.

Am primit până acum rezultatele alegerilor din peste treizeci de judeţe. Ultimele concursuri judeţene, vor avea loc în ziua de 9 Februarie.

NOI VOM PUBLICA PE RÂND JURIILE ŞI PE TOATE FRUMOASELE ALESE DIN DIFERITELE JUDEŢE.

„Missele" judeţene, precum şi acele domnişoare care fiind premiate au fost invitate de noi, se vor prezenta la Sinaia, în ziua de 14 Febuarie, dimineaţa. Aci ele şi însoţitoarele lor vor fi găzduite şi concursul se va declara deschis, după amiază, la întrunirea dela „Cazinoul Sinaia", la care participă şi juriul.

Alegerea Miss României se va face Sâmbătă 15 Februarie, la orele 4 după amiază în sala teatrului din cazinoul Sinaia. Intrucât alegerea dela Sinaia se face între frumuseţi care au fost alese în concursurile judeţene, şi astfel toate candidatele sunt deţinătoarele unui titlu de frumuseţe, comitetul de organizare a hotărît ca, la Sinaia, concursul să fie public.

Concursul din Constanţa

Domnişoara Mara Marin a fost aleasă „Miss Constanţa".

Juriul şi candidatele.

Domnişoara Amelie Desalermo, premiată a doua.

Domnişoara Elena Boldur-Kostaki a obţinut premiul al treilea la concursul judeţean din Constanţa.

In numărul viitor al revistei noastre, vom publica fotografiile aleselor din Bucureşti şi ale celorlalte frumuseţi, care au fost alese, în diferite judeţe.

Domnişoara Margareta Cuza a căpătat menţiune specială.

Puţine sunt judeţele în care să se fi prezentat atâtea candidate câte au fost la Constanţa. Juriul a avut o sarcină deosebit de grea, ca să poată alege dintre numeroasele domnişoare, una mai frumoasă decât cealaltă, care s'au înfăţişat în faţa lui. Bineînţeles că alegerea n'a putut mulţumi pe toţi şi de aceea e probabil că la Sinaia, din acest judeţ, vom invita mai multe candidate.

Ecouri din lumea filmului

O descoperire senzaţională

HARRY CAREY unul dintre protagoniştii filmului, „Trader Hern", pe care Van Dyke îl turnează în Africa, a descoperit pe cel mai comic om din lume. Acest pitic, măsoară 30 centimetri înălţime şi face parte din trupa de pigmei, care va apărea în film. Numele lui e *„Bulia Tongawrichkri Bgraumoona Koolaprrabjerl"*.

Carey nu garantează ortografia acestui nume.

Un taur fără pereche

THOMY BOURDELLE, turnează în Madagascar *„Câinii"*, sub direcţia lui Poirier şi în scenele de viaţă primitivă are adeseori ocazia, de a dovedi puternica sa musculatură. Indigenii (Malgasii) agili, însă slabi, se închină cu respect in faţa taliei sale impozante şi i-au dat numele, în care se rezumă toată admiraţia lor, *Ombalahitsimanapahares"* ceeace înseamnă foarte simplu *„Taur fără pereche"*.

Coincidenţă

SE ŞTIE că studio-ul „Film d'Art" din Neully, trebuie să fie dărâmat, pentru a face loc imobilelor moderne. Este fără îndoială una dintre cele mai vechi citadele ale filmului. Intâmplarea, care se amuză câteodată, dând loc la coincidenţe bizare, a voit ca acest local unde au fost realizate cele mai bune filme ale trecutului, să fie şi teatrul de desfăşurare a dramei lui Emile Zola „Aux bonheur des Dames". Ultima imagine înregistrată de aparat este aceea unde un zidar dărâmă un zid.

Mâine vor veni, zidarii mai puţin fotogenici, dar mai puţin fictivi, cari vor distruge zidurile acestui vechiu studio.

Fontaine je ne boira pas de ton eau !

SUNT mulţi ani decând un regisor avea nevoie de vreo douăzeci de studenţi pentru a face figuraţia într'un film. Unul singur dintre ei a refuzat să filmeze. Astăzi, acest student este unul din cei mai buni artişti de cinema, şi anume *Walter Brown Roggers*.

Concursul din Covurlui

In toate capitalele de judeţ, s'au făcut în cursul acestei săptămâni, concursuri de frumuseţe pentru alegerea frumuseţilor judeţene.

In Covurlui, concursul a avut un succes deosebit. S'au prezentat un număr mare de candidate, în faţa unui juriu compus din persoane distinse, iar seara, pentru sărbătorirea celei alese, s'a dat un bal, la care a fost proclamată „Miss Covurlui".

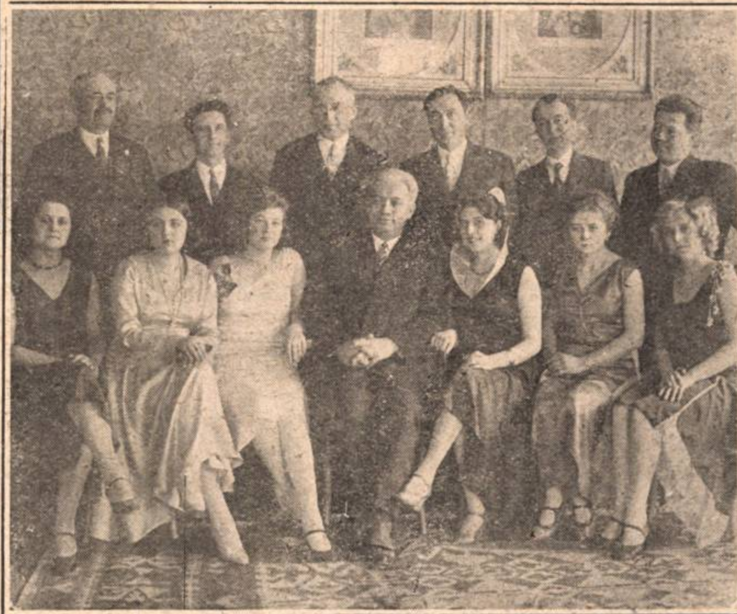
Alesele din Galaţi: la stânga Domnişoara Delicia Mendell, la dreapta domnişoara Eugenia Dimitriu, care au fost alese „Miss Covurlui"

Juriul din Galaţi: 1) d-l Christache Theodoru, primarul oraşului; 2) D-l Av. N. Lengucianu, prof. universitar; 3) D-l Sv. Grigore Mihăilescu, fost primar; 4) D-l Avocat I. Vasiliu; 5) D-l Arhitect Loiso; 6) D-l Mantu, pictor; 7) D-l A. Doiciu, fost prefect; 8) D-l Ing. Virgil Ionescu.

Concursul din Sibiu

La Sibiu succesul n'a fost mai mic, şi cele mai gingaşe reprezentante ale ţinutului, vestit în Ardeal pentru frumuseţea fiicelor sale, s'au înfăţişat să dispute titlul de „Miss Sibiu", în faţa juriului de sub preşedinţia domnului Prefect Dr. C. Ştefan.

Fotografia noastră înfăţişează juriul din Sibiu. In mijloc, pe scaun, domnul dr. C. Ştefan. La dreapta domnişoara Marcela Dăscălescu „Miss Sibiu", la stânga domnişoara Grete Kronner, premiata a doua. A doua la dreapta domnişoara Marioara Ciovică iar a doua la stânga d-ra Vogelsan, care amândouă au obţinut premiul al treilea.

Evelyn Brent

Fanatism sportiv la Hollywood

TÂNAR şi elastic ! Aceasta este loznica la Hollywood. Aceasta este prima lege a vedetelor ecranului din Hollywood, deoarece o înfăţişare frumoasă şi un corp antrenat înseamnă, în cetatea filmului, o problemă de existenţă. Nu există printre stelele şi steluţele filmului nimeni, care să nu fie pătruns de importanţa sportului, care să nu fie un prieten al lui, nu numai din motive de necesitate, ci şi din pură plăcere. E drept că Hollywood-ul oferă cele mai variate mijloace de antrenament sportiv.

Adepţii călăriei, înotului şi ai tennis-ului au ocaziile cele mai favorabile de-a se deda sportului favorit.

Beverly Hills şi Griffith Park, care se află la 15 minunte depărtare de Hollywood, posedă cele mai frumoase manejuri şi cele mai moderne grajduri. La Oceanul Pacific se poate ajunge în 20 de minute şi majoritatea vedetelor posedă, în parcurile caselor lor, piscine minunate. Locuri de tennis întâlneşti la fiecare pas. In parte aparţin diferiţilor actori, celelalte fiind proprietatea numeroaselor cluburi, din această localitate.

Fiecare dintre „star"-uri are bine înţeles un sport favorit.

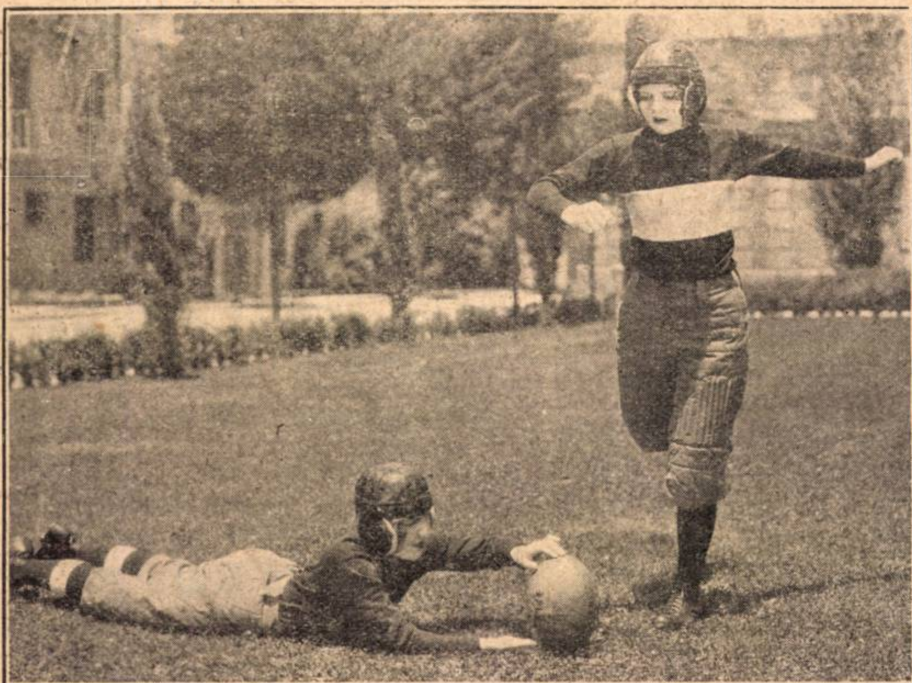
Clara Bow este o înotătoare pasionată şi nu trece nici o zi fără să se arunce în valurile mării, care isbesc stâncile, din faţa casei ei, din Malibu Beach.

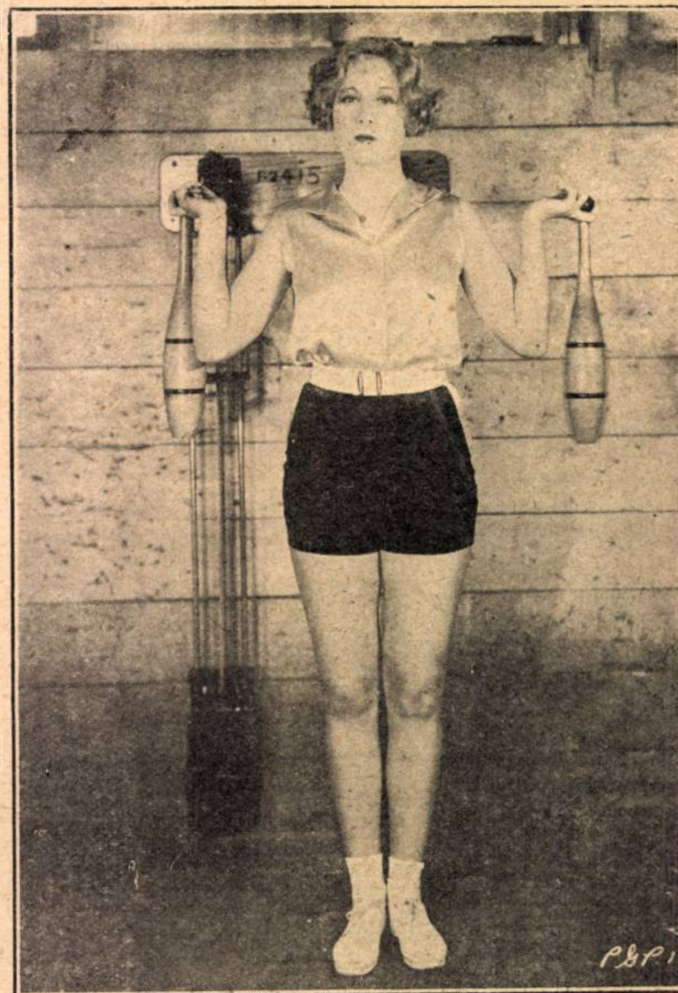
Evelyn Brent împărtăşeşte aceeaş preferinţă. Şi ea posedă o vilă la aceaşi plajă. In acelaş timp, Evelyn Brent este şi o admirabilă jucătoare de tennis.

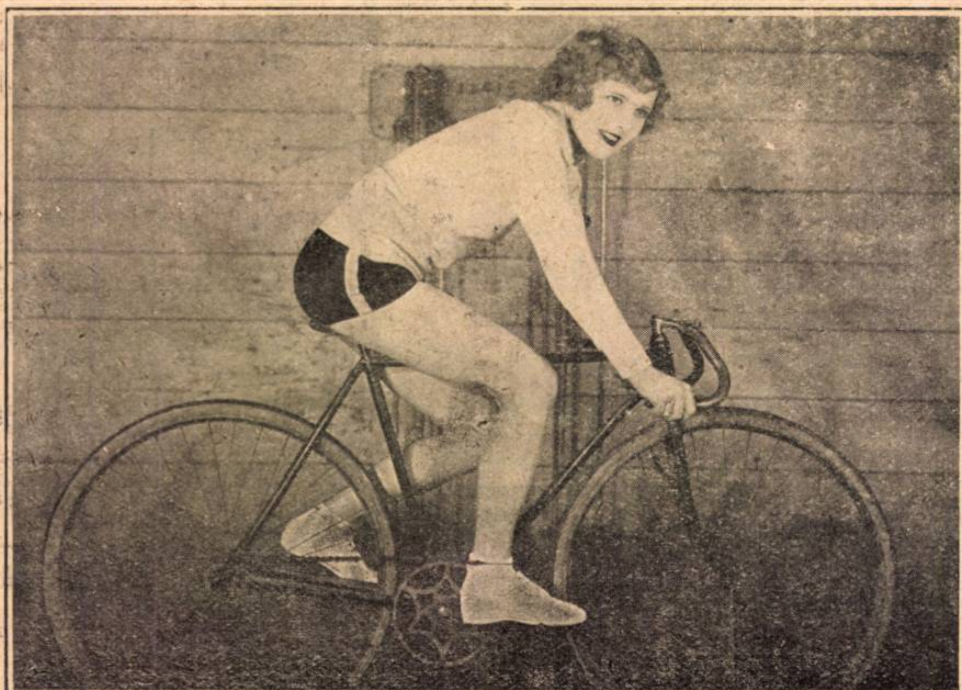
Richard Arlen şi soţia sa *Jobyna Ralston* preferă go[lful]. Căminul lor din Toluka Lake se învecinează cu terenurile de golf ale clubului Lakeside Country. Golful este înscris cu litere mari, în programul zilnic al soţilor Arlen.

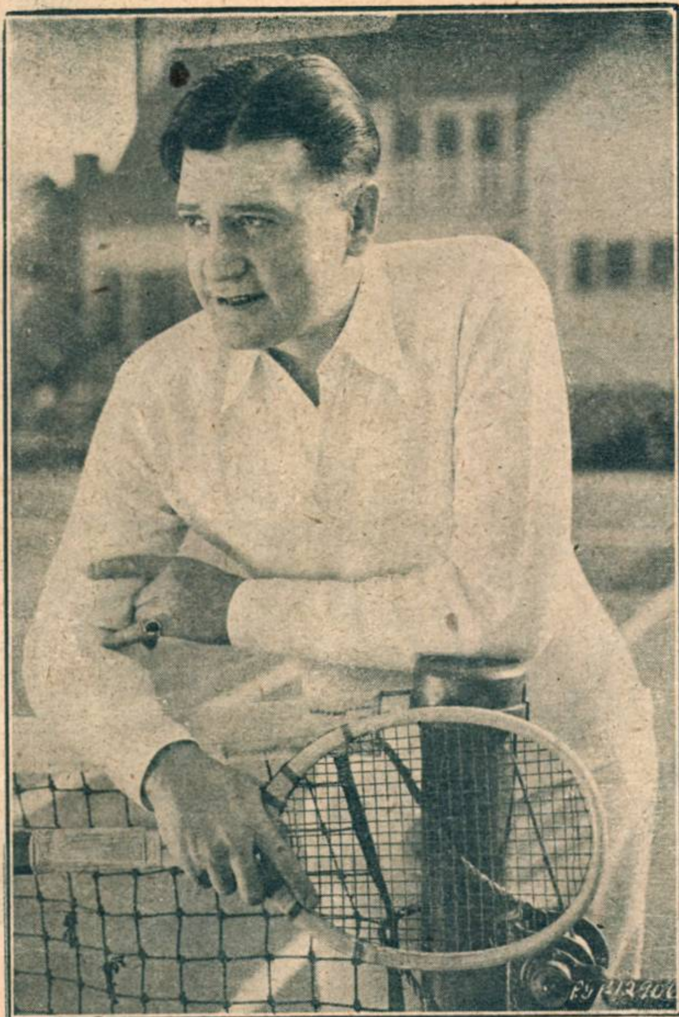
Sportivul *George Bancroft* se împarte între nataţie şi box. El locuşte în Santa Monica, direct la ţărmul mării. In zilele libere se bălăceşte toată ziua în mare, pierzându-

Jeane Arthur

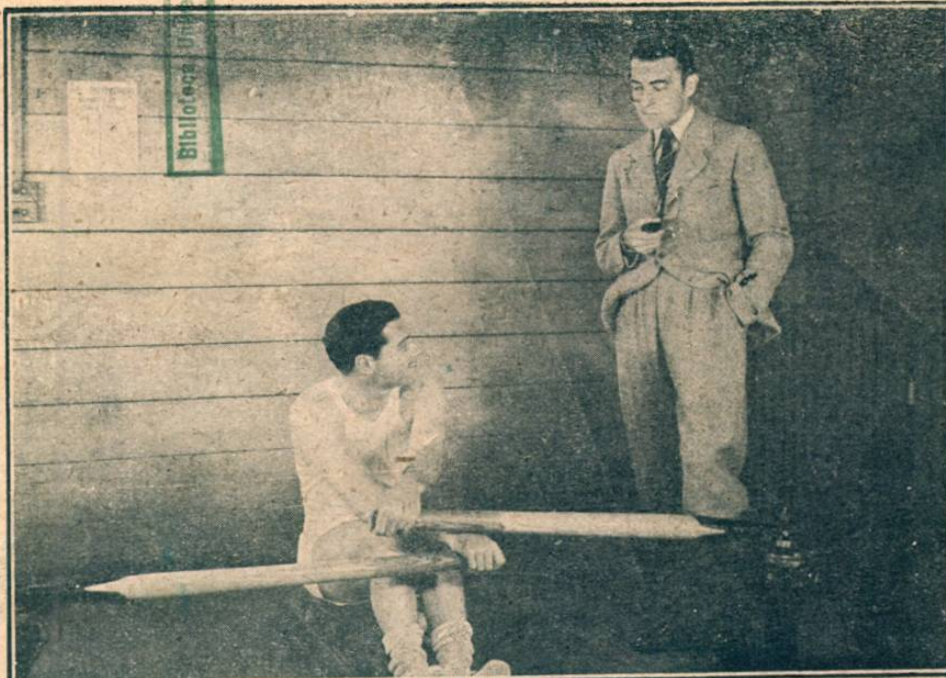

Jeane Arthur şi Nancy Caroll

Ester Ralston

Nancy Caroll

Richard Dix

Richard Arlen şi Clive Brook

Fay Wray

Clara Bow

se de multe ori în larg. Nu trece însă nici o zi, fără să facă antrenamentul lui de box.

Maurice Chevalier, noua vedetă „sonoră" a lui Paramount, iubeşte de asemeni boxul. Afară de faptul că singur este un amator redutabil, Chevalier nu lipseşte în nici o Marţi şi Vineri dela galele de box pe care se organizează Olympic Club-ul din Los Angeles şi Legion Stadion-ul din Hollywood.

Gary Cooper este un călăreţ pasionat. In tinereţe fusese cowboy.

Hal Skelly este un aviator celebru şi posedă un aparat propriu.

Dennis King trece drept cel mai bun spadasin al Hollywood-ului.

Clive Brook, preferă tennisul oricărui al sport, *Doris Hill*, călăreşte şi *Richard Dix*, este un excelent alergător pe distanţe lungi.

In mod cu totul curios, printre actorii de film se găsesc puţini admiratori ai „Base-Ball"-ului, sportul naţional american. Aceasta se explică prin faptul că aproape nimeni nu are timp după masă, când se practică acest sport.

***

In orice caz nataţia, călăria şi tennis-ul se pot considera ca sporturile cele mai populare ale vedetelor, cărora nimic nu le stă în cale, de-a le practica în chipul cel mai comod, în minunatul **Hollywood.**

Charles Rogers
(Photo Paramount)

Circul Cezar

Memoriile faimosului clovn internaţional „Mik-Mak"

CUM AM DEVENIT CLOVN DINTR'UN TÂNĂR CUMSECADE

Abia 'mi dădusem bacalaureatul sau cum se spunea pe atunci „capacitatea". Câştigasem o luptă grozavă cu limba latină şi gata, gata, să mă dea peste cap algebra. Insfârşit se isprăvise cu bine. Adio uniformă, adio şapcă. Eram civil. Civil de sine stătător. Costumul, nou nouţ, mă aştepta, aşezat pe speteaza scaunului, în odaia mea şi bietul tata, — Dumnezeu să-l odihnească între cei drepţi că prea a fost om cumsecade — mi-a pus în buzunarul vestei o hârtie de-o sută. Un capital pentru o mică întreprindere, pe vremea aceia. Cum n'am avut niciodată înclinare pentru comerţ — am luat-o îngulerat, înmănuşat şi încravatat, deadreptul la Circ.

De zece zile juca „Marele Circ Cezar".

La 10 seara nu se mai găsea un locşor. In fiecare seară trebuia să fie scandal. Şi cu cât era mai mare scandalul, cu atâta „domnul director" îşi freca mâinile mai cu bucurie. Când nu se întâmpla nimic, era taciturn. Spunea că-i semn rău.

Cu hainele mele noui, cu suta de lei din buzunar şi cu titlul de „student", aş fi putut să nimeresc şi în altă parte.

Vieaţa mea însă, n'a fost condusă, niciodată de un program. Nici în şcoală nu prea respectam programul. Din pricina asta eram pururea „persecutat". Neprevăzutul mi-a condus destinul. De altfel, şi până azi mă socotesc ghinionist. Nu plănuesc niciodată nimic, fiindcă sunt sigur că se va întâmpla ceva care să-mi răstoarne planurile cele mai chibzuite. E adevărat că dintr'asta mi se trage reputaţia de om cam într'o ureche şi complet lipsit de chibzuială. Eu mă socotesc numai ghinionist. Neprevăzătul, deci m'a condus la Marele Circ Cezar.

Arena era ocupată de „căpitanul Robert" cu cei patru elefanţi ai săi. „Căpitanul Robert" era de fapt un reputat vânător de fiare sălbatice, Flow. Cum se cam săturase cu jungla, se apucase să-şi dreseze propriile lui capturi. Cei patru elefanţi erau o familie. Masculul, femela şi doi pui. Pe elefant îl chema Sisif, femela se numia Nana iar puii Re şi Ra. Această familie de dobitoace a jucat un rol, în cariera mea de clovn.

II.

După ce „căpitanul Robert" şi-a terminat numărul şi familia năsoasă a reintrat în boxe, pentru a fi înlănţuită de picioare, a venit în arenă „trupa malo-rusă Goceawski" — aşa suna programul. Cincisprezece bărbaţi şi cincisprezece femei, în strălucitoare costume ruso-polone. Cei mulţi dintre dansatori erau polonezi. Polonezi cari poate visau la a lor „Polonia Restituta" însă cari deocamdată circulau prin Europa, ca supuşi ai ţarului. Rar am văzut o armonie de culori şi un ansamblu mai artistic. Nici un slut, nicio urîtă. Era o minune de dans. Rămăsesem cu gura căscată.

In linia întâia, în formaţiunea de intrare se afla o tânără de o frumuseţe nu impunătoare, ci pătimaşe. Ochii negri radiau parcă efluvii de electricitate. Corpul, de o linie impecabilă, se mişca într'o mlădiere şi vioiciune, care te făcea, vrând-nevrând, să te gândeşti dincolo de... artă. Şi la artă se gândeşte un tânăr, care abia şi-a terminat bacalaureatul, când are în faţă doi ochi ce făgăduesc toate comorile vieţii ?

Doi clovni

Acrobaţi

Una din figurile baletului consista într'un lanţ fără sfârşit care se înfăşura şi se desfăşura.

Nu ştiu ce m'a făcut să mi se pară că, trecând prin faţa mea, frumoasa poloneză, cu ochii negri, s'a uitat la mine. O părere, desigur. N'o văzusem până în seara aceia, nici măcar în visele adolescenţei.

Se făcea chetă. Patru polonezi şi patru poloneze au pornit în rândurile spectatorilor. Ochii negri făceau şi ei chetă. Mi s'a părut că un individ de peste drum reţine prea mult pe posesoara ochilor, şi-mi venia, dracu ştie pentru ce, să-l plesnesc peste cap. Insfârşit ochii negri, frumoşi, s'au oprit în dreptul meu.

I-am dat polonezii 5 lei — 5 lei aur.

Domnul de-alături s'a uitat lung la mine.

— Mi se pare c'aţi greşit.

— Nu cred !

— I-aţi dat 5 lei.

— Ştiu !

— Atunci...

Şi domnul, un domn gras, a schiţat un gest de compătimire, la adresa creerului meu.

Poloneza, însă, a zâmbit. De astădată, nu mai era închipuire. A zâmbit. Şi i-am mai dat 5 lei.

A zâmbit, însă şi domnul cel gras.

Pentru ce ? Ştia să citească 'n stele şi să cunoască viitorul ? Era să fie ceva de râs în viitorul meu ?

III.

In pauză, s'a instalat aparatul pentru „Roata Morţii". Un tur de forţă, pe atunci, foarte apreciat. Artistul se arunca cu bicicleta de pe trambulina aşezată sub cupola circului şi, după ce străbătea roata, — se repezea spre grajduri.

Totul se reducea la principiul mişcării centrifuge.

Numărul cerea, însă, îndrăzneală şi asta producea emoţiune.

In pauză, s'a întâmplat, însă, şi ceva neobişnuit.

Sisif — elefantul mascul — s'a smuls din lanţuri şi, spre groaza „căpitanului Robert", a luat-o razna spre arenă. A fost un moment de panică indescriptibilă, fiindcă fiecare şi-a dat seama că „numărul" nu face parte din program. Spectatorii şi-au părăsit locurile căutând buimaci eşirile circului.

Eu nu m'am mişcat. Nu m'am mişcat fiindcă totdeauna am fost fatalist. Sunt convins că ceeace trebue să se întâmple, nu poate fi înlăturat: Am făcut multe lucruri îndrăsneţe în viaţă, nu din curaj — nu sunt curajos — ci din această convingere. Am rămas deci, singurul spectator, la locul său, cu toate semnele „căpitanului Robert", care nu ştia ce să mai facă spre a-şi potoli pensionarul.

Nu ştiu ce s'o fi petrecut în creerul lui Sisif. Sisif, însă, a fost fatalitatea pentru mine şi iată pentru ce.

Elefantul şi-a rotit ochii, în circul aproape gol. In tot cazul în „parchet" nu se mai afla nimeni. Apoi s'a îndreptat spre mine. Mi-am dat seama că se va întâmpla ceva. Aşteptam.

Tot „personalul" se îngrămădise la intrarea „artiştilor".

Sisif s'a oprit o clipă. A scos un nechezat furios şi şi-a întins trompa. După ce m'a pipăit, a rămas la pălărie. O pălărie de fetru de mătase! Cu alt nechezat, de bucurie, capul familiei „căpitanului Robert" a pornit în trap spre grajduri cu pălăria mea în trompă.

Nimeni n'a îndrăsnit să ia pălăria, pe care Sisif o bălăngănea în toate părţile.

Pentru ce s'a apropiat poloneza cu ochii negri de elefant?... Pentru ce elefantul nu s'a supărat? Şi de ce i-a dat pălăria?

Nadia — poloneza cu ochii drăcoşi — a intrat în arenă şi mi-a adus pălăria.

Publicul, care între timp revenise în circ, a aplaudat frenetic.

Căpătasem primele aplauze, în arenă.

IV.

O convorbire banală. Strângere de mână şi înţelegere din ochi.

Trebuia s'o văd pe Nadia, în fiecare seară.

După trei seri nu mai aveam capital.

Nadia m'a întrebat dacă nu vreau să devin artist. I-am răspuns că devin tot ce vrea ea.

M'a prezentat directorului, care m'a întrebat dacă am mai „lucrat", în circ. I-am răspuns ceva, care probabil a fost luat drept o afirmare.

— Bine, Nadia — spuse directorul, tânărul va fi „Mik-Mak"!

In seara următoare intram în arenă, într'un costum de paiaţă — agăţat de coada calului călăreţei Wilda „de înaltă şcoală".

V.

LA BUDAPESTA

Un tren special, cu douăzeci de vagoane platformă, pe care erau instalate furgoanele circului — ne-a dus la Budapesta. Am ajuns pe o ploaie năprasnică. Şi, culmea, un circ maghiar ocupa localul, anume construit. Deşi afacerile circului mergeau prost, din cauza trupei cu totul inferioare şi deşi el singur anunţase plecarea din oraş — totuş sosirea „Marelui Circ Cezar" l-a determinat să mai rămâe „după cererea generală"!

Soluţiunea s'ar fi găsit. Cred, chiar că circul, care credea în concurenţa ce ne-ar fi făcut-o, asta aştepta: O sumă de bani.

Directorul era de altă părere. Şi-a dat jos imediat furgoanele şi a publicat, în toate ziarele locale, că va juca chiar în acea seară. Treaba asta a cam nemulţumit trupa, care era obosită de drum, şi a consternat maşiniştii şi lucrătorii, cari aveau numai cinci ore libere, pentru a monta cortul şi grajdurile mobile.

Şi ploua cu găleata.

Ne-am dat seama, însă, că, pentru „Marele Circ Cezar" era vorba de o lovitură. Trebuia încercat pulsul budapestanilor.

La ora 8 cortul era montat şi toată instalaţia gata. Harnaşamentele de gală pe cai, artiştii îmbrăcaţi, menajeria gata. După o jumătate de oră, ploaia încetase, norii se risipiseră şi stelele sclipeau pe cer. Fanfara de treizeci de muzicanţi începu parada.

In şiruri, trăsurile şi automobilele veniau, din oraş. Cortul era instalat, la doi kilometri.

Casierii nu mai prididеau cu biletele.

Oricâtă faimă ar fi avut „Marele Circ Cezar", toată trupa era nedumerită. Parcă era un exod al populaţiei.

Directorul, în ţinută de gală engleză (frac şi chiloţi) zâmbea şi-şi rotia cravaşa a mare veselie.

Tocmai târziu am aflat. Directorul anunţase că toată lumea va fi transportată, în acea seară, gratis, la circ. De altfel angajase chiar un mare număr de trăsuri şi automobile. Când te urcai într'un vehicul conducătorul îţi spunea: Nu merg decât la Circul Cezar şi numai gratis.

Ideia a părut hazlie şi... circul s'a umplut, până la ultimul loc. Circul concurent n'a făcut în acea seară, nici cincisute de coroane şi a doua zi a dispărut.

VI.

DRAGOSTEA UNEI ACROBATE

Intre frecventatorii regulaţi ai circului, era şi baronul Mathiagy. Ocupa totdeauna aceiaş lojă, pe care şi-o rezerva zilnic, la aceiaş oră. După ora fixă, la care venia totdeauna, după vremea fixă, la care pleca — înaintea numărului final, — după acelaş număr de portocale, pe care-l arunca în arenă copiilor, dintr'o familie de jongleuri — părea c'ar fi prototipul metodei. Un Phileas Fogg, în carne şi oase.

După o săptămână ne-am convins, însă, că baronul Mathiagy era îndrăgostit. Era îndrăgostit de o frumoasă blondă, din trupa Great-Western, un formidabil număr la trapez. Dragoste sui-generis. In fiecare seară acelaş valet dela cabine aducea frumoasei Elisabeth câte trei trandafiri şi câte o bijuterie. Niciodată baronul n'a apărut în grajduri, niciodată n'a trimes mai mulţi sau mai puţini trandafiri. Fireşte că Elisabeth a sfârşit prin a fi impresionată de această curte metodică şi prea puţin obişnuită.

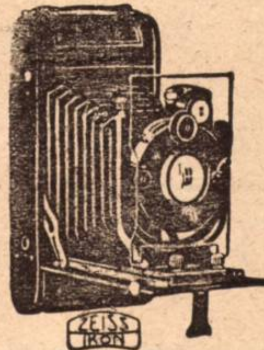
Până aci lucrurile se îndrumau spre obişnuitul supeu, cu epilogul normal, în astfel de împrejurări. Metoda s'a frânt însă, în faţa neprevăzutului şi o tragedie a dat de furcă reporterilor ziarelor.

VII.

TRUPA GREAT-WESTERN

Elisabeth era măritată cu un coleg de trapez. Un acrobat de mâna întâia, însă, mai bătrâior. Din această pricină, el făcea numai figurile de rezistenţă. Weinach — era numele acrobatului. Tolera capriciile soţiei sale — şi avea cam multe — fiindcă bietul acrobat suferia de o anumită infirmitate, în urma unei operaţiuni după o nenorocită cădere. Işi rezervase pentru el, inima soţiei sale şi de altfel, Elisabeth era ireproşabilă, din punct de vedere al atenţiunilor pentru tovarăşul ei de viaţă.

Weinach observase regularitatea trandafirilor şi a cadourilor. Mai observase o schimbare la Elisabeth, în felul ei de a fi. Nu odată era să-şi nenorocească partenerii, privind în loja baronului, în loc să prindă la vreme trapezul, în balans.

Intr'o seară, Weinach a spart două scaune în cabină. Elisabeth plângea.

— Iţi dau voe să fii a oricui, însă nu-ţi dau voe să iubeşti pe nimeni, — striga acrobatul.

— Dar ce vrei să fac, Weinach? Sunt o nenorocită, ştiu. Imi dau seama. Totul se va isprăvi, când vom pleca din Budapesta!

— Dacă nu se va isprăvi, voi isprăvi eu — şi Weinach eşi trântind uşa cu violenţă, în urma lui.

In faţa uşii s'a lovit piept în piept cu mine. Credeam că mă plesneşte. S'a uitat o clipă în ochii mei:

— Ştiu, Mik-Mak, că a fost şi cu tine şi cu Jakson şi cu Robert şi cu Ronald... A fost şi cu grăjdarii şi cu valeţii. A fost cu tot circul şi cu câţi a găsit, în afară de circ. Elisabeth nu e numai tânără, e şi bolnavă. Asta e boala ei. Nu se poate să fie altfel, fiindcă sunt un nenorocit. *Sufletul ei — numai sufletul ei îl vreau şi mi se pare că-l pierd.*

— Pentru baronul ăla, ţicnit, Weinach?

— Nu glumi, Mik-Mak! Asta se va sfârşi rău.

Şi rău s'a sfârşit.

VIII.

WEINACH

In seara următoare, baronul Mathiagy n'a apărut în circ, deşi loja, ca de obicei, îi fusese reţinută şi se primise costul respectiv. Cei trei trandafiri şi bijuteria au sosit, ca totdeauna.

— Ai văzut, Mik-Mak?

— Ce, Weinach?

— Mathiagy n'a venit!

— Asta trebue să te bucure.

— Nu! Nu! N'a venit, ca să poată pregăti nenorocirea mea.

— Nu fii copil. Nu vezi că Elisabeth e mai veselă de cât oricând.

— Tocmai pentru asta! Eşti prea tânăr Mik-Mak —Nu cunoşti femeile. Oh! Dac'aş şti! Dac'aş şti! — şi pumnul său formidabil căzu peste masa de toaletă, care se făcu ţăndări. Atrasă de zgomot, Elisabeth veni:

— Ce-i asta Weinach?—întrebă ea.

— Este că vă sfărâm pe amândoi dacă mă nenorociţi!

— Pe cine pe amândoi? Pe mine şi pe Mik-Mak!

Crezui că sfârşitul meu vine, în clipa următoare.

— Mik-Mak? Ştiu că nu-l iubeşti şi treaba lui dacă te iubeşte. Te sfărâm pe tine şi pe Mathiagy, pentru că vrea să mi te fure şi pentru că laşi să ţi se fure sufletul! Sufletul meu! Auzi? Sufletul meu. Unde e?

— Cine?

— Mathiagy! Pentru ce n'a venit?

— Nu ştiu! Lasă-mă în pace! Eşti nebun! Şi, apoi, mă plictiseşti.

In ochii lui Weinach, trecu, în adevăr, turburarea nebuniei.

Se repezi dealungul grajdurilor şi intră ca o vijelie, în biroul directorului:

— Domnule director, iertaţi-mă! Am venit să vă anunţ că astăseară jucăm pentru ultima oară. Mâine plecăm. Contractul fiind în curs, voi plăti despăgubirea.

— Dar pentru ce Weinach? — întrebă directorul aiurit.

— *Pentrucă dacă mâine noi rămânem aci, eu fac o crimă!*

IX.

ROATA GROZAVĂ

Weinach eşi din biroul directorului, tocmai când se anunţa numărul lui: trupa Great-Western.

Ca de obiceiu, salve de aplauze salutară apariţia trupei în arenă.

Tururile de forţă se urmară unul după altul. Weinach lucra cu o nervozitate rară.

La un moment dat strigă:

— Elisabeth.

Soţia sa înţelese. Weinach voia să facă un tur foarte periculos, mai ales pentru vârsta lui. Agăţat în cârlige, cu picioarele de trapezul fix, acrobatul trebuia să facă „roata". Elisabeth trebuia să prindă momentul când Weinach se găsea în rotaţie cu capul în jos, pentru a i se prinde de mâini, aruncându-se din trapezul de sub cupolă.

Rotaţia începu vijelioasă. Fanfara încetase. Dar tobele băteau fără întrerupere. Elisabeth găsi un moment prielnic şi sări în gol. Şi atunci, — *cum nu făcuse niciodată, — Weinach îşi continuă rotaţia.*

Mă aflam, cu ceilalţi clovni, sub plasă.

Din moment în moment, mă aşteptam să văd pe Elisabeth sdrobindu-şi ţeasta de cupola circului. *Ştiam acum pentru ce Weinach îşi modificase turul de forţă.*

Spectatorii erau înfioraţi. Işi dădeau seama, poate, că acolo, sus, se petrece ceva neobişnuit.

Dar nu se întâmplă nimic. Weinach îşi încetă rotaţia, dând drumul soţiei sale tocmai la timpul necesar, ca ea să ajungă pe platforma de plecare. Acrobatul se îndoi, se prinse cu mâinile de trapez şi sări alături de Elisabeth. *Aci îi şopti ceva şi femeia, încremenindu-i zâmbetul pe buze, îl privi îngrozită.*

X.

„TRAGEDIA DELA CIRC"

A doua zi ziarele povesteau, „*Tragedia dela „Marele Circ Cezar"*: „Imediat după terminarea numărului său de acrobaţie la trapez, artista Elisabeth, soţia acrobatului Weinach, a plecat cu un valet, care tocmai îi înmânase o scrisoare La spatele circului o aştepta un automobil, cu care artista s'a îndreptat spre oraş, în plină viteză.

Weinach şi-a aşteptat zadarnic soţia, toată noaptea.

In zori, acrobatul îşi părăsi furgonul şi cu una din bicicletele circului, plecă deasemeni spre oraş.

Ce s'a petrecut în urmă nu se ştie precis.

La ora 7, comisarul circumscripţiei din care face parte palatul baronului Mathiagy a fost anunţat că servitorii baronului au găsit pe trepte un individ, care-şi trăsese un glonte de revolver în cap. Moartea îi fusese instantanee.

S'a stabilit că sinucigaşul era acrobatul Weinach din trupa Great-Western dela circul Cezar, care atrăgea toată Budapesta în fiecare seară.

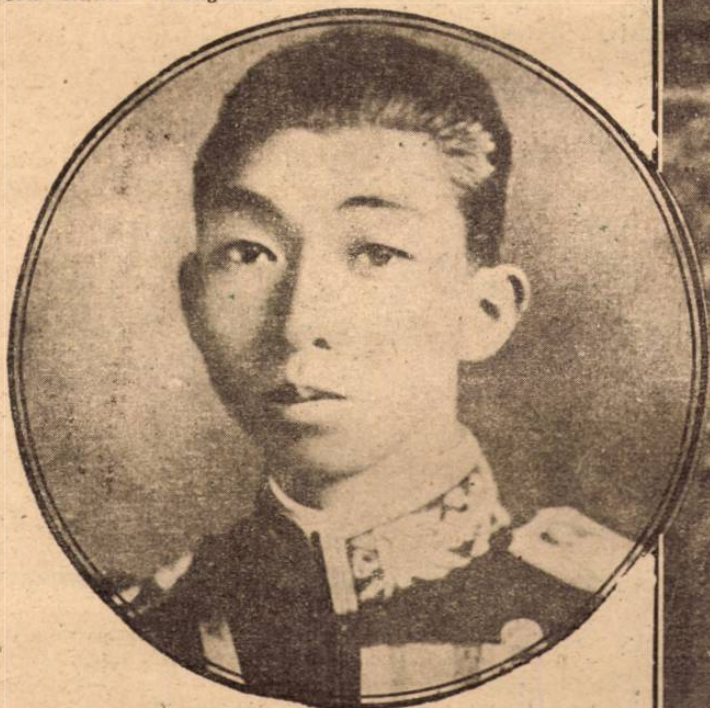
Comisarul ducându-se la palat, a întrebat pe servitori pentru ce n'au anunţat stăpânului, drama. I s'a răspuns că baronul Mathiagy a petrecut noaptea cu o artistă dela circ şi că n'au îndrăsnit să pătrundă în camera lui.

Comisarul, prisimţind o dramă a bătut de mai multe ori în uşă. N'a obţinut nici un răspuns. Atunci a forţat-o. Un spectacol groasnic i se înfăţişă dinaintea ochilor. In pat zăceau alături, strangulaţi, baronul Mathiagy şi amanta sa, artista Elisabeth, soţia acrobatului Weinach.

Vom reveni cu noui amănunte".

Căsătorii princiare

Carnavalul — pe cât se pare — favorizează căsătoriile regale. După căsătoria prinţului Umberto al Italiei, deodată cu logodna principesei noastre Ileana, se anunţă acum logodna regelui Boris al Bulgariei, cu principesa Giovanna a Italiei şi căsătoria prinţului Takamatsu, fratele mai tânăr al Împăratului japonez cu principesa Kikuko Tokugawa.

Căsătoria acestora din urmă va fi în luna Februarie şi luna de miere o vor petrece într'o călătorie în jurul lumei. Fotografiile noastre înfăţişează pe cei doi prinţi japonezi.

Prinţul Umberto al Italiei şi tânăra sa soţie prinţesa Maria José îşi petrec acum luna de miere la Gressoney, în Alpii italieni. Fotografia noastră înfăţişează pe prinţul italian la sky.

Un tablou împotriva războiului, confiscat

Cercurile artistice din Paris sunt consternate de faptul că ministerul de interne a ridicat din „salonul independenţilor" — expoziţie, unde fiecare îşi poate prezenta lucrările, indiferent de şcoală, — un tablou al pictorului Gaston Moreau intitulat „Împotriva celor vinovaţi de răsboi". Tabloul a fost secvestrat de minister.

Ilustraţia noastră înfăţişează pe pictor şi tabloul.

O poveste cu Făt-Frumos și Ileana Consânzeana

In logodnele și nunțile princiare își au obârșia poveștile cu zâne și Feți-Frumoși, pe care în vreme de iarnă, le povestesc la șezători bătrânii noștri. Și dacă în alte părți a dispărut poezia care învăluia uniunea între cei mari și puternici, dacă pretutindeni s'a aruncat ca netrebuincios romantismul din căsătoriile acelora, ca să fie înlocuit prin „demersuri diplomatice" și „rațiuni de stat", în țara noastră principesa Ileana reînviază o clipă întreg misterul basmelor frumoase.

Pe neașteptate un prinț frumos a venit s'o ia de soție.

Pe povârnișurile Carpaților, acoperite de nea, o zână prefăcută în căprioară, fuge din fața vânătorului, îndrăgostit de dânsa. In urmărirea lui, Făt-Frumos pune toată pasiunea unei iubiri înfocate și la urmă căprioara se arată sub forma ei adevărată: o zână frumoasă cum nu e alta sub soare. Fără ca cineva să fi prins de veste principesa noastră s'a logodit cu contele Alexandru Hochberg de Pless. Amândoi sunt tineri și frumoși. La Predeal, în mijlocul tineretului vioi, dela Oficiul Național de Educație Fizică, cei doi logodnici fac sport în zăpadă. Fotografiile noastre au fost luate în săptămâna trecută și arată, mai bine decât zeci de fraze lungi, bucuria, mulțumirea de viață și fericirea celor doi.

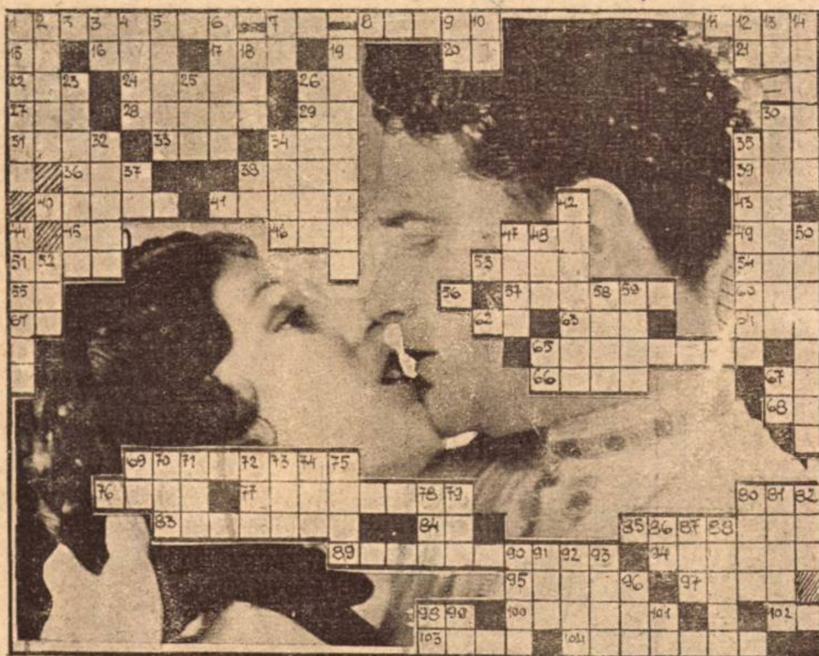

Domnița Ileana și logodnicul ei, făcând sky la Predeal.

Jocurile „Realităţii Ilustrate"

Joc de cuvinte încrucişate

„LLOYD HUGHES ŞI JANE DALY"
(10 puncte)
de REBUS

Orizontal: 1) Locuţiune franţuzească al cărei sens indică marele rol pe care îl au femeile în afacerile şi crimele cele mai misterioase. (3 cuv.). 11) Fiica unui rege teban, înecată în strâmtoarea ce-i poartă numele. 15) Conjuncţie. 16) Mareşal francez. 17) Nume femeesc. 20) Apucă! 21) Abject. 22) Cum nu trebue să fie femeea ?; 24) Albe (poetic). 26) Salutare. 27) Roman de Vlahuţă. 28) Iubea cu pasiune. 29) Două consoane din **Laura.** 30) Notă muzicală. 31) Vechiu trib al Slavilor. 33) Diviziune de timp. 34) Diviziune administrativă pe ţărmul drept al Tamisei (inv.). 35) Fluid aeriform. 36) Acolo (lat.) 38) Pictor francez (1800-1890). 39) Interjecţie (mold.). 40) Operă de Puccini. 41) Numele turcesc al Egiptului. 43) Fiinţă raţională. 45) Prepoziţie. 46) A face sgomot mare. 47) Plasă de pescuit. 49) Trei litere consecutive din „Iacob". 51) Omenesc. 53) Gras. 54) Momente decisive. 55) Afirmaţie. 56) Numeral. 57) Fecioară de o frumuseţe divină, înzeită de Amor. 60) Zăpadă. 61) Alifie (Mold.). 62) A exista. 63) Pronume posesiv. 64) Trei litere din **destin.** 65) Iubita unui celebru poet român, scriitoare remarcabilă. 66) Fasonat. 67) Prefix. 68) Bold. 69) Iluzoriu. 76) Numele grecesc al zeului Amor. 77) Zeul rătăcitor al luminei. 80) Râu în Elveţia. 83) Cuvânt de care au oroare doi tineri în momentul în care se despart. 84) Fluviu în Italia. 85) Vornic cronicar muntean. 89) Sistemă filosofică ce raportă la simţuri origina ideilor noastre. 94) Soţia lui Napoleon. 95) Personagiu dintr'o operă de Ibsen, tipul ideal al femeii care se sacrifică pentru soţul său. 97) Existenţă. 98) Strigăt de durere. 100) Poleit cu aur. (poetic). 102) Diviziune de timp. 103) Divinitate nupţială invocată de vechii Slavi. 104) Mijloc de a ieşi dintr'o încurcătură.

VERTICAL: 1) Asasina lui Marat; 2) Plantă. 3) Două consoane din **regn;** 4) Capitula; 5) Fiicele lui Atlas, schimbate într'o constelaţie. 6) Animal; 7) Notă muzicală; 9) Notă muzicală; 10) Dânsa. 12) Secol. 13) Măsură chinezească. 14) Iubita unui mare teolog scolastic. 18) In nici un caz **a ta!...** 19) Zeiţă din panteonul nordic. 23) Regina Amazoanelor (mit). 25) In nici un caz **a noastră!...** 26) Momeala concursurilor. 30) Asemănătoare marmorei. 32) Mare dramaturg norvegian. 34) Golf pe coasta orientală a Angliei. 35) Creaţiunea cea mai genială a femeii, opera lui Leonardo Da Vinci. 37) Pană. 38) Pronume. 42) Principe troian de o mare frumuseţe, paharnicul zeilor. 44) Eroină israelită. 47) Munţi din Europa. 48) Amintire fugitivă (fig.) 50) Iubita lui Dante, inspiratoarea Divinei Comedii. 52) Un fruct, odinioară prohibit. 58) Imploră. 59) Geneza lumii după concepţia Budistă. 65) Auxiliar al viitorului. 67) Negaţie. 69) Măsură. 70) dispoziţiune particulară a tonurilor. (MUZ.) 71) Trei litere din **castel.** 72) Interjecţie. 73) Oraş în Fenicia. 74) Numeral. 75) Rezultă. 78) Alt nume dat Cybelei. 79) Obţinut de curând. 80) Vecina Europei. 81) Taxă asupra consumaţiunilor. 82) Oraş în departamentul Somme. 86) Vas. 87) Am posibilitatea. 88) Vântul de Est, la Greci. 90) Divinitate nupţială la vechii Slavi. 91) Interjecţie. 92) Impletitură de mătase. 93) Fructe. 96) Baston cu stilet. 98) Posed. 99) Interjecţie. 101) In nici un caz **eu.**

Cupon pentru jocuri No. 158

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

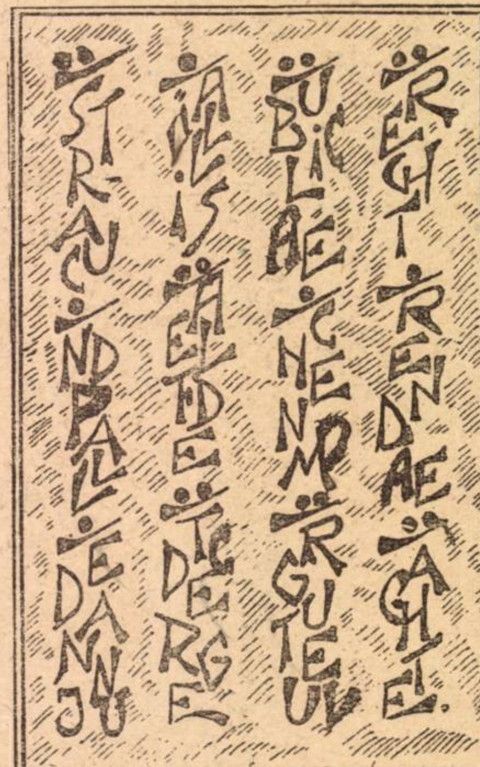
ŞARADA

(10 puncte) **de N. Lambru-Piteşti**

Citit direct sau inversat,
Eu voiu rămâne neschimbat,
Şi mă găsiţi foarte uşor,
Ştiind că blândul Creator
Pe mine m'a trimis demult
Să prăpădesc acest pământ!...

Proverb ascuns

(10 puncte) **de C. Massu**

Luându-se din fiecare grupă atâtea litere, câte puncte negre sunt înscrise, se va afla un foarte cunoscut proverb românesc.

Deslegările se primesc până la 10 Martie 1930. Fiecare joc acordă deslegătorilor un număr oarecare de puncte. Cel care obţine numărul cel mai mare de puncte prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri din numerele 158, 159 şi 160, va primi un premiu de 1.000 lei. Premiul al doilea 500 lei. Premiul al treilea 300 lei. Următorii şapte deslegători primesc câte un volum din operile autorilor renumiţi. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile care se vor distribui la 20 Martie 1930.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti, str. Const. Mille 7, Etg. II
TELEFON 306/67
Director redacţional:
NIC. CONSTANTIN
PREŢUL ABONAMENTULUI

Pe un an	Lei 350
Pe şase luni	„ 180
Pe trei luni	„ 95
Pentru străinătate . . .	„ 400

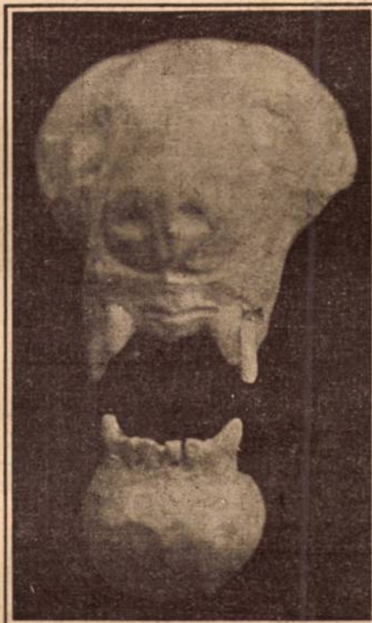
Căţeluşa la dentist

Fifiţa e o căţeluşe vioaie şi răsfăţată. Are cinci ani, dar, cochetă, îşi ascunde vârsta, cum poate mai bine. Deaceea a fost foarte dezolată când, în urma unui accident de automobil (o maşină a izbit bietul animal), toţi dinţii din faţă i-au fost rupţi. Cum avea să se mai arate în lumea câinilor?

Norocul căţeluşei că stăpânul ei d. P. Malamud din Ploeşti e un dentist-technician foarte dibaci. Dânsul a înlocuit dinţii lipsă cu o dantură de aur şi Fifiţa zâmbeşte acum, de câte ori are prilejul.

Dentistul aşează căţeluşei dinţii de aur.

Mulajul în gips al maxilarelor.

Cum se prezintă dantura după operaţie.

Pacientul e vesel şi mulţumeşte dentistului.

Carnetul medical

Misterul sângelui

CITITORII noştri au auzit desigur de minunile ce se realizează astăzi de către medici prin aşa numită *„transfuziune"*.

Iată un om otrăvit. Sângele lui nu mai e în stare *să se oxigeneze*, adică să primească în el oxigenul ce-i vine din aerul pe care-l inspiră plămânii. Ei bine; medicul chemat ia sânge de la un om sănătos, îl trece în arterele celui otrăvit şi-l scapă. Trecerea aceasta a sângelui dela un om la altul, se chiamă *transfuziune*.

Până acum câţiva ani, medicina nu se putea folosi de transfuzie. Se întâmpla dese cazuri de moarte a omului bolnav, căruia i se făcea transfuzie.

Un savant, profesor dela Institutul Rokefeller din New-York, doctorul *Landsteiner* a găsit pricina pentru care sângele străin omoară. A observat că din sângele venit de la străin lipsesc *globulele roşii* ale sângelui celui căruia i se face transfuzia şi astfel îl omoară. Dar s'a mai constatat că de multe ori transfuzia nu e urmată de moarte ci e salvatoare şi cercetând iar cauzele s'a constatat, că oamenii nu se potrivesc între ei în privinţa sângelui lor.

In cazul când două persoane se potrivesc la sânge transfuzia nu prezintă pericol.

Şi s'a mai constatat că toţi oamenii de pe pământ aparţin *la patru grupuri sanguine deosebite*.

Grupul A. B. C. D. Fiecare din noi aparţinem unuia din aceste grupuri.

Mai mult! Copilul care se naşte moşteneşte de la tată însuşirile sângelui şi, după aceasta, un tată poate şti dacă copilul nu e a lui (când li se face analiza sângelui la amândoi).

Problema atât de mult discutată a *rasselor* omeneşti ia şi dânsa alt aspect. Cu ajutorul studiului grupurilor sanguine, se studiază astăzi cum s'au format popoarele, sau înrudirile dintre ele.

Ceva mai interesant.

S'a dovedit că multe căsătorii rămân *sterile* (fără copii) fiindcă soţul şi soţia fac parte din grupuri sanguine care se exclud.

Multe avorturi spontanee sunt atribuite iar deosebirii grupurilor sanguine ale părinţilor.

Multe predispoziţii spre anumite boli (cancer, tuberculoza) se atribue deasemenea persoanelor care fac parte, din anumite grupuri sanguine.

Iar faptul că unele popoare sunt imune (apărate) faţă de un fel de boli se atribue azi iar grupului sanguin din care fac parte.

Dar deşi însuşirile grupului sanguin din care face parte se păstrează toată viaţa, totuşi există perioade în viaţă când însuşirile acestea de lipire a globulelor scad. Invăţatul *Swoboda* a arătat că *longevitatea* (adică lungimea vieţii unui om) este deasemenea în legătură cu nişte însuşiri ale grupului sanguin din care face parte.

Cu cât trec anii cu atât se descifrează tot mai multe mistere care zac ascunse, în sângele omului. Romànul a avut intuiţia acestor lucruri şi în legătură cu aceste însuşiri a spus:

„Sângele apă nu se face". **Dr. Y.**

Poşta medicală a „Realităţii Ilustrate"

ŞAŞIU

Arghir-Sinaia

Se poate îndrepta. Nu vrem în această rubrică să facem reclamă medicilor.

Scrieţi-ne adresa dv. exactă şi vă vom da personal toate informaţiile ce cereţi. Trimiteţi şi timbre pentru francarea scrisorii.

„TALIE MICĂ, DUPĂ BOALĂ"

Indescifrabil

Are uneori leac. Există extracte de glande, care v'ar putea servi, dar numai un medic specialist vi le-ar putea prescrie, după un examen ce v'ar face. Scrieţi adresa dv. trimiţind şi mărci.

„SANI CAZUŢI"

Mona Liza

V'am răspuns prin poştă.

BOLNAV

T. G. Agenţia D...

Toate detaliile acestor chestiuni le găsiţi în cartea *„Tragedia venerică"* de *dr. Ygrec*. Cumpăraţi-vă volumul. Nu primesc bani pentru consultaţii, prin această poştă.

FRIGIDITATE

El. St. Piteşti

Greu de lecuit. Se pot încerca tratamente electrice, dar numai medici specialişti pot aplica tratamentul.

PICIOARE STRÂMBE

Oltean G.

Se pot foarte uşor îndrepta printr'o operaţie chirurgicală. Veniţi la redacţie şi vă vom da detalii.

EPILEPSIE

G. M. Arad

Epilepsia nu e de un singur fel. Medicul trebue să vă examineze şi să constate *cauza epilepsiei*.

Sunt unele epilepsii care se pot vindeca, altele nu.

Trebue să se cunoască cauza ca să se ştie cu ce fel de epilepsie avem de a face.

?

Mina Fuchs

Aşihilil, jud. Cernăuţi

N'am înţeles ce aţi scris deşi înţelegem perfect germana. Scrieţi mai desluşit. Dr. Y.

CĂSĂTORII CIUDATE

In cartea 5-a a Vechiului Testament, găsim următoarele: „Când fraţii trăesc laolaltă şi unul din ei moare, fără a avea copii, soţia răposatului nu trebue să ia bărbat străin; cumnatul trebue să vie la ea şi s'o ia de soţie". Cumnatul lua deci văduva în căsătorie, obicei mult mai vechi şi destul de răspândit, când văduva era lipsită de copii. Căsătoria ţinea până ce văduva dobândea un copil; de-aci înainte legătura era socotită incestuoasă.

Legi asemănătoare se găsesc azi la Abisinieni, la anumite popoare din Africa de răsărit, la Afganistani, Perşi şi la numeroase triburi din insulele oceanice.

Un obicei ciudat şi de ne'nţeles pentru moravurile noastre, există la anumite familii de arabi, unde fiul ia în căsătorie pe mama, rămasă văduvă.

Evreii ortodoxi mai aveau, până de curând, o formă ciudată a căsătoriei. Numai întâiul născut purta numele tatălui şi avea dreptul să se căsătorească, fiind scutit de serviciul militar. Dacă ceilalţi fii voiau totuşi să se căsătorească, trebuiau s'o facă într'ascuns. Aceste căsătorii erau însă nelegitime iar urmaşii se socoteau bastarzi.

Forme neobicinuite de căsătorie găsim la trei spiţe deosebite din Australia: **Kurnai, Dieri şi Aranta.** Tribul Kurnai practică legea veche ebraică, pe care am pomenit-o mai sus, după care cumnata văduvă e luată în căsătorie de cumnat. La Dieri există **căsătoria de grup,** ceeace nu înseamnă că toţi bărbaţii se căsătoresc de-avalma cu toate femeile. O femee căsătorită face parte din aceiaş categorie socială, dar din altă „clasă"; căsătoriile în aceiaşi „clasă" se pedepsesc cu moartea. Aceste căsătorii de grup, numite **Pirauru,** au loc atunci când un văduv dobândeşte prin daruri bogate învoirea fratelui său, ca să-i cedeze soţia ca soţie de rangul al doilea sau când doi fraţi se căsătoresc cu două surori. Şefii de trib închee de obicei căsătorii **Pirauru** şi semnul nobleţei se cunoaşte după numărul soţiilor de-al doilea rang. Orice nouă căsătorie—**pirauru** e anunţată oficial, în sfatul bătrânilor; dar soţului-**pirauru** îi este interzis să dispue de soţia de rangul al doilea, când întâiul soţ e de faţă, sau refuză încuviinţarea. Din rapoartele misionarului Siebert, care a locuit multă vreme în Australia „căsătoriile **pirauru** sunt făcute cu tot ceremonialul şi toată seriozitatea dorită. La al treilea trib australian, Aranta, există o formă a căsătoriei pe baza unor legi patriarhale conform cărora nu sunt tolerate decât căsătoriile între membrii a 12 seminţii, amestecat.

Există o formă foarte ciudată de căsătorie numită **Beena,** după care descendenţa se socoate de la mamă, nu de la tată. **Beena** e legea după care bărbatul e silit să-şi părăsească locul natal şi să trăiască la familia soţiei.

La regii din Roma nu fiul urma tatălui său la tron. Regalitatea trecea la partea femeiască şi era acordată uneori unui străin, care lua în căsătorie prinţesa străină. Copiii purtau numele mamei şi nu al tatălui. Pilde asemănătoare găsim la vechii regi ai Atenei, la Cecrops şi la Amfiction, care au luat în căsătorie pe fiicele regilor precedenţi. Nu nobleţea, ci forţa corporală şi frumuseţea bărbatului îl făceau demn de coroana regală. Astfel Libienii şi-au dăruit regatul celui care a alergat mai repede, iar Prusia acorda nobleţe tuturor călăreţilor neobosiţi. Intâile concursuri olimpice erau răsplătite cu mâna fiicei regelui şi domnia asupra ţărei.

Şi la alte popoare găsim obiceiul alergărilor, după o mireasă. Cerchezii au întemeiat „vânătoarea iubirei": fetele, cu bice'n mână, călare pe cal erau urmărite de flăcăi.

Obiceiul se află şi la multe seminţii germane. Flăcăii se iau după fata de măritat, care fuge prin tr'o serie de cămări. Dacă fata nu e prinsă, a scăpat de povara măritişului!

Preferinţa pe care şi azi o arată fetele acelor tineri cari se disting la sporturi, nu e atât de nouă, cum se crede, ci e legată de una din cele mai vechi tradiţii.

In chip destul de original, se căsătoreau prinţii, cari nu-şi cunoşteau viitoarea soţie, la care trimeteau pictorul curţei sau ambasadori, precum regele Marke a trimes pe Tristan, s'o ia şi să-i aducă pe nevăzuta Isolda. In acelaş chip s'a contractat căsătoria lui **Napoleon,** cu Maria-Luiza la Paris mai înainte ca logodnica să fie întrebată, sau viitorii soţi să se fi văzut. La căsătoria religioasă, din biserica Augustină din Viena, Napoleon deşi nu-şi cunoştea logodnica, ea nu era de faţă, ci era numai reprezentat de unchiul logodnicei, arhiducele Carol, pe care Napoleon l'a biruit la Wagram. Pe vremea aceia voinţa tatălui era încă lege şi fata trebuia să se supue.

Ceeace, azi, nu se'ntâmplă totdeauna!

Cea mai ciudată formă a căsătoriei, pentru obiceiurile şi moralitatea contimporană, e căsătoria între rude. Legile ţărilor civilizate socotesc astfel de legături drept crime. Totuşi în multe locuri sunt îngăduite între unchi şi nepoată, mai rar între mătuşă şi nepot. In Rusia dinainte de război, nu se îngăduiau căsătorii între rude mai apropiate de-al şaptelea grad, deşi în multe case princiare din Rusia, căsătoriile incestuoase nu erau rare.

In multe pasagii din Zend-Avesta, cartea sfântă a perşilor vechi, căsătoriile între fraţi erau socotite ca foarte plăcute zeilor, mai cu seamă în casele domnitoare. Tot astfel Peruanii luau în căsătorie, altă dată, fără a ţine seamă de rubedenie, mamă, soră sau fiică; copiii din întâia familie Inka s'au căsătorit între ei şi o lege a familiei poruncea ca fraţii şi surorile să se căsătorească între ei, spre a păstra curată spiţa regală. La vechii perşi, se căsătoriau nu numai fraţii şi surorile, ci şi tatăl cu fata, mama cu fiul şi numai urmaşii unor astfel de căsătorii aveau dreptul să ocupe ranguri înalte în biserică.

La Egiptenii vechi, domniau aceleaşi moravuri. Cleopatra, bunăoară, era fructul unei uniri dintre frate şi soră, de câteva generaţii. Lor li se părea că această unire e cea mai firească, precum în Egiptul de azi pare cea mai firească unire între veri. Pildă, oamenii au luat de la zei. Fraţii Osiris şi Set au luat de soţie pe surorile lor Isis şi Neftis. Istoricii pomenesc de Sisimitris, satrapul din Sedonia şi de Antioch al X-lea, căsătoriţi cu propriile lor mame, iar Plutarch vorbeşte de căsătoria lui Artaxeras cu propria lui fiică. Moravuri asemănătoare găsim în mitologia şi viaţa vechilor japonezi, ca şi la greci, în mitologia cărora Zeus era căsătorit cu sora lui Hera. Homer, în Odiseia, vorbeşte de Eolos, părintele a şase băeţi şi zece fete, pe care i-a căsătorit între ei.

Pe măsură ce ne apropiem de timpurile moderne, aceste moravuri dispar. Doctorul **Freud** din Viena, care găseşte în pornirile instinctuale ale omului incestul, n'a isbutit să-l facă acceptabil moralităţii contemporane. Oamenii de ştiinţă au observat că multe căsătorii între rude, duc la degenerare, întrucât îşi transmit toate păcatele şi slăbiciunile unei specii prea vechi, ca să mai aibe puritatea raselor de la începuturile istoriei.

Pentru femei

O carte nespus de preţioasă, cuprinzând tot ce poate interesa femeia modernă de azi, a apărut de curând la vitrina librăriilor noastre:

„Cum să ne îngrijim corpul şi faţa", un volum de peste 200 pagini e titlul cărţei, datorită cunoscutei scriitoare **Fulmen-Laura.**

Citind-o, orice femeie va învăţa lucruri noui în arta înfrumuseţării şi a întineririi, în arta d'a se îmbrăca, d'aş împodobi interiorul.

„Cum să ne îngrijim corpul şi faţa", e o comoară ce nu va lipsi de azi înainte de pe masă nici unei femei doritoare d'a plăcea.

100 lei, la toate librăriile în Capitală, sau cu ramburs, la Administraţia ziarelor **„Adevărul"** şi **„Dimineaţa",** str. Const. Mille (Sărindar), 9.

„Scaunul electric" ultimul mijloc de slăbire

De când cu moda siluetei suple, s'au pus în circulație, o întreagă serie de fricțiuni, pilule, săpunuri, săruri, rulouri etc.

Nici unul din aceste mijloace însă, nu e atât de original și de ușor de întrebuințat, ca scaunul electric, de curând inventat, prin care femei prea „bine formate", pot pierde fără nici o suferință, din greutatea lor.

Este cea mai recentă formă de tortură, în vederea frumuseții.

E bine capitonat și confortabil, ca un divan. Când pacienta se așează, operatorul dă drumul la curent, care lucrează asupra diverselor părți ale corpului, sau se concentrează într'o singură regiune, după cum e cazul.

Prin plăci subțiri de metal care prind mâinile și picioarele pacientului, operatorul face să circule un curent slab. Acesta stimulează celulele grase și se presupune, că are acelaş efect, ca și exercițiile fizice.

Pe lângă plăcile de metal, mașina mai face uz și de niște greutăți, în cazuri de grăsime extraordinară. Aceste greutăți, se pun de-asupra plăcilor și se presupune, că accelerează procesul de reducere.

Inventatorul noului aparat, prin care doamnele pot deveni suple și să se mențină în această stare, spune că nu e nici un pericol, ca cineva să fie electrocutat, căci curentul maxim, ce poate fi transmis prin plăci, nu reușește să afecteze o constituție cât de delicată.

Unele, fără îndoială, pot suporta mai mult curent, decât altele și fiecare pacientă, capătă cantitatea necesară.

Femeile, care în dorința dobândirei unei înfățișeri tinerești, au încercat acest aparat, declară, că indiferent dacă au eliminat sau nu, din greutatea lor suplimentară, experiența a fost foarte agreabilă, și le-a făcut să se simtă mai ușoare și mai viguroase.

Scaunul are o metodă ușoară, de a menținea mușchii supli, ceeace e foarte util, atât persoanelor suple cât și celor grase.

Sfaturi pentru frumusețe

Halma-Ialmar. Pentru coșurile de care suferiți veți ține obișnuita dietă, fără piper, sărături, acrituri, alcool. Veți lua drojdie de bere dimineața pe stomacul gol, iar după ficare masă câte un bulin: Pulv. Rhei 0,15 sulf. p. 0,25. Mg. usta 0.25. Seara la culcare compot de prune. Odată la 10 zile 15 gr. Na sulfuric topit, la un pahar apă.

Seara vă veți spăla cu apă caldă și săpun de borax. Apoi crema: Resorcină 1 gr. Hg. pp. alb 2 gr. Dermatol 1 gr. Ichtiol 2 gr. Lanolină. Vaselină 30 gr. Dimineața spălare cu săpun de gudron, iar seara din nou crema.

Peste 10 zile comunicați-ne rezultatul.

Lussia M. Pentru ten vă recomand crema: Resorcină 1 gr. Menthol 0,50. Ceară, Cetaceum 7 gr. Ulei de nucă 20 gr. Apă de rosae 1 gr. Pentru gene: Pilocarpină 0,20 gr. apă de rosae 10 gr. Ulei de ricin 20 gr.

Mariane Davis. Pentru creșterea și întărirea corpului, veți face gimnastica, sporturi, plimbări pe jos, în aer liber și tonice. Vă recomand Glico-Fitina sau Vinul Bravais.

Lya Mara. Pentru slăbit: oprite pâinea, cozonacul, făinoasele. Oprite dulciurile, grăsimile, laptele. Recomandabile' Carnea slabă, puiul, pesmeții, pâinea prăjită, legumele, ceaiurile, limonada, supele slabe. Mersul pe jos, masagiile, gimnastica. Pentru albirea dinților: Săpun de Marsillia și o perie moale.

Tarakanova. Ce înțelegeți Dv. prin rădăcina neagră a coșurilor? Aveți probabil puncte negre. Aștept lămuriri. Pentru ochii cari vă ustură: Veți pica în fiecare seară, Protargol 0,10. Apă distilată 20 gr., câte 2 picături în fiecare ochi.

Pentru îngrășat, lapte și unt mult. Pâine și făinoase. Prăjituri și dulciuri. Mâncați puțin dar des.

Mitzi Iași. O carte de gimnastică bună: „Mon Sistem" de Müler.

Mihail elev de liceu. Comprese cu apă fierbinte. Tamponări cu aether 20 gr. apă de rose 20 gr., și veți scăpa de nas roșu și lucios.

L. A. N. Pentru tenul prea gras vă veți spăla cu săpun de borax și apă caldă. La trei zile odată soluția Sabouraud. Nici un fel de cremă.

Nova. Pentru puncte negre și pori dilatați: Resorcine 2 gr., acid salicilic 1 gr. Mentol 0,50 gr. Acet aromat 100 gr. amoniac 1 gr. Glicerină 20 gr. apă de rosae 50 gr. în fiecare seară cu vata.

R. N. Contra transpirației veți face băi calde, în cari ați pus 50 gr. Amoniac la o baie sau o lingură la un lighian apă pentru picioare. Pentru subțiori apă caldă 500 gr. Na boracic 10 gr. Tamponări după fiecare dată cu alumen plumos. Nu beți lichide multe și umblați încet și nu prea mult.

O abandonată naivă. Nu cunosc eficacitatea cremei de care mă întrebați, în privința pistruilor. Din nenorocire pistruii trec foarte greu, aproape de loc. Incercați soluția: Camfor 5 gr. Hidrochin. 1 gr. Resorcină 2 gr. Alcool 100 gr. Aether 20 gr. Apă de rosae 100 gr. glicerină 20 gr.

O frumusețe exotică. Exact ca „Nova", care cere acelaș lucru.

UMBRA CARE UCIDE

O nouă aventură senzațională a celebrului detectiv Trevor Gex

de Rudyard Mullton

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Un bandit necunoscut a dresat un urangutan să pătrundă noaptea în alcovuri și, cu ghiarele muiate în sânge de lepros, să împrăștie lepra printre femeile frumoase.

Banditul dorește să răzbune astfel memoria unui tânăr, căruia o amantă înșelată, Rozalia D'Amalfi, i-a transmis prin sora sa Marta, care era leproasă, teribila boală.

Detectivul Trever Gex ducându-se la clinica d-rului Sagone, îl așteaptă aci o surpriză.

* * *

— Doamna Lydia Rinaldo a fost răpită de trei bandiți mascați !

Pe o alee, zării, printre agentii lui Matte Pescari, pe Scherlow Hockness, îngenunchiat, privind nisipul, prin inevitabila-i lupă !

* * *

Dispararea mută a lui Gex Trevor mă îngrozi. Cu capul în mâini. pe treptele cheiului, rămase neclintit, cu toată invazia de agenți, în fruntea cărora sosise Matteo Pescari.

El rămase astfel, vre-o 20 de minute și deodată sări în sus, urlând:

— Rudy, Matteo, Sagone, haideți!...

— Unde Gex?... Ai înebunit?...

— Haideți, luați revolvere și torțe, și veniți după mine!

Era atâta energie autoritară în glasul detectivului, încât nu numai Sagone și cu mine, dar însuși Matteo Pescari, șef al poliției fasciste, îl urmarăm, ca niște automate. Am sărit val-vârtej în bărci cu motor; Gex ne conduse în port, unde ne-am năpustit cu înfrigurare pe puntea unui mic crucișător, ce se afla sub presiune.

— Sus ancora! strigă Gex.

Ofițerii ne înconjurară, mâniați. Pescari le arătă insigna sa de polițist și manevra se execută fulgerător, în timp ce, Gex Trevor, la aparatul de radio lanșă în eter mesagii necunoscute.

Apoi ieși din cabină, rugă pe ofițeri să i se aducă orice mesaj radiofonic se va recepționa și le spuse:

— Domnilor, vă rog să eșiți la larg și să continuați drumul numai cu vântul în spate.

Sagone privea amuzat scena, pe când Pescari îl întreba din ochi. dacă nu cumva detectivul se țicnise brusc.

— Dați ordin, vă rog, să se aprindă proectoarele cele mai puternice, zise Gex ofițerilor.

Motoarele duduiau. Vasul se depărta de mal oblic. Săbiile de lumină ale proectoarelor. conduse de Gex Trevor, tăiau noaptea și marea, în toate sensurile.

— Căpitane, strigă el, dă ordin să fiu anunțat, de îndată ce se va zări o corabie cu pânze roșcate, cu trei catarguri negre. Am lansat prin radio mesajul să mi se semnaleze de orice vas, apariția unei astfel de corăbii pe mare. Pe acea corabie, se petrece o dramă îngrozitoare!...

Am primit numeroase răspunsuri radiofonice, prin care se semnalau corăbii cu pânze. Dar Trevor Gex rugă pe ofițeri să ia direcția spre cea mai apropiată dintre corăbiile cu trei catarguri, ce ni se semnalase.

In acest timp, ministerul marinei ne trimesese două vase enorme de poliție, care brăzdau marea cu luminile unor proectoare haotice.

Dungile de lumină se întretăiau, prinzând la mijlocul lor câte un vas depărtat, și alunecau iară pe mare, cercetând toată suprafața de valuri.

Căutarăm astfel o noapte întreagă. Intre timp, Trevor Gex spunea:

— Banditii nu pot fi decât pe o corabie cu pânze și cu trei catarguri.

— Dar e absurd, Gex! ce te face să crezi aceasta? l-am întrebat.

Detectivul scruta marea. descifra radiograme.

Deodată, spre ziuă, marinarul de veghe strigă:

— Corabie la babord, înainte!....

Sporirăm viteza. Ordinele se încrucișau.

Focuri de salvă fură trase de pe crucișătorul nostru, ca avertisment corabiei, că trebue să stopeze.

Se pare că e o corabie zise căpitanul, părăsită în voia vântului și a valurilor.

Indreptarăm lunetele și binoclurile spre ea: Trei catarguri se văzură lămurit.

Și când ne apropiarăm, în lumina cenușie a zorilor, sporită de reflexele argintii ale proectoarelor, o viziune extraordinară ni se înfățișă: corabia, cu catargurile negre, golașe, fără pânze, părea o Golgotă plutitoare, căci pe fiecare catarg, ca pe o cruce înaltă de lemn, era răstignit câte un om! O Golgotă plutitoare cu trei cruci, dintre care cea din mijloc, mai înaltă; o Golgotă pe întinsul mării, cu trei crucificați!

Niciodată nu voi uita înfiorătoarea viziune!....

Crucile negre se profilau sinistre, pe zările însângerate de apropierea răsăritului solar.

VASUL-FANTOMĂ

— Corabia nu e cârmită. Cred că nu e nici un om viu pe bordul ei, zise căpitanul.

Ne apropiasem. Cu funii și căngi, marinarii trăgeau corabia fantastică spre noi.

Deosebirăm atunci că pe cruci erau răstignite trei femei!

Gex scoase din buzunar schița cu cele trei cruci, pe care o pierduse Ana Sethland și căzuse în mâna mea. Privirăm cele trei catarguri și cele trei cruci de pe schiță, deasupra cărora erau înscrise numele celor două leproase, Fornarina Orsini, Alessandra Saturnine și un semn de întrebare, desigur în locul numelui Sybilei Llanower, a treia victimă a bandiților, răspânditori de lepră!

Oare după ce le contaminase cu lepră, după ce le făcuse să treacă prin viața de supremă desnădejde a leprozeriilor, acum bandiții își desăvârșiau răzbunarea răstignind pe aceste trei aristocrate leproase? Ce răzbunare diavolească era aceasta? Pentru ce se răzbunau cu această cruzime satanică?...

* * *

Dar apropiindu-se cei de pe crucișător putură deosebi figurile femeilor răstignite. Nu erau cele trei leproase!

In mijloc, țintuită de catargul cel mai înalt, se afla artista Rosalia d'Amalfi, între celelalte două catarguri, pe care erau crucificate Ana Sethland și Lydia Rinaldo!

— Lydia! strigai înebunit de oroare.

— Ana! strigă în acelaș timp Gex, cu atâta sbuciumată compătimire în glas, încât îl privii uimit.

— Sunt vii! strigă un marinar, care sărise în corabie.

Alții îl urmară, și cățărându-se pe catarguri, scoborâră victimele de pe cruce, în timp ce doctorul Sagone începu operațiile necesare aducerii în simțiri a acestor nefericite ființe.

Dar Rosalia d'Amalfi nu mai deschise ochii...

— E moartă! șopti Sagone.

Lydia își revenise în fire, privindu-mă cu o expresie de nebunie....

Ana Sethland se ridică în picioare, împleticindu-se și strânse mâna lui Gex.

— Domnilor, zise detectivul. dați-mi voe să vă prezint pe colega mea din poliția americană. detectiva Miss Ana Sethland!

— Dar bandiții unde sunt? întrebai.

— Dupăce ne-au răstignit, au fugit cu bărcile spre țărm, lăsându-ne în voia valurilor. Afară de bătrânul acesta, care s'a sinucis. privindu-ne agonia...

Abia atunci văzurăm pe punte, un cadavru, cu țeasta zdrobită de un foc de revolver, lângă o cușcă cu două cadavre de maimute.

Gex se aplecă cu o faclă și șopti, uimit:

— E sir Erick Donegall *)!...

* * *

Ana Sethland, o sportivă desăvârșită, își reveni repede în puteri. Lydia fu îngrijită la sanatoriul doctorului Sagone, și când fu în stare, ne explică taina lui Sir Donegall. Insurat pe vremuri cu o franceză, avusese un fiu, a cărui

*) Vezi în *Almanahul Realității Ilustrate*, pe anul 1930, senzaționala aventură a lui Trevor Gex. intitulată $H_6 C_4 O_6 V + X = Ra$.

Sir ... ea asu-
mamă muri, născându-l ... adolescență un
fectat de această ... artista Rosalia
Donegall își ... el. Cum el iubea
... femee. Rosalia s'a răz-
pra ... ându-l să aibe legături
... ei, care era leproasă, și pe
... o îngrijea în taină, doctorița Lydia Rinaldo.

Băiatul văzându-se lepros, se sinucise.

Tatăl său, Sir Erick, nu rezistă acestei noi nenorociri și mințile sale se întunecară. El plănuia tot soiul de răzbunări, contra Rosaliei d'Amalfi, al cărei nume însă nu-l cunoștea. In scrisoarea lăsată de fiul său, sinucigașul nu vorbea decât de „cruzimea venețianei cu părul roșu și ochii verzi", care-l făcuse să se molipsească de lepră.

* * *

Ana Sethland completă aceste lămuriri, arătându-ne că i se dase de către poliția din Chicago, misiunea de a urmări *Banda Crucea Neagră*, la care Sir Donegall recursese, ca să-și pună planul de răzbunare în aplicare.

Ana mă urmărise, dupăce pusese mâna pe schița cu cele trei cruci, pe care apoi o pierduse, iar eu o găsisem.

— Gex, i-am spus între patru ochi prietenului meu, dar Ana Sethland mi-a furat bijuteriile.....

— Bijuteriile falsului Wayapu!... Ți le-a furat, pentrucă toate ziarele să scrie că a o hoață extrem de abilă.

— Ce glorie, pentru o polițistă!

— Dar nu înțelegi, Rudy, că ea trebuia să justifice astfel, fată de bandiți, dece te urmăria pas cu pas? Te-a urmărit ca să te apere, dar bandiții, și chiar tu, ați crezut că te-a urmărit, ca să-ți fure bijuteriile.

— Dar colierul Lydiei?

—Acela a fost furat de Charley, sub nasul tău, iar complicele lui din loja vecină, a asvârlit sub scaunul Lidiei colierul fals. Ana Sethland a urmărit lovitura din altă loje și noi am interceptat colierul cel adevărat, când Charley l-a trimis în America.

Colierul se află depus la Banca Italiană și va fi restituit Lydiei Rynaldo, ca și bijuteriile pe care ți le-a furat Ana Sethland și care vor fi restituite adevăratului Wayapu.

De altă parte, furtul bijuteriilor tale, săvârșit de Ana Sethland în tren, făcu pe bandiți să prindă încredere în ea, și unul dintre ei, faimosul Charley, se îndrăgosti de ea. Așa se explică, dece am văzut-o, în noaptea balului dela contele Orsini, în aceiași barcă cu Charley, care trăgea focuri de revolver în Matteo Pescari și în Gex.

CRUCEA NEAGRA

— I-am prins!

Eviva l'Italia! strigă Matteo Pescari, șeful poliției fasciste, intrând ca o furtună în odaia lui Gex, de la hotel.

— Pe cine, Matteo?

— Pe complicii lui Wampoo și ai lui Donegall. Pe Charley, pe pitic, pe Igor Khan *), pe toți cei fugiți de pe corabia blestemată!...

Charley făcuse mărturisiri complecte:

Faimosul Igor Khan, găsind posibilitatea să comunice cu Wampoo,, care se afla în închisoarea din New-York, geniul lui Wampoo, prin intermediul său, pusese la cale organizarea bandei *Crucea Neagră*, în scopul de a opune o asociație negativă, operei pozitive a *Crucii Roșii*. Contrar scopurilor Crucii Roșii, Crucea Neagră își propuse răspândirea flagelelor în omenire, sprijinirea celor mai crude răzbunări, deslanțuirea războaelor...

Cu banii lui Sir Donegall, ei organizară activitatea nefastă, dela Veneția.

* * *

Dupăce Sir Erick Donegall făcu convenția cu Banda Crucea Neagră, să-i aplice planul de răzbunare, bandiții torturară pe Hilda Dichter, fosta infirmieră a sorei leproase a Rosaliei, ca să divulge numele artistei. Hilda muri pe cruce, înainte de a vorbi; viața ei s'a curmat brusc, printr'o sincopă de cord.

Bandiții atraseră atunci în cursă pe Lydia Rinaldo doctorița care îngrijise de leproasă. In acest scop, ei mă transformaseră în unealta lor, făcându-mă să iau locul lui Wayapu.

Planul inițial al lui Sir Erick Donegall, era să răstignească pe catargurile corăbiei, ce aparținea Bandei Crucea Neagră, pe toate venețianele cu părul roșu și ochii verzi. Ei aflară trei venețiane care aveau aceste semne distinctive: două se numeau Fornarina Orsini și Alessandra Saturnina; numele celei de a treia nu-l cunoșteau. Deaceea, deasupra celei de a treia cruce de pe schiță ce căzuse în mâna Anei Sethland, numele victimei era însemnat cu un semn de întrebare.

Dar Wampoo sugeră lui Sir Donegall ideea să se răzbune prin lepră. Femeea pe care o găsisem crucificată, într'o casă părăsită dela Paris, era o asistentă dela un laborator, care procurase bandiților virusul leprei.

Flaconul trebuia să-l depună în acea casă, pe masa din mijlocul odăii, ca să-l iau eu, dar asistenta intenționând să-i divulge poliției, bandiții o pedepsiseră, crucificând-o, după ce-i luară flaconul, în casa părăsită, unde venise să l depună pe masa indicată. După isprava lor, bandiții îmi lăsară pe acea masă, biletul prin care îmi ordonau să plec la Roma.

Sir Donegall împreună cu bandiții și cu cele două maimuțe ale sale, Sadong și Sally, veniseră cu corabia la Veneția.

Tot Wampoo sugeră lui Donegall să moaie unghiile urangutanului Sadong, în lichid infectat, cu virusul leprei, după ce-l va dresa să facă pe pieptul victimelor o sgârietură în forma de cruce. Urangutanul Sadong, adus de pe corabie de Sir Donegall, într'o barcă cu motor, escaladă zidurile palatului Orsini, și sgâriind pieptul prințesei Alessandra, îi transmisese lepra. Tot astfel procedase și cu celelalte victime.

Așa dar, maimuța Sadoug, cu ghiarele otrăvite de lepră, îmbrăcată în vestmintele Dogelui lepros, fusese monstrul, fantoma, care se arătase într'o noapte, principesei Alessandra. Experiența, — pătrunderea maimuței deghizată în doge lepros în castelul Orsini și contaminarea pricipesei, — reușise. Atunci, Sir Donegall, sub teribila obsesie a răzbunării începute, se deghiză el însuși, la balul contelui Orsini, în Dogele lepros, și prezise pieirea celor mai frumoase femei venețiane prin lepră.

Fusesem unealta prin care bandiții executau asupra Lydiei Rinaldo, planul de răzbunare al lui Sir Erick Donegall, ca să obțină dela ea numele „crudei venețiane cu părul roșu și ochii verzi".. In adevăr, în noaptea când Lydia mă aștepta — sau mai bine zis aștepta pe Wayapu — în camera ei, bandiții îi substituiră cu celalt urangutan, cu Sally, care nu avea ghiarele infectate de lepră. Donegall se răzbunase astfel pe Lydia, fiindcă doctorița, în loc să trimită pe sora Rosaliei la o leproserie, o tăinuise la Veneția și astfel fiul său putuse lua lepra dela ea.

Bandiții răpiră apoi pe Lydia și o duseră pe corabia lor, unde o legară de catarg, chinuind-o ca să divulge numele prietenei ei, numele femeei cu ochii verzi".

Rămânând singură însă pe corabie, urangutanul Sally o deslegase și o duse leșinată, sub felza unei gondole, de lângă corabie. Gondolierul, fără să știe că are o astfel de pasageră, o conduse în oraș, unde, pe canal Grande, în plin carnaval, Lydia, își revine în simțiri. Găsind o mască în gondolă, și-o puse. Ea devenise însă amnezică, pierzându-și memoria. Își aminti apoi, pe rând de toate aceste peripeții, numai de trecerea falsului Wayapu prin viața ei, nu și-a mai adus aminte nici odată.... Devenisem pentru ea un străin....

Urmă apoi contaminarea contesei Firnarina Orsini și în cele din urmă a Sybilei Llanower, la hotel Danieli. Aci, maimuța Sadong pătrunse deghizată în femee bătrână, cu pălăriuța cu bride, cum o văzuse agenții lui Matteo Pescari. Această deghizare era necesară deoarece hotelul era depărtat de cheiu, și urangutanul trebuia să parcurgă o porțiune din stradă și din grădina hotelului.

Pentru a nu atrage atenția eventualilor trecători, Sir Erick Donegall îl îmbrăcase în femee bătrână, renunțând la întruparea fantomei Dogelui lepros, în această inteligentă maimuță.

★

Așa dar, bandiții își continuară opera lor de a contamina cu lepră, pe toate venețianele cu păr roșu și ochii verzi. In fine, veni rândul Rosaliei d'Amalfi. Aceasta însă culcă pe Gex în patul trucat: ea voia ca Gex să omoare monstrul, și ea apoi cu ceilalți doi complici cu care pândia în subterană, să ucidă pe Gex, pentru ca fapta ei, de a fi făcut pe fiul lui Donegall să se molipsească dela sora ei leproasă, să nu fie descoperită nici odată.

Dar Ana Sethland care veghie, salvase pe Gex.

★

— Geeace nu pricep, am spus eu lui Gex, din ce ai depus tu e că Lydia a fost răpită pe o corabie...

— In toate agresiunile, maimuța care a dat lepră, a fost adusă cu o barcă cu motor, și pusă să escaladeze fațada dinspre canal.

— La Veneția, transportul cu barca e firesc....

— Adu-ți aminte, urmă Gex, de schița cu cele 3 cruci, pe care a pierdut-o Ana Sethland. Cele trei cruci nu înfățișează oare cele trei catarguri ale unei corăbii. Și apoi, când Lydia Rinaldo a scăpat de pe cruce, ea avea o unghie crăpată.

— Ei și? Ce-are a face unghia Lydiei cu corabia?

— In crăpătura unghiei am găsit un fir de sfoară, o scamă, pe care am trimis-o la laboratorul poliției din Roma, s'o analizeze.

Buletinul de analiză arăta că scama provenia dela o pânză roșcată de corabie. Pe spatele Lydiei, urma pe care noi am luat-o drept urma unei cruci, fusese urma catargului gudronat, de care ea fusese legată, ca și acum.

★

Un splendid crepuscul pe lagune...

Joc de reflexe roze și umbre violete.... Zi minunată de toamnă timpurie.....

Voi păstra pentru totdeauna în suflet, imagina a două femei depărtându-se: Lydia Rinaldo și Ana Sethland.

Lydia pierduse cu desăvârșire amintirea lui Wayapu și a sărutărilor mele....

Ana Sethland o ținea de talie.

Primele frunze de aur cădeau pe canal. Cele două femei, pe terasa cu nisip roșu ca o pulbere de aramă, se depărtau, poate, pentru totdeauna.... Un groom le urma cu valizele...

— SFÂRȘIT —

*) Vezi *Ferma cu Reptile, Crimele Omului mecanic, Vampirul din Castelul Zapolski.*

Accidente...

Când vine ceasul rău

O FEMEE bătrână voia să intre în Catedrala Sf. Iosif. Cutremur de pământ. Un ornament, un cap de înger, se desprinde din zid şi-i cade în moalele capului, sdrobindu-i craniul.

Un înger a ucis; execuţia lui a fost anticipată: decapitarea.

Lumea, palidă, fuge de catedrala ce se clatină. Preotul ese în prag, se apleacă asupra femeei întinsă pe trotuar, ca să-i dea binecuvântarea. Femeea a murit....

Ceasul rău...

MARILE CATACLISME

Sunt cutremure care acumulează în câteva clipe, sute de mii de accidente, cum e cel descris.

Cutremurele se anunţă prin sgomote subterane, ce întrec prin violenţa lor toate sgomotele cunoscute. Au fost comparate cu salvele de artilerie, cu sgomotul a câtorva mii de care cu fierărie, pe pavaj.

Când nu mai simţi pământul ferm sub picioare, când solul se mişcă în toate părţile ca valurile mării, sentimentul acesta de nesiguranţă în spaţiu, nu e întrecut de nici o altă panică. Cel care a trăit un cutremur mare, e lovit de o groază instinctivă, pe care n'o mai uită toată viaţa.

Un hidroavion isbit de un remorcher.

La dreapta jos: *într'un automobil, a străbătut stâlpul dintr'un autocamion.*

de val se apropie ca un balaur al mării, de ţărmul Japoniei. Izbirea de ţărm, a produs cea mai mare catastrofă sismică din lume. Tokio şi Yokohama fură înghiţite de acest balaur ce sguduia pământul, şi care nu s'a săturat decât cu două sute mii de victime!

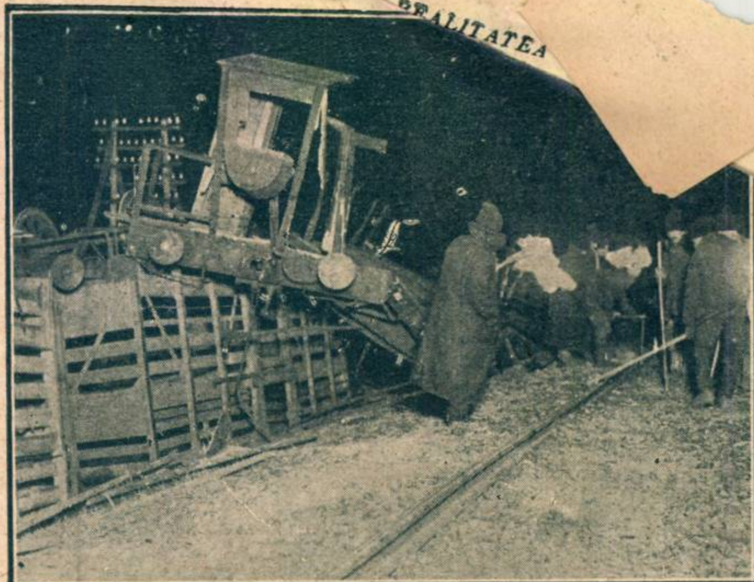
Mai de mult, un asemenea val fu provocat de un cutremur de pe coasta Peruviană. Valul străbătu, uriaş, Oceanul Pacific, în toată lărgimea sa, şi sosi după două zile în Australia, unde se sparse; vapoare sburară ca fulgi uşori, şi fură prăbuşite în fundul mărilor şi al pământului deschis; porturi înfloritoare pieriră.

Asemenea valuri se formează şi în aer....

La Lisabona, un sgomot subteran, asemănător trăsnetului, se auzi deodată; apoi, o violentă sguduire nărui o parte din oraş. Era o zi de sărbătoare. In biserici, hecatombe; şasezeci de mii de oameni fură îngropaţi de vii, sub ruine. Marea se trase atunci înapoi, pe o distanţă enormă, şi reveni brusc, isbind cu putere ţărmul. Inundaţie instantanee. Munţii Portugaliei, sdruncinaţi din temelii, se prăbuşiră în văi, acoperindu-le cu blocuri. De frica prăbuşirii edificiilor, lumea s'a refugiat pe cheiul cel nou. Construcţia s'a prăbuşit însă cu mii de oameni, în mare...

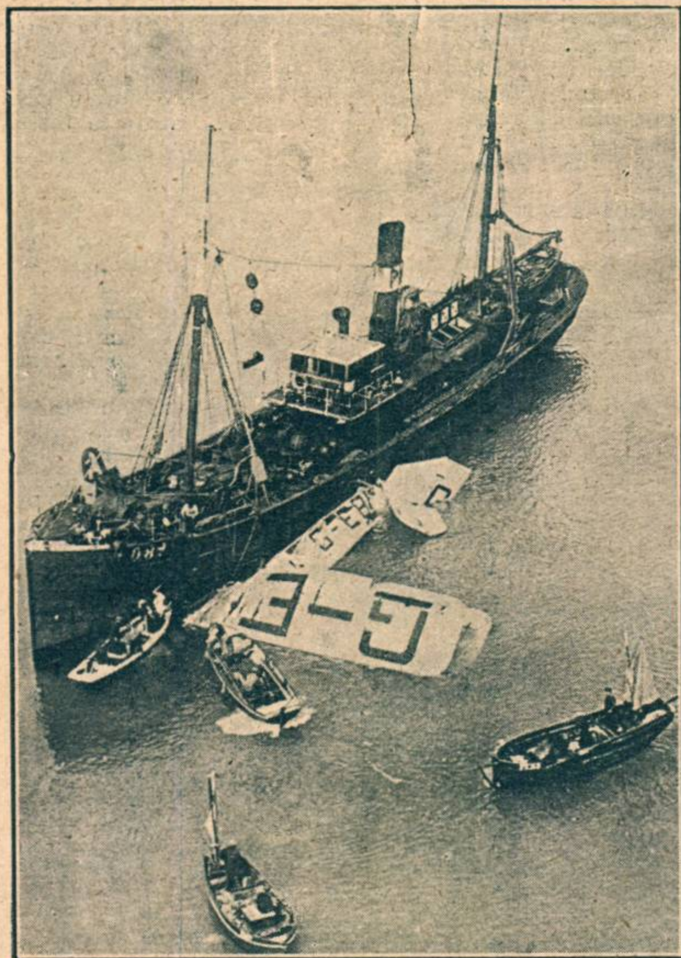
In două minute, oraşele Calabriei dispărură, în catastrofa dela Messina. Ţinutul s'a crăpat atunci în mii de haotice prăpastii; torente de apă ţâşniră, inundând văile ce se scufundau şi îşi alipiau iară marginile, făcând să dispară în fundul pământului sate întregi.

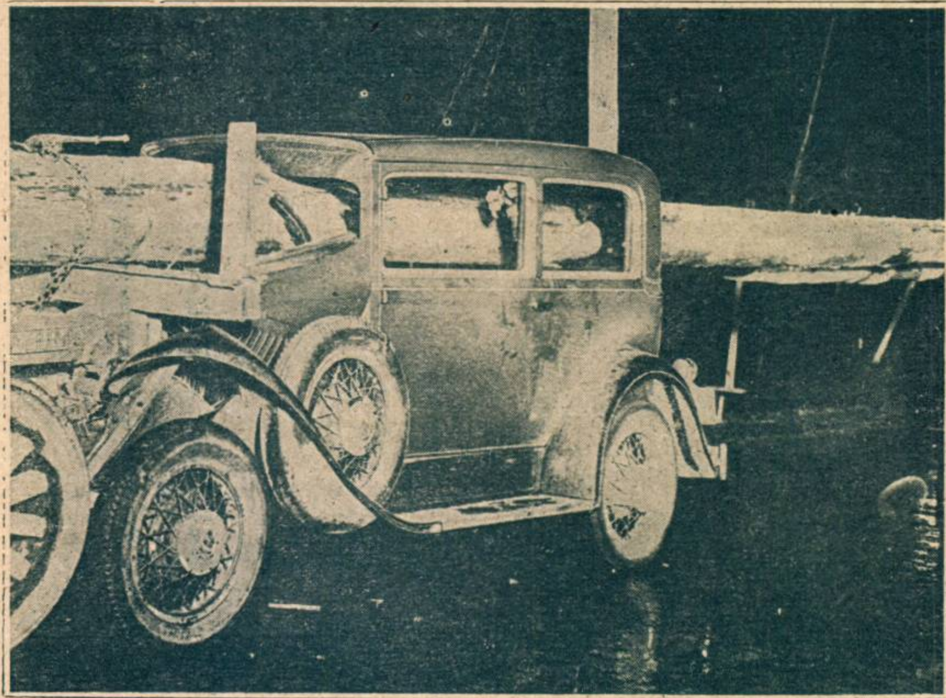
Zeci de mii de japonezi refugiaţi într'un ţarc enorm, au fost arşi de vii, de limbile de foc, aduse de un uragan, ce sufla, ca un injector de oxigen, peste oraşul incendiat, în timpul cutremurului....

Accident de cale ferată.

Când sguduirile sunt verticale, casele sunt proectate în aer, aşa cum s'a petrecut în Calabria. Dealuri se scufundă, devenind prăpastii.

Sguduirile solului se transmit uneori şi mărilor, producând valurile de translaţie. Cu o viteză uriaşă, un astfel

***

Conul Etnei emite o coloană formidabilă de gaze; bubuituri se aud din adânc. E semn că vulcanul e supărat.

Deodată, mânia lui telurică isbucneşte; o explozie grozavă se auzi: lava solidificată, care obstrua canalul conului, fu proectată cu violenţă în aer, în formă de bolovani. Prin craterul haotic, ţâşniră, cu sgomot înfiorător, torente de vapori

Accident de tramvai.

de oraşe. Un coş de uzină s'a prăbuşit.

Să evocăm inundaţiile pe sute de kilometri, sinistrele transbordări în noapte, pe liniile secundare ?...

La ce bun să stăruim asupra marilor cataclisme, când, pe stradă, accidente ne pândesc la tot pasul ?

Un copil s'a agăţat de scara tramvaiului. Taxatorul îl aruncă jos. Un automobil trece peste copil...

Ceasul rău...

* * *

Un şofeur din taxiul său sună nervos din claxon. In faţa sa, un autocamion de o monstruoasă masivitate, cu un stâlp de telegraf alungit în urmă, ca o coadă a monstrului, s'a împotmolit. Taxiul sună mereu. Motorul autocamionului vibrează ca un mastodont, ce gâfâe. Roata patinează pe loc. Ca să găsească un teren mai bun, mecanicul autocamionului pune brusc *marche-arrière*. Camionul porneşte masiv înapoi, stâlpul de telegraf orizontal se înfige în taxiul din urmă, sparge parbrizul, retează capul şofeurului şi ese prin spatele taximetrului !

Şofeurul a fost decapitat subit, ca de o formidabilă ghilotină. Trupul său a rămas la volan, capul i s'a găsit proectat pe scaunul din fund, în poalele doamnei care se afla în taxi, şi care a scăpat ca prin minune...

* * *

Eram odată la cinema. Brusc, s'a făcut obscuritate completă: filmul nu mai rula, ecranul era în întuneric, iar lumina electrică din sală refuza să se aprindă.

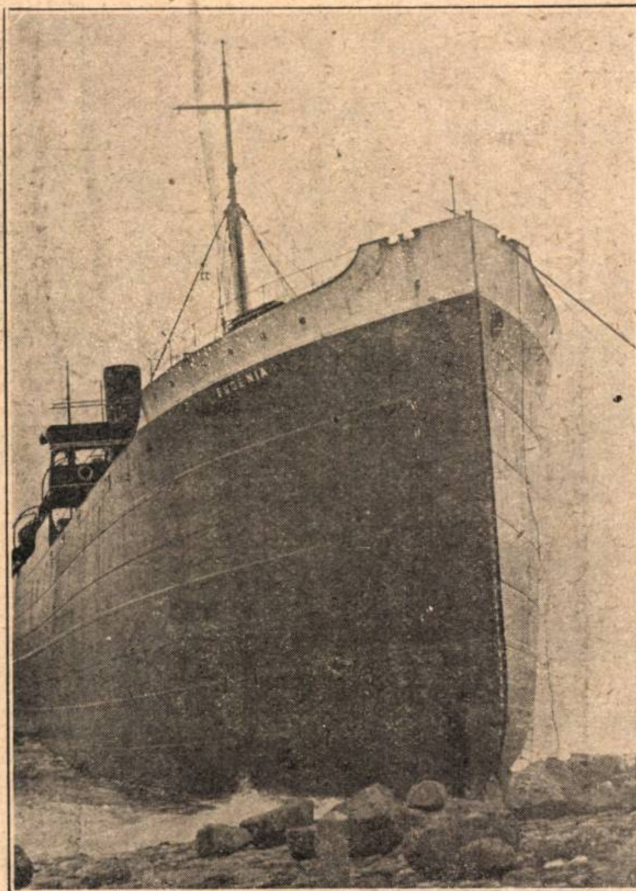
groşi, care întunecă cerul. Ploua cu fragmente de roci, cu cenuşe fierbinte şi stropi incandescenţi de metale topite.

Coloana se ridică la sute de metri spre cer. La extremitatea ei superioară, s'a dilatat orizontal, s'a turtit ca o imensă umbrelă, din care scapără fulgere colorate, în zig-zag, de o frumuseţe ideală. Roşie de foc la bază, marea coloană pare de un roz transparent, spre capătul de sus.

Bubuiturile se înteţiră, ca un bombardament de artilerie grea, urmate de colosale rotogoale de abur alburiu, care, aglomerându-se pe cer, opriră razele soarelui şi muntele părea cufundat în noapte. Nu-

Un avion al companiei Franco-Române, s'a prăbuşit peste o casă, lângă Turnu-Severin.

Un vapor eşuat pe furtună.

mai coloana, ca un far, fantastic, ca o torţă a Morţii, luminează sinistru până în depărtare.

Atunci, din sat în sat, se repercută până la vale, strigătul de spaimă :

— Vine lava !... Potopul de lavă !...

Lava se rostogolia ca un râuşor, spre poalele craterului, ca o panglică rulantă de foc, strecurându-se — şopârlă lucitoare — prin crăpăturile muntelui.

Pe alocuri, vaporii o acoperă. Ea sticleşte, prin aburi, ca solzii unui balaur, care se insinuează printre stânci, pe furiş, ca să ne surprindă în sat şi să ne ucidă cu limbile lui de foc.

In locurile plane, lava se întinde ca un lac fumegător.

Cascada, în căderi domoale coboară spre vale. Locuitorii pleacă în căruţe, trase de oameni, uneori de un catâr. Un convoiu e prins din urmă de fluviul clocotitor, şi înghiţit.

Sate întregi sunt îngropate, în munţii de pastă, ce se solidifică deasupra. La Mascali, clopotul bisericii se prăbuşeşte peste acest prăpăd, sunând pentru cea din urmă oară, pe vastul mormânt din Sicilia...

NAUFRAGII, CIOCNIRI, INCENDII...

Dar cine poate concura cu Dumnezeu, în evocarea acestor cataclisme ?... Uragane înţepenesc vapoarele de stânci, rup snopii de fire electrice, desvelesc casele, prăbuşesc avioanele. In America, trăsnetul a căzut pe un vapor, cu petrol; furtuna a distrus 20

Spectatorii începură să bată în podele şi să fluere. Copiii din sală isbucniră în plâns.

Câteva doamne mai impresionabile începură să ţipe şi se ridicară de pe scaune.

Dacă obscuritatea ar mai fi durat o clipă, s'ar fi produs desigur o panică infernală, cum a fost aceea dela Green, unde copiii s'au năpustit pe uşi, sufocându-se şi călcându-se în picioare.

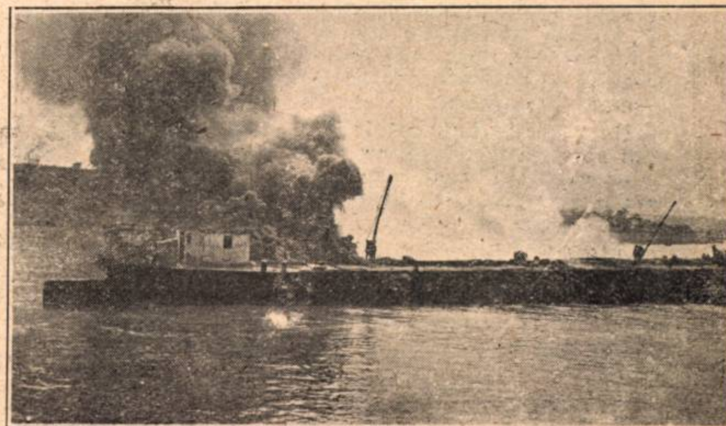
Vă amintiţi incendiul din teatrul Novidades ? Şi acolo, panica asasină a făcut multe victime.

Altădată mă aflam la Bacău.

Era în toiul nopţii. Oamenii începură să alerge spre Ocolul Vechiu. O jumătate din cer se roşi brusc. Flăcări isbucniră spre marginea oraşului. Strada era luminată ca de o zi portocalie.

Cu cât mă apropiam de incendiu, cu atât torentul uman

Jos: *Un tanc de petrol, incendiat de trăznet.*

se îngroșa.

Focul cuprinsese o stradă întreagă. Lumea s'a strâns într'o răspântie, în dogoarea de furnal diabolic.

Pompierii lovesc cu centuroane și bice în mulțime, ca să deschidă drum pompelor.

In răspântie, nu se aude nici un țipăt, nici o vorbă, numai pârâitul șindrilelor de pe case, într'o simfonie furioasă. Vântul desprinde bucăți mari de acoperișuri, ce zboară prin aer, comete cu cozi imense de schintei roșii, ce incendiază totul, în calea lor.

O babă iese din casa aprinsă, cu o fotografie la piept. Un câine urlă, cu labele arse.

Ca o ironie sinistră, scrânciobul din piață a rămas intact, în picioare....

Focul s'a întins pe patru strade. O sută de case ard. Curentul de pară a ricoșat într'un zid de beton și a mistuit templul evreesc, arzând cărțile sfinte și Thora, și topind potirul din biserica creștină.

Flacări țâșnesc orizontale, din depozitele de cherestea, ruguri monstruoase, topesc porțile de fer și mașinile din fabrici.

Cazane de fontă fac explozie. Șinele plafoanelor se îndoae, roșii; acoperișurile uzinelor se prăbușesc.

A doua zi, o jumătate din oraș fumegă, în spuză fierbinte.

Ca populația de pe Vezuviu, ce revine îndată după erupție, la căminurile distruse, tot astfel după fiecare incendiu, care distruge un târg moldovenesc, sinistrații revin la locul pustiit de pârjol, căutându-și casele, din care nu a rămas în picioare decât o sobă de tuciu, un cuțit și câțiva nasturi în cenușe.

La Recea, un simplon s'a ciocnit cu un accelerat. A fost ceeace în limbaj ceferistic, se numește o telescopare: întocmai ca tuburile unui telescop, vagoanele au intrat unele într'altele. Cel care scrie aceste rânduri, a fost trimis special de revista „Realitatea Ilustrată", la fața locului. De atunci, viziunile dela Recea mă obsedează și nu voi scăpa de acest coșmar, toată viața.

Un vagon-lit îmbucat, încăput aproape în întregime, într'un vagon de bagaj, care părea intact. La lumina faclelor, efectele acestei telescopări fără precedent, defilau ca un șir de fantome însângerate :

D-na Roca se trezi o clipă, ca să întrebe de fetița sa. Din pieptul femeei curgea un val de sânge, muind cămașa, care, când fu sfâșiată se văzu o rană enormă, adâncă, cu coastele eșite în afară ca niște degete de schelet. Fetița ei avea jumătatea din spate a craniului lipsă, și părea a mască macabră. O altă fetiță era moale ca o moluscă: oasele aveau mii de fracturi, erau cioburi... Un comerciant basarabean își șterse cu batista obrazul tocat, și rămase cu ochiul în batistă!...

Mâini și picioare desprinse de trup, erau asvârlite pe pături. Câte un rănit se ridica, dar se prăbușa îndată: n'avea un picior dela genunchiu. Alții încercau să apuce o mână de ajutor, cu mâini cărora le lipseau degetele !...

Cei mai ușor răniți, fugiau pe câmp, înebuniți de groază....

Un elevator montat pe un vagon, sosi pentru ridicarea locomotivelor ciocnite, ce blocau liniile, și elevatorul de fer își ridica în zorii de sânge, ciocul metalic, ca o pasăre terțiară...

ACCIDENTELE DE MUNCA

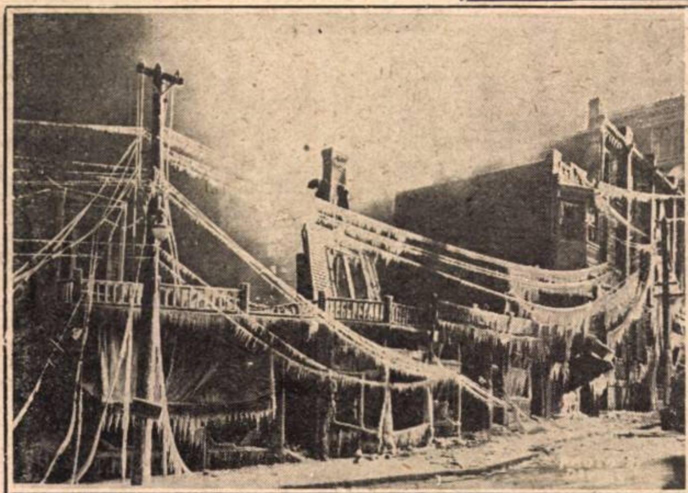
Accidentele de muncă. Vast capitol din romanul *Ceasul rău*. Ca să le pot schița în linii mai sigure, am plecat spre centrele industriale din Ardeal, am colindat uzinele metalurgice din Banat si am ajuns până în Bucovina, unde, întâmplarea a făcut să asist la un accident de „șlitaj". Pe un torent, lemnarii împingeau, ca să alunece la vale, bușteni enormi. Intre 2 stânci, s'au prins buștenii, făcând un dig, o baricadă a morții, pe care s'au suit lucrătorii, ca să desprindă cu căngi și topoare, blocurile de lemn, pentru a libera drumul.

Baricada s'a mișcat deodată și 20 de lucrători fură luați de curent, striviți între bușteni, proectați cu capetele de colții stâncilor.

*

In Banatul metalurgic, m'am sculat într'o zi în zori.

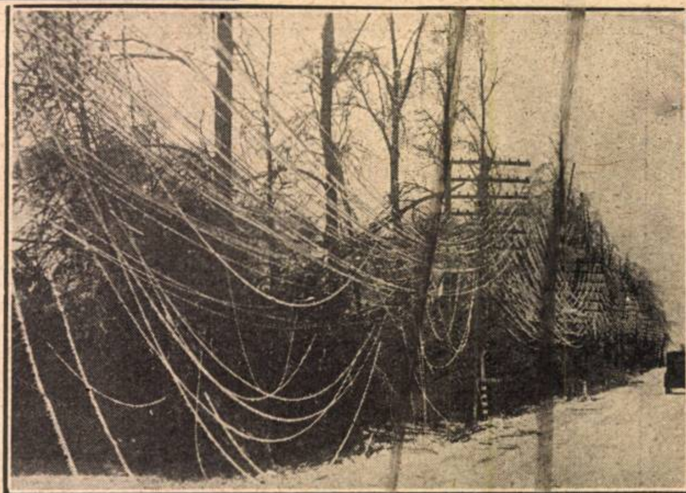
6 dimineața. Vin lucrătorii la uzină. Pâlcuri negre și amorfe alunecă, ocupând trotuarele și mijlocul drumului. Convoiu de figuri osoase, ca ciopliite în ceară; copii cu cloroza verzue, fumând. Coșurile uzinei zebrează cerul cu fum. Dimineață mornă, ca văzută prin fumul uzinei.

Sus:
Un accident al pilotului John Chapman din Columbia.

Stânga și dreapta:
Poleiul a izolat două zeci de orașe americane: fotografie luată în iarna aceasta, la Saratoga (U. S. A.)

Jos:
Inundație în localitatea Kutney, de lângă Londra: o revărsare a Tamisei.

Nimeni nu știe să râdă aci?

Vin lucrătorii tăcuți, cu priviri alburii, cu mers automat, fabricați parcă din piese de fontă, cu articulații metalice, sub hainele de piele sau aba îmbâcsită de cărbune pulverizat și păcură. Oameni negri s'au risipit pe străzi, curg la vale pe ulițe ca un râu compact de smoală, revărsat în tot orașul, pătrunzând prin toate orificiile monumentale pe care le găsește deschise, pe sub podul gării spre ateliere, pe sub portalele uzinelor...

Curge energia umană, în gura de Moloch a uzinei, cetate neagră de fer, în pulberea fină de soare și cărbune, care colorează lumina blondă în cenușiu. Furnalele, mari volumuri geometrice, se profilează cubiste, pe colina albită, de crucile cimitirului.

M'am amestecat printre „zileri", adică printre mizerabilii lucrători cu ziua.

Sunt camere la periferie, în care dorm înghesuiți pe jos, câte 7—10 zileri; când deschizi ușa, o duhoare putridă te isbește, și te clatini amețit.